

DOLENJSKI LIST

Novo mesto: podpora izvršnemu svetu

Na početku občinskega sindikalnega sveta je 12. januarja v Novem mestu predsednik izvršnega sveta Slovenije Vinko Hafner govoril o letošnjih predvidevanjih v gospodarstvu. Ko je odgovarjal na vprašanja, ki so mu jih zastavljali udeleženci iz novomeške in črnomaljske občine, je tovarš Hafner omenil tudi prizadevanja glede rešitve pomembnih vprašanj, kot so n. pr. pokojnine. Znova je bilo slišati tudi o slovenskih stališčih glede omejevanja prispevnih stopenj. Na posvetu so glasno povedali, da se strinjajo s stališčem, ki ga v Sloveniji zastopa med drugim izvršni svet.

Sprejem pri Titu

Nedavno tega se je vrnil iz Beograda predsednik centralnega delavskega sveta tovarne papirja DUDRO SALAJ Jože Habinc Bil je član slovenske delegacije, ki je prisostvovala slavnostni seji CK ZKJ ob 30-letnici prihoda tovarischa Titu na čelo partije. Delegacija je bila na sprejemu pri predsedniku republike.

PAVK

Zakon namesto priporočila?

V Novem mestu, pa tudi drugod po Sloveniji trdno upajajo, da letos srednjemu strokovnemu svetu ne bo treba živeti le od darov, ki so jih delovne organizacije dajale na republiško priporočilo, marved da bodo zagotovljeni obvezni viri za finančiranje. Menijo, da je res že zadnji čas, da bi to, kar so delovne organizacije do zdaj dajale po republiškem priporočelu, ustanovili kot stalni vir finančiranja. Gre z usklonitev 1-odstotnega prispevka vsakomesečne vsove za izplačilo osebnih dohodkov. Prepričani so, da bi "ila to rezitev za srednje rokovno svetstvo.

Šampionat v Čateških T.

V Čateških Toplicah bo od 15. februarja do 7. marca letos Šahovski šampionat Jugoslavije za posameznike. Na njem bo sodelovalo 48 naših najboljših šahistov, ki bodo v 15 količini določili novega prvaka Jugoslavije. Od Slovencev bodo na šampionatu nastopili: Parma, Puc, Pirc, Krišnik, Stupica in Musil. Verjetno bo tekmoval tudi Planinc. Tekmovanje se bo odvijalo po švicarskem sistemu. Organizator sta domači Šahovski klub Brežice in zdravilišče Čateške Toplice.

Organizatorja sta medtem dala tudi ponudbo za odigranje Šahovskega dvoboja med Gligorovićem in Tajem za dolocitev izvajalca svetovnemu šahovskemu prvaku PETROSJANU.

Vp

Bogo Gorjan predaval o zunanji politiki

Clan jugoslovanske delegacije na zadnjem zasedanju generalne skupščine Organizacije združenih narodov in poslanec Božidar Gorjan je v ponedeljek, 15. januarja, predaval v Sevnici o mednarodnih odnosih in dogodkih v času zasedanja generalne skupščine in po njej. Predavanje je organiziral občinski komite Zvezde komunistov.

Na 4. strani današnje številke našega lista poročamo obširne o snemanju največjega jugoslovenskega filma: BITKE NA NERETVI. Na sliki: režiser filma Veljko Bulajić in znani sovjetski filmski igralec Sergej Bondarčuk, ki igra v filmu komandanta partizanske artilerije Martina.

Moda 1968 - paša za oči (in trgovino?)

S čim se postavlja letos na prvem sejmu Gospodarskega razstavišča kolektivi BETI, JUTRANKA, KOMET, LABOD, LISCA in NOVOTEKS? — Proizvajalci iz naših treh občin so zadovoljni predvsem z obiski kupcev, velikih trgovskih podjetij

Sest priznanih tekstilcev — z našega področja te dni spet razstavlja izdelke in novitev pridnih in sposobnih rok iz Metlike, Sevnice in Novega mesta: sejem Moda 1968 v Ljubljani nas seznanja z enoletnim napredkom to-

varn BETI, JUTRANKA, KOMET, LABOD, LISCA in NOVOTEKS.

BETI, ki ima bogat in pestri proizvodni program, z vedno tankim posluhom za potrebe trga doma in na tujem, razstavlja letos predvsem žensko spodnje perilo. JUTRANKA iz Sevnice se postavlja s praktičnimi otroškimi modeli za pomač in poletje in z lepo bero kopalnih oblik. Okusna sta tudi njena dva prospekta, medtem ko delijo pri LISCI novo mednarodno tabelo velikosti za nedrčke, korzete, elastične pasove, hlačke, steznike in pasove za nogavice. Vse to LISCA tudi razstavlja in znotrjava potrebuje velik ugled, ki ga ima doma in na tujem kot prva jugoslovanska specializirana tovarna tovrstnega blaga. KOMET razstavlja lice-

izdelke iz svoje konfekcijske proizvodnje; pozornost vzbujajo oblike iz najnovije sintetične tkanine acetat, po tudi žensko spodnje perilo iz uvoženega materiala lyra.

Pri LABODU se postavlja letos — z novimi izdelki: srajce cotonova, ki jih po pranju zares ni treba nikoli likati, vabijo radovedne, predvsem pa seveda kupce. NOVOTEKS za svoja odlična blaga v mešanicu iz cesane volne preje res ne potrebuje posebne reklame. Zaradi vejlj znan rek: dobro blago se samo hvali! — Razveseljivo je sorazmerno veliko zanimanje kupcev-grosistov za izdelke naših področnih tekstilcev in konfekcionarjev: v razstavnih prostorih posameznih podjetij smo opazovali živahno sklepjanje kupčij. Kako velik je npr. ugled izdelkov metliške BETI, nam

pove podatek, da je kolektiv enkrat večjo proizvodnjo kopalnih oblik za 1968 že v celoti vnaprej prodal in jih na sejmu MODA 1968 sploh ne razstavlja!

Ob okusno urejenih razstavnih prostorih naših proizvajalcev, kakor tudi ob številnih drugih razstavljavcev, človek spet nchote pominil na togoši mogli naših trgovin: zaman bomo iskali to in ono, kar je resnična paša za oči na letošnjem sejmu mode.

Tg.

Mirna peč: letos nova šola!

Kaže, da bodo letos v Mirni peči le začeli graditi novo šolo. Predstavniki občinske skupščine v Novem mestu so te dni sporočili, da je za začetek del vse pripravljeno. Imajo načrte in zagotovljena sredstva (150 milijonov Sdn), medtem ko bo gradbena dela verjetno prevzel SGP Pionir. Šolo bodo zidali v etapah: Občani bodo za solsko opremo zbrali 10 milijonov Sdn. Gradnja mirnopeške šole je bila več let na občinski prioritetni listi.

Na Kočevskem — 32°C

Najbolj mrzlo je bilo v Kočevju in Loškem potoku

V zadnjih dneh smo pogosto slišali in brali poročila o najnižjih temperaturah v Jugoslaviji, ki pa so se gibale le okoli —25°C. Presenečeni pa smo bili, ko smo zvedeli, da je bilo v teh dneh ponekod se bolj mrzlo. Tako so v Kočevskem okoli —30°C. V Ribnici pa so po podatkih, ki smo jih dobili na železniški postaji, namerili najnižjo temperaturo tudi v soboto, vendar vsamov —24°C. Preteklo nedeljo in pondeljek tudi nista pripeljala v Kočevje avtobuse iz starega trga ob Kolpi in z Reke, ker so bili na cestah zarneti, visoki od 1 do 3 m.

VREME

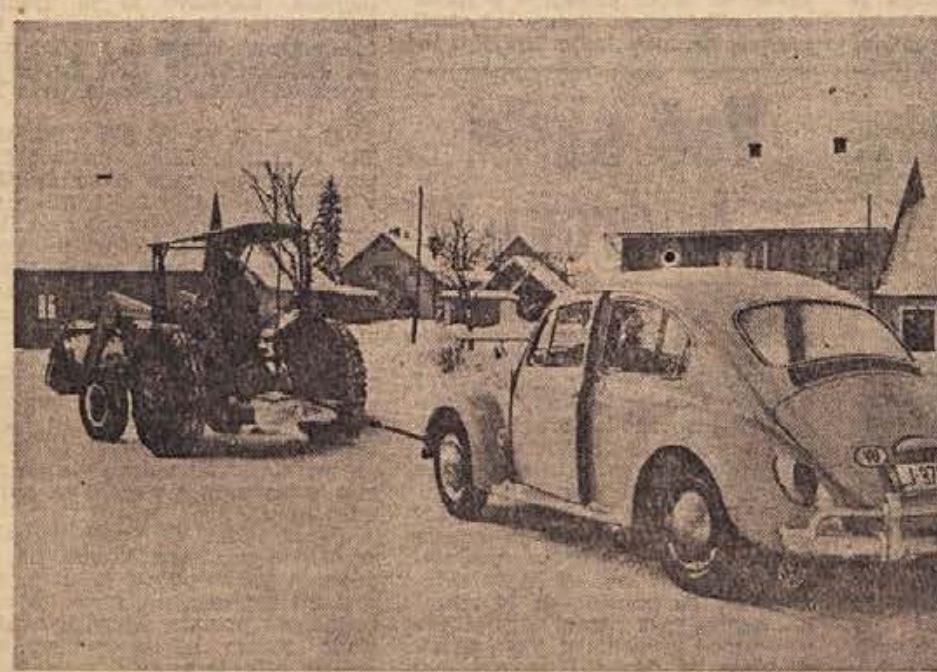
OD 18. DO 23. JANUARJA

Okrog 18. januarja padavine z ohladitvijo in burjo, sneg do nižin. Nekako od 20. januarja do 22. januarja jasno in hladno vreme. Med 23. in 25. januarjem topleje in snežne padavine. Po 25. januarju zopet nekaj suhih oz. jasnih dni z mrazom ponoči.

Dr. V. M.

Umrla pod vozom

13. januarja popoldne je Anton Derganc iz Zbir barval voz pod gospodarskim poslopjem. Pri delu mu je pomagala 69-letna mati. Ko sta premikala voz, je mati tako nesrečno padla pod kolesa, da je podlegla poškodbam.

AUTOMOBILI NE VZIGAJO! Te dni je bilo pred vsemi garažami in na dnu klančev dovolj avtomobilov vseh vrst, ki jih lastniki zaradi hude zime niso mogli vzgati. Pri nekem akumulator, pri nekem vlaga ali kaj drugega — na pomoč so morali priti tovariški »vlačilci«. Tudi na Mlaki pri Ribnici je naš sodelavec Drago Mohar ujel takole sodelovanje in prejel za posnetek prvo nagrado za »fotografijo tedna«.

V vsej Latinski Ameriki pa ni niti ena vlada ni bila našilno izrušena. Kaj takega se je zgodilo prvič v zadnjih 25 letih. Opazovalci se začudenoma sprašujejo, kaj se je vendar zgodilo z južnoameriškim temperamentom in znano nestabilnostjo tamkajšnjih vlad, da kar celo leto ni bilo nobene revolucije in nobenega državnega udara... Grški kralj Konstantin, ki zdaj živi v Rimu, je te dni povedal, da se ne misli vrniti v Grčijo, dokler vojaška vlada ne sprejme njegovih pogojev. Kaže, da se grškim polkovnikom, ki so na oblasti, prav nič ne mudi sprejeti kraljevih pogojev in da se cisto dobro počutijo tudi brez njega... V ZDA so sporočili, da se je lani precej povečalo število zaprtih ljudi, pa tudi število obosegov, ki se skrivajo in jih klub obošči ne morejo zapreti. Očitno nekaj ni v redu, dejavljajo niso sporočili ali manjka zaporov za vse ali političe za tov na udešniko... Alžirski minister za informacije Mohamed Ben Jelha je povedal, da bivšega kongoškega premiera Moisa Combeja, ki je zdaj zapri v Alžiriji, ne misijo izpustiti in da ga zaenkrat tudi ne misijo izročiti kongoški vladni, ki ga zahteva. Mois Combe, bivši zl duh Konga, tako se naprej ostaja v zanesljivih rokah, kjer ima dovolj časa, da razmišlja o nevladnem koncu svoje krvave kariere... Britanska vlada je ponovno potrdila, da bo občutno zmanjšala svoje vojaške izdatke v tujini ter da bo do leta 1971 umaknila svoje čete in letalstvo iz krajev vzhodno od Suezae. Vojaška prisotnost daleč stran od svojih meja je pač draga stvar in današnja Britanija si ne more več dopoliti tako drage slave... Hladno vreme, ki je zadnje dni trajalo po vsej Evropi, je pripravilo marsikakšno presenečenje južnih deželam, kjer je zapestelo celo sneg, ki je sicer prava redkost. Najbrž so bili najbolj presenečeni v Nikoziji na Cipru, kjer je po ceilih sedemnajstih letih sneg prvič spet pobelj mesto. Morda je to v senci s tem, da se je tudi politična napetost na otoku zadnje case nekoliko ohladila...

Z zakonom proti požarom

Zdaj je že znano: Jugoslavija bo še letos dobila dolgo pričakovani zakon o zaščiti pred požari, ki so ga pripravljali nekaj let. Osnutek novega zakona je pred kratkim obdeloval odbor zvezne skupščine za družbeno varnost in narodno obrambo, zdaj pa lahko pričakujemo, da bo predlog novega zakona skoraj pred zveznimi zbori. Zakonski predpis pa je seveda samo eden izmed pogojev za učinkovito zaščito pred požari, vendar lahko krepko vpliva, da bodo v delovnih organizacijah uvedli tako protipožarno zaščito, da bosta število požarov in njihova škoda kar najmanjši.

Zadnja leta je število požarov sicer nekolikanj večje, narašča pa škoda zaradi požarov. Občani zaradi tega z vso pravico negodujejo in opozarjajo na odgovornost za mnoge velike požare. Seveda naša država glede tega ni izjemna: vedno večja uporaba vnetljivih materialov čedalje bolj vpliva, da so škode zaradi požarov vedno večje tudi v mnogih razvitejših industrijskih državah.

ZAVAROVANJE NI VEC OBVEZNO

Nekatere delovne organizacije delajo prav enostavno: plačajo zavarovalnino in nihče več pri njih ne misli na možnost požara. V zveznem sekretariatu za notranje zadeve pravijo, da se doslej še ni moglo ugotoviti, če je kje do kakršega požara prišlo namenoma, da bi zgorelo neidode blago — vendar za 15 odstotkov požarov vzrokov dolej niso mogli ugotoviti.

TELEGRAMI

KATASTROFALEN POTRES NA SICILII — V pondeljek je Sicilijo prizadel zelo močan potres, ki je zahteval veliko žrtev in povzročil velikansko škodo. Po najnovnejših podatkih, ki jih je objavilo zivljenje najmanj 430 ljudi. Bojijo se, da se bo število žrtev še povečalo, ker še niso mogli raziskati ruševin v nekaterih manjših vasih.

AZIJSKA GRIPA V MEHIKI — Epidemija azijske gripe, ki zdaj spotuje po svetu, je zajela tudi Mehiki. Poročajo, da je zbolelo več deset tisoč ljudi in da je letosna epidemija gripe najhujša, kar jih pomnilo v Mehiki.

SUHARTO BO OBISKAL EVROPO — Vrailec dolžnosti predsednika Indonezije general Suharto bo sponzori prisel na obisk v Francijo, Zahodno Nemčijo in Nizozemsko.

NEGOLOVSKIE RAZMERE V JUŽNOAFRIŠKIH ZAPORIH — Komisija OZN za človekove pravice je izdala sporodilo, v katerem pravi, da zapornici v južnoafriških zaporih živijo v nečloveških razmerah, da jih mučijo in izpostavljajo grobi rascni diskriminaciji.

tedenski notranjopolitični pregled - tedenski notranjopolitični pregled

■ IZVRŠNI KOMITE CK ZKS O KADROVSKI POLITIKI. Na seji so predvsem poudarili, da brez sistematične skrbi za kadre tudi ne more biti uspešnega idejnega boja. Zvezni komunistov ni več organizacija, ki bi izvajala svojo vodilno vlogo z močjo oblasti. Njen idejni in politični vpliv na vseh področjih družbenega življenja je odvisen od tega, kako so komunisti idejno in drugače usposobljeni in borbeni v vsakodnevnom boju za napredok. Usposabljal jih za to — to je kadrovski politika.

Na seji so kritično ugotovili, da so organizacije ZK zadnji dve leti povsem zanemarili to problematiko. Sedanje družbene razmere, izvajanje reforme itd., pa terjajo, da se komunisti opredeljujejo, da imajo svoja stališča. To naj bo tudi merilo, kdo je lahko član Zveze komunistov in kdo ne more biti. Če se bomo odločno spopadali s pasivnostjo, brezbrinjnostjo, optimizmom, skratka z vsem, kar ovira akcijsko mobilnost organizacije, bomo s tem povečevali zanimalje ljudi za vstop v Zvezko komunistov.

■ KLUB ZVEZNIH POSLANCEV. V Ljubljani se je v soboto sešel klub zveznih poslancev, da bi se pogovoril o dosedjanju delu in bodočih nalagah. Dogovarjali so se glede tega, kako v prihodnosti bolje organizirati obveščanje poslancev o stališčih in problemih, da bi se v zvezni skupščini laže in bolj kvalificirano opredeljevali. Osvetili so tudi potek zasedanja

pred Novim letom in med drugim poudarili, da so glasovali za tekst resolucije o temeljnih ekonomske politike v letu 1968, ker so bili prepričani, da odpravlja omejitve republikam glede odločanja in razpolaganja s svojim dohodom.

■ ZIMA NAM PRINAŠA TUDI NADLOGE. Ne samo drugod po svetu, od koder prihajajo poročila o zmetih, hudem mrazu itd., tudi pri nas ni dosti bolje. Prejšnji te-

Več skrbi kadrom

den so bile ponekod zelo niske temperature, na Igmanu celo minus 36,3 Celzija. Na ljubljanskem letališču Brnik se je v petek zjutraj spustilo živo srebro na -25 stopinj. V jugozahodni Srbiji je občalo v snegu kakih 200 avtomobilov. Rečno korito Velike in delno tudi J. Morave je pokrito z ledom.

■ DAROVANJE KRVI NI LE HUMANA AKCIJA. To je naloga občanov. Pri nas potrebujemo vsako leto 20 ton krvi ali 80.000 krvodajalcev. To pomeni, da bi moral biti skoraj vsak zdrav, odrasel Slovenski venec med krvodajalcem. Tega ne rekujejo le humani razlogi, saj mora vsak rezervirati kri tudi zase, da bo nared, ko jo bo potreboval.

Republiški zavod za transfuzijo krvi je te dni pozival organizacije in občane, naj prisijočijo na podmoč, ker so bolnišnice brez krvi.

■ MODA 68. Na Gospodarskem razstavišču so odprli »Modo 68«. Razstavila 90 podjetij iz Slovenije, približno toliko iz drugih republik in 20 velikih tvrdk iz zamejstva. Razstavo si je vredno ogledati in videti, kakšna bo letošnja pomladanska in poletna moda. Razstavljeni modeli, barve in vzorci so prava pravčata paša za oči.

■ PAVEL VI. JE SPREJEL MIKO SPILJKO. Obisk predsednika jugoslovanske vlade Mike Spiljka v Italiji ocenjujejo kot uspešen za razvoj nadaljnjih odnosov med Italijo in Jugoslavijo. Našega predsednika je sprejel tudi papež Pavel VI. Srečanje, ki je trajalo več kot eno uro, je bilo v papeževi privatni biblioteki.

Predsednik ZIS Mika Spiljak je naslovil na papeža pozdravni govor, v katerem je med drugim dejal, da je mir poglaviti cilj jugoslovanske politike. Dejal je tudi, da jugoslovanski narodi visoko cenijo prizadevanja papeža za ohranjanje miru.

Papež Pavel VI. se je zahvalil za Titove pozdrave, ki mu jih je prenesel Mika Spiljak. Rekel je, da z živim zanimanjem spremlja milojubne pobude jugoslovanske vlade. Potem ko je naslovil na Spiljko zahvalo in pozdrave za Tita, je papež Pavel VI. vzkliknil: »Živela Jugoslavija!«

GIBELINA, Sicilija — Vaščani se spuščajo po gorski poti reševalcem naproti, potem ko so zapustili svoje vasi in zaselke po enem najhujših potresov, kar jih je prizadelo Sicilijo v tem stoletju. (Telefoto: UPI)

tedenski zunanjopolitični pregled

Do predsedniških volitev v ZDA je sicer še dobril devet mesecov, vendar politično ozračje že počasi napoljuje predvolilna borba. Stvar ni samo notranjopolitičnega pomena, ampak njeni odmevi segajo tudi prek ameriških meja, saj se kopja predvolilne borbe krijejo tudi ob mnogih zunanjopolitičnih problemih. V središču je seveda vietnamska vojna. Toliko reklamirana Johnsonova »mornavna ofenziva« z vsemi ponudbami za pogajanja je doživel poraz, takoj ko je DR Vietnam pokazal resno pripravljenost, da sede za mizo pogajanj. Johnson je vietnamsko ponudbo zavrnil in začel postavljati nove, nesprejemljive pogoje za pogajanja.

To je povzročilo še večja nesoglasja v ameriški javnosti in tudi v krogih vodilnih politikov. Nasprotovanje ameriški politiki v Vietnamu je še narastlo in celo v Johnsonovi lastni demokratski strani naraščajo nesoglasja. Tu vsekakor zmanjšuje možnosti demokratov, da bi na novembrskih volitvah odnesli nov zmago nad republikanci. — Johnsonova vlada si zdaj prizadeva, da bi premašila učinke takega negativnega razvoja. Prizadeva si v dveh smereh: v samem Vietnamu skuša za vsako ceno doseči kakšno večjo vojaško prednost, da bi tako zavezala jezikate tistim, ki trdijo, da v vietnamski vojni vojaška zmaga ni mogoča, hkrati pa skuša dobiti za svoja vietnamsko politiko čim širšo podprtje.

Na razočitvenih pogajanjih v Ženevi bosta ameriška in sovjetska delegacija ta teden začeli pogovore o končnem predlogu sporazuma za prepoved širjenja jedrskega orožja. Sporazum je v glavnem že izdelan, treba pa se dogovoriti še o najbolj občutljivem vprašanju — o nadzorstvu. Na tem problemu so se zataknili vsi dosedjanji napori. V krogih občih delegacij zdaj pravijo, da so sporazumu bližje, kot kdajkoli doslej. Sicer pa je tudi že skrajni čas, kajti do 15. marca je treba generalni skupščini OZN predložiti dokončen predlog sporazuma ali pa priznati, da so se pogajanja razbiljati. — Johnsonova vlada si zdaj prizadeva, da bi premašila učinke takega negativnega razvoja. Prizadeva si v dveh smereh: v samem Vietnamu skuša za vsako ceno doseči kakšno večjo vojaško prednost, da bi tako zavezala jezikate tistim, ki trdijo, da v vietnamski vojni vojaška zmaga ni mogoča, hkrati pa skuša dobiti za svoja vietnamsko politiko čim širšo podprtje.

Pri tem je Johnson dosegel nekaj uspehov med svojimi azijskimi zaveznicami, precej narobe pa mu gredo stvari v Evropi. Johnsonov posebni odposlanec Katzenbach je te dni obiskal vrsto zahodnoevropskih držav. Cilj njegovega potovanja je bil po eni strani pojasnitvi in dobiti podporo za ameriške ukrepe za ohranjanje vrednosti dolara.

■ SPAD MED POLICIJO IN STUDENTI — Japonska policija je v torak zaprla 142 studentov, ki so demonstrirali proti obisku ameriške letalonosilke na atomski pogon »Enterprise« v japonskih vodah. V Tokiu je med demonstracijami prisko do hujših spopadov med policijo in studenti.

■ BOJI V JEMENU — Agencija MENA poroča, da je bilo v zadnjih dneh v bojih med jemenskimi republikanci in rojališči ubitih 300 rojališč. Jemenska republiška vojska uporablja v bojih na vzhodu republike močne snote padalcev, oklepni vojni in letalni.

■ SOJENJE SOKRIVCU UMORA PREDSEDNIKA KENNEDYJA — Trinajstega februarja se bo začel proces proti Clayu Shawu, ki ga obtožuje bremen, da je sodeloval v smrtnosti naštet na predsednika Kennedyja.

ja, po drugi strani pa je skušal prepričati nekatere zahodnoevropske vlade, naj pokajo več razumevanja za ameriško politiko v Aziji. Ne eno drugo mu ni uspelo. Evropske države ne kažejo navdušenja, da bi podpirale ameriške ukrepe za reševanje dolara, od katerih imajo več škode, kot koristi, pa tudi od tega, da bi bolj podprtje ameriška prizadevanja v Vietnamu, ne vidijo posebnih kor-

isti. Johnson tako bolj ali manj ostaja prepusten samemu sebi in lastnim silam spričo jesenskih volitev, ki bodo v bistvu veliko glasovanja »za« ali »proti« sedanjem ameriški politiki.

Na razočitvenih pogajanjih v Ženevi bosta ameriška in sovjetska delegacija ta teden začeli pogovore o končnem predlogu sporazuma za prepoved širjenja jedrskega orožja. Sporazum je v glavnem že izdelan, treba pa se dogovoriti še o najbolj občutljivem vprašanju — o nadzorstvu. Na tem problemu so se zataknili vsi dosedjanji napori. V krogih občih delegacij zdaj pravijo, da so sporazumu bližje, kot kdajkoli doslej. Sicer pa je tudi že skrajni čas, kajti do 15. marca je treba generalni skupščini OZN predložiti dokončen predlog sporazuma ali pa priznati, da so se pogajanja razbiljati. — Johnsonova vlada si zdaj prizadeva, da bi premašila učinke takega negativnega razvoja. Prizadeva si v dveh smereh: v samem Vietnamu skuša za vsako ceno doseči kakšno večjo vojaško prednost, da bi tako zavezala jezikate tistim, ki trdijo, da v vietnamski vojni vojaška zmaga ni mogoča, hkrati pa skuša dobiti za svoja vietnamsko politiko čim širšo podprtje.

Pri tem je Johnson dosegel nekaj uspehov med svojimi azijskimi zaveznicami, precej narobe pa mu gredo stvari v Evropi. Johnsonov posebni odposlanec Katzenbach je te dni obiskal vrsto zahodnoevropskih držav. Cilj njegovega potovanja je bil po eni strani pojasnitvi in dobiti podporo za ameriške ukrepe za ohranjanje vrednosti dolara.

■ SPAD MED POLICIJO IN STUDENTI — Japonska policija je v torak zaprla 142 studentov, ki so demonstrirali proti obisku ameriške letalonosilke na atomski pogon »Enterprise« v japonskih vodah. V Tokiu je med demonstracijami prisko do hujših spopadov med policijo in studenti.

Možate besede tovariša Staneta Kavčiča

Vsaka republika lahko sama najbolje presodi, kako bo s sodelovanjem gospodarstva reševala družbene službe svojega področja — Čemu razkarak med stališči CK ZKJ in nekaterimi krogi v zveznem izvršnem svetu?

Zlepa kak govor ali izjava slovenskega državnika ni vzbudila v široki javnosti takega odmeva, kot ga je imel tudi med širokimi množicami v naših krajih odgovor predsednika republiškega izvršnega sveta Staneta Kavčiča na vprašanja dveh novinarjev beograjske »Politike« pretekli teden. Odgovore je v celoti objavilo »Delo« v sredo, 10. januarja 1968. Za naše bralce ponavljamo nekatere najvažnejše misli iz tehtnega, vsestransko uteviljenega in resnega navajanja tovariša Kavčiča, o katerem smo na raznih kraji slišali, da je bilo potrebno, koristno in možato. Le od tako razširjenih stališč in nedvoumno jasnih predstav ter praksi našega družbenega sistema si lahko obetamo, da bomo vsi v Jugoslaviji enakopravno in enako prizadeto gradili našo jugoslovansko socialistično skupnost.

Predsednik republiškega izvršnega sveta Stanet Kavčič je beograjskim novinarjem najprej ponovil, da je centralni komite Zveze komunistov Slovenije že 27. novembra lani sprejel rezolucijo, v kateri je med drugim rečeno, da je ... treba prenesti s federacije na republike naloge, ki jih lahko le-te uspešneje opravljajo. Zavzemamo se za odpravo zveznih limitov (omejitev) pri formiranju sredstev za negospodarske dejavnosti ...». — Podobno stališče je 23. novembra lani zavzel tudi plenum CK Zveze komunistov Jugoslavije, 22. decembra pa še izvršni komite CK ZK Hrvatske. Kljub temu je zvezna skupščina 30. decembra sprejela predlog zveznega izvršnega sveta, da se stopnja prispevka iz osebnih dohodkov omeji na 26 odstotkov.

Vsakomur je jasno, da republiški izvršni svet ni in ne more biti navaden propagandni aparat zvezne administracije. Izvršni svet republike ima velike in odgovorne obveznosti do delovnih ljudi svojega področja; spričo njih odpira zato prav v tem trenutku za prej načeta in znača politična stališča glede omejevanja stopnje prispevkov na zvezni ravni. Bistvo

mite CK ZK Hrvatske. Kljub temu je zvezna skupščina 30. decembra sprejela predlog zveznega izvršnega sveta, da se stopnja prispevka iz osebnih dohodkov omeji na 26 odstotkov.

Na vprašanje beograjskih novinarjev »Politike«, ali je mogoče prilakovati, da bo Slovenija dala pobudo za sklicanje zborna narodov, ki naj bi razpravljal o problemu omejitve stopnje prispevka na 26 odstotkov, je tovarš Stanet Kavčič odgovoril:

»Ne morem in ne želim nicesar prerokovati. Mi v Sloveniji ne zahtevamo nobenega denarja od organov federacije, želimo in zahtevamo pa razumevanje, da je nujno potrebno, da slovenska skupština v sodelovanju z vsemi drugimi političnimi in družbenimi činitelji odloča, kako bo razdelila naš narodni dohodek, potem ko je Slovenija svoje obveznosti do federacije že izpolnila. Ce za to ne bo razumevanja, so politična in druga trenja neogibna. Trdno sem prepričan, da ogromna večina delovnih ljudi v Sloveniji ne želi, da bi prišlo do njih, moram pa iskreno reči tudi to, da nismo pripravljeni za vsako cenoogniti se jim.«

Samoupravljanje terja nove zakone

Nedavni predlog republiškega sveta sindikatov Slovenije, da se ukinie obvezna reelekcija direktorjev in da se izvršijo še nekatere spremembe v volitvah vodilnih ljudi v delovnih organizacijah, je znova spodbudil že davno začeto razpravo o tem, koliko sedanjih osnovnih zakon o volitvah delavskih svetov in drugih organov samoupravljanja ustreza potrebam sedanjega stanja v samoupravljanju.

Ena od splošnih pripomb je ta, da dosedanji zakon zavlačuje volilni postopek, zato bi ga bilo treba poenostaviti. Precej je razširjeno tudi mnenje, da je treba z osnovnim zakonom simo zajamčiti enotnost volilnega sistema, konkretne rešitve pa je treba v večji meri prepustiti republikam in samim delovnim organizacijam.

Med novostmi, ki si jih lahko obetamo v zakonu, je tudi ta, da bo kooperant imel volilno pravico tudi v primeru, da je dogovor z delovno organizacijo podpisal za eno leto ali manj.

Nekateri menijo, da je starela tudi odredba, po kateri vsaka delovna ozira volilna enota voli v delavski svet število članov sorazmer-

no s številom zaposlenih. S tem so postavljene v neenakopraven položaj manjše delovne enote z boljšo tehnično opremljenostjo in večjo strokovnostjo delavcev. Ta ocitek je največkrat slišati v organizacijah, kjer glavno in osnovno dejavnost opravlja manjše število zaposlenih z višjimi kvalifikacijami, medtem ko večina, z nižjo strokovno usposobljenostjo, samo pomaga tej osnovni dejavnosti, toda s preglasovanjem lahko uveljavlja svoje trenutne interese.

Zato je bilo predlagano, naj bi pri ugotavljanju števila članov delavskega sveta, ki ga volijo posamezne delovne organizacije, vpeljali razen števila zaposlenih še nekatera druga merila, kot so na primer narava in značaj posameznih enot za delovno organizacijo, njihov delež v do-

seganju proizvodnje in ustvarjanju dohodkov. Zaradi nestalnosti kvoruma je marsikaj onemogočen seznanek delovne organizacije. Zato je bilo predlagano, naj bi bil seznanek voljen, če je prisotna najmanj četrtnina zaposlenih, namesto ene tretjine, kot je to doslej. V delovnih organizacijah, ki imajo obrate na več krajih, bi bilo treba omogočiti, da se kandidati predlagajo tudi pisno.

Sedanji zakon omogoča, da se za člana delavskega sveta izvoli kandidat z zelo malo glasovi, teoretično že z enim samim, zato so marsikje mnenja, da je treba ta pogoj zaostriči tako, da bi bil za člana delavskega sveta lahko izvoljen le tisti kandidat, ki je dobil npr. najmanj četrtnino glasov.

S. V.

Tovariš Kavčič je zatem dejal, da je stališče gospodarskega zborna republiške skupščine SRS načelno jasno in določno, hkrati pa je duhovito in argumentirano zavrnil tiste težnje, ki hočejo deliti jugoslovansko družbo delovnih ljudi na »gospodarstvo in negospodarsko oz. na »potrošniško« in »proizvodno družbo. Opozoril je, da se izvršni svet Slovenije zavzema za odločno ukinitev vseh virov, ki nam povzročajo izgubo in nepotrebitne izdatke. V Sloveniji bomo ponovno proučili, kaj nam je potrebno in kaj ne, ne glede na to, ali so nekateri takci organizirani in ustanovni v gospodarstvu ali zunaj njega.

»V duhu reforme moramo pogledati, kaj imamo in kaj nam je res potrebno, kaj nam primača večje, kaj pa manjše rezultate, kje dosegamo večje in kje manjšo kvalitetno, kaj ima dejansko prednost in kaj je mogoče potisniti v drugo ali tretjo vrsto,« je povedal tov. Stane Kavčič in dodal, da je prav tako važno razpustiti vsa tista podjetja, ki delajo z izgubo ali pa jih organizirati tako, da bodo poslovala z uspehom. Rešitev in glavni vir novih možnosti pa nista v varčevanju, marveč v dejstvu, da moramo čim bolj povečati proizvodnjo! Tu so skrite naše največje materialne možnosti za vsestranski razvoj in napredok družbe.

Največ izvažamo še vedno v Italijo

Do konca novembra 1967 smo izvozili v Italijo kar 23 odst. vsega našega tujini namenjenega blaga (leta 1966 le 21. odst.), iz Italije pa smo uvozili 21. odst. vsega uvoženega blaga v Slovenijo (leta prej le 18. odst. v 11 mesecih). Izvoz v Italijo se je v tem času povečal za 20%, uvoz pa kar za 61%. Na drugem mestu v izvozu je za prvi 11 mesecov minulega leta Sovjetska zveza, na tretjem pa Zah. Nemčija. — Najbolj je v 11 mesecih lani povečalo svoj izvoz kmetijstvo (za 12 odst.), industrija za 9 odst. in gozdarstvo za 2 odst.

189 razstavljalcev na sejmu Moda 1968

Izredno zanimanje surse javnosti je vzbudil v petek odprt sejem Moda 1968 v Ljubljani. Gospodarsko razstavišče je dogradilo za potrebe sejma in obiskovalcev se eno dvoran. Iz Slovenije razstavljajo letos na tem sejmu 81 razstavljalcev, 88 iz drugih republik in 20 iz Italije, Avstrije in Zahodne Nemčije.

Republike naj odločajo o svojem dohodku

Omejitve prispevne stopnje je le površina problema, kajti njegovo bistvo je globlje — Zaradi enotnega količnika v 1964: v Črni gori pokojnine skoraj 100 odst. povprečnega osebnega dohodka, v Sloveniji pa le 67 odstotkov — Osnovno načelo: o dohodku naj odloča tisti, ki ga je ustvaril!

Omejitve kaže na se zmerom premalo razširjene odnose glede delitve dohodka, zgrajene pojmovanja glede vloge naroda in republike itd. Gre torej za to, da v nedsebočnih odnosih med federacijo in republikami spoštujejo ustavno načelo, po katerem ima narod pravico, da sam razpolaga s svojim dohodkom, potem ko izpolni obveznosti do federacije, vključno tudi prispevek za pomoč nezadostno razvitim republikam in krajem. V Jugoslaviji so razloki v socialni strukturi prebivalstva in pro-

dukativnosti dela tako velike, da tudi potrošnje ni mogoče obravnavati po nekakšnih enotnih jugoslovanskih povprečjih.

Iz omejitve ne bi smeli delati nekakšne svetinje, saj je bila uvedena kot začasen ukrep. Pokojni Boris Kraljiger je v svoji obrazložitvi rezolucije o ekonomski politiki v letu 1967 med drugim rekel, da so limitirane (omejene) stopnje začasne in da bodo odpravljene ob začetku leta 1968. Zavzel se je zato, da že v prvi polovici 1967 izdelajo sistemski rešitve na

področju socialnega zavarovanja. Teh rešitev se ni in zato zastavljam vprašanje: dokle bomo še čakali naravnih jih nadomestih z omejitvami?

Nekateri problemi v republikah so nastali po krivdi zveznih predpisov, kot je bil tisti, ki si je, na primer, umislil enoten količnik, po katerem so leta 1964 prevedli pokojnine povsod enako. Tukrat so poprečne pokojnine znašale v Črni gori skoraj 100 odstotkov poprečnega osebnega dohodka, v Sloveniji pa le 67 odstotkov. Taki

bolj se povečujejo osebni dohodki, tem več je tudi denarja za proračune in socialno zavarovanje.

Velika napaka je bila, da so v zvezni skupščini usmerili razpravo k vprašanju, kdo je za večjo obremenitev gospodarstva in kdo je proti. V resnicni smislu ni šlo za to, da bistvo zahteve je bilo, da je treba spoštovati načelo, naj o dohodku odloča tisti, ki ga je ustvaril. To pa pomeni, da je mogoče odločati o pomembnih zadevah samoupravljanju tudi na ravni za ves narod.

FRANC SETINC

DEKORATIVNE LAMINATE
MELAPAN
dobite v sijajnih, satinih in mat površinah.
MELAMIN, Kočevje

Vojna epopeja o bratstvu in enotnosti

Novi film Veljka Bulajića: BITKA NA NERETVI, čigar snemanje se je začelo 15. oktobra lani, je v ospredju pozornosti vseh jugoslovenskih filmskih delavcev in naše javnosti — Pogovarjali smo se s tem znanim režiserjem o pripravah na snemanje, o zamisli filma in o njegovem financiranju

Bitka na Neretvi, pravi V. Bulajić, je bilo najbolj dramatično dejanje in največja manifestacija bratstva in enotnosti vseh naših narodov. To je bila naša vsespolna bitka med NOV. Neretva mora živeti, opominjati mora ljudi na prijateljstvo in solidarnost, na kar včasih pozabljamo. Želim narediti tak film. In mislim, da bo to moj najboljši film.

Kako je scenarij rešil zgodovinsko in umetniško stran filma? smo ga vprašali.

— To je film o ljudeh in njihovih usodah v bitki na Neretvi. Glavni junaki so borci, komesarji in komandanti. Ni avtentičnih junakov, čeprav scenarij poudarja zgodovinsko avtentičnost. Zgodovinske osebe in zgodovinski dogodki samo navduhujejo nove, filmske. Film na umetniški način izraža zgodovinsko pričevanje in nikakor ni peditano hlapčevanje zgodovini.

Kako se je pripravljal see nari?

— Scenarij se je pripravjal dve leti, je reklo Bulajić. Avtorji scenarija so prebrali zgodovinsko gradivo, ki je objavljena pri nas in v tujini. Anketirali smo borce, udeležence velike bitke, se pogovarjali z njimi. Vse gradivo, ki smo ga zbrali o Neretvi, je znašalo 7600 tipkanih strani. Na osnovi tako zajetega gradiva je potem napisan scenarij za ta vojni film.

Bil sem tudi pri predsedniku Titu, je poudaril Bulajić. Dal mi je dragocene nasvete in vztrajal, da se on ne pojavi v filmu.

»Neretva — to je etika, duh borcev, bratstvo in enotnost, ne pa jaz, mi je reklo predsednik Tito. Scenarij poudarja prav to, zato so glavni junaki filma borce in njihovi komandanti.

Veliko se govori o ceni in financiranju filma. Kaj nam lahko poveste?

— To so vprašanja, ki se rešujejo tudi na ravni političnih forumov. Jaz v tem pravzaprav ne vidim problema, saj je vsak film, ki sem ga naredil, doslej že povrnil vse stroške. Problem ni denar in kredit, treba je le narediti dober film, pa so kriti stroški. Film Kozara je bil kreditiran z 250 milijoni starih dinarjev. S prodajo v 90 delž je ta denar že davno povrjen. To si obtamemo tudi od tega filma. »Bitka na Neretvi« bo stala milijard in pol starih dinarjev, v njegovi realizaciji pa bodo sodelovali producenti Avala film, Jadran, Bosna, Vardar in novi filmski Titogradski studio. Neretva je jugoslovanska naloga in producenti jo morajo skupaj rešiti. To ni majhen denar, toda nekaj vam povem: toliko honorarja dobri za igrače v enem filmu Sofia Loren!

Povejte še nekaj o igralcih in njihovih vlogah!

— V filmu je 83 poudarjenih vlog. Vključili bomo tudi tiste igralce. Zanje smo določili 15 velikih vlog, da bi si tako zagotovili prodajo filma tudi na tiste tržišča. Izbor tujih igralcev je odvisen od tistih, ki hočejo kupiti ta film. Zagotovili smo si torej igralce, ki bodo, skupaj z našimi, in režiserje sele pridejo.

★ V materialni realizaciji tega filma sodeluje vseh šest naših filmskih producentov, vsi izvršni sveti republik in nad 15 gospodarskih organizacij.

★ »Bitko na Neretvi« snemajo v barvah in panavision tehniki, ki jo pri nas uporabljajo prvič. Film bo trajal 3 in pol ure.

★ V tem filmu sodeluje nad 80 znanih jugoslovenskih filmskih in gledaliških igralcev, od tujih pa Orson Welles, Sergej Bondarčuk, Oleg Vidov, Hardö Kriger, Franco Nero, Kurd Jürgensen, Daniel Olbrický, kakor tudi filmske »zvezde« Vanessa Redgrave, Silva Koscina in Eva Višnjevska.

★ Razen naših vojnih svetovalcev, generalov Vukovića, Ljubibratice in Pervana, sta v ekipi tudi svetovalci za nemško vojsko — polkovnik Helmut Welz ter za italijansko vojsko Pietro Minetti in Angelo Rossi.

V Trnovači, blizu Gornjega Vakufa, so nedavno posneti zadnje, za lansko leto določene cadre snemanja filma BITKA NA NERETVI. V teh prizorih nastopajo Milena Dravić, Pavle Vujišić, Stole Arandjelović, Kole Angelovski, Izet Hajdarović, Hajro Hadžikarić, Ranko Gučevac in mnogi drugi. Milena Dravić igra v BITKI NA NERETVI bolničarko Nado. Fotografija jo prikazuje med snemanjem ene izmed scen v Bugojnu, ko so evakuirali centralno partizansko bolnišnico.

Glavni junaki filma so borce in njihovi komandanti. Poudarja režiser Veljko Bulajić. »Neretva — to je etika, duh borcev, bratstvo in enotnost, ne pa jaz, je dejal režiserju Bulajiću tovarš Tito, ki je vztrajal, da se v filmu ne bo pojavil.

prispevali za komercialni in umetniški uspeh filma. Od naših bomo porabili igralce iz vseh republik. Bo torej dovolj dela za vse, je na koncu pogovora reklo Veljko Bulajić.

Kako daleč ste z delom?

»Neretva ni ne Sutjeska, ne Kadinjača. Neretva je Makljen, Prozor, Konjic, Most in Titova odločitev. Zaradi tega je moje delo težje. V zgodovinski okvir moram vnesti tudi umetnost, svojo vizijo Neretve, da bi lahko dal kompletno delo. Z gradivom, ki je doslej posneto, in delom velikanske ekipe sem zadovoljen.

Toda prva dva meseca so samo začetek in treba je vzdržati do kraja v polni koncentraciji, vzdržati psihično in fizično, kajti na terenu bomo delali še pet mesecev. Najtežje je scene za igralce, snemalce nekaterje najtežje prizore filma. — Direktor fotografije je Tomislav Pinter, eden naših najboljših mojstrov filmske kamere.

Naša armada daje filmu neprecenljiv prispevek

Povsem je očitno, da brez pomoči JLA ta film ne bi bil uresničljiv. Nad tri tisoč vojakov se je tri mesece pripravljalo na Makljenu, piamini, kjer so nekoč divjali najhujši spopadi med enotami NOV in veliko močnejšim sovražnikom.

Sleherni starešina in sleherni vojak se potrudili skrajne možnosti. Vsi živijo za film in govorijo o njem. Vojakom ni težko vstajati ob štirih zjutraj. Delovni dan se jim konča pozno popoldne. Vojaki kombiniranega počinka so pokazali že na generalni preizkušnji kot kasneje med snemanjem, da so dobro pripravljeni.

Opravili so že vse vaje, ki so bile posnete decembra, in ki bodo posnete še v januarju in februarju. Prav tako so že imeli vaje vitalijanske vojske — napad italijanskih čet na Prozor.

Pri cerkvi v Ščitu so preizkusili delovanje artilerije za obrambo Makljen, kjer so bili med IV. ofenzivo najhujši spopadi. Na Makljenu je preizkušena velika bitka ustalih in partizanskih enot ob sodelovanju letalstva in pirotehnik.

Ta generalna vaja enot JLA je predstavljala vključevanje vojske v snemanje filma in seznanjanje z dispozicijami filmske ekipe.

Vendar ne gre čisto gladko, kot pravijo vojski svetovalci, kajti nekateri vojaki se upirajo, da bi sodelovali v »okupatorskih enotah. Vsi bi hoteli biti bori NOV in kar neradi oblačijo uniforme Italijanov, Nemcev, ustašev in četnikov. Pa tudi drugače snemanje takih prizorov ni lahka reč, saj morajo vojaki in njihovi poveljniki uporabljati pet strategij in pet taktik vojskovanja in prilagoditi morda svoje razpoloženje mentaliteti vojske, katero igrajo.

Ekranizacija bitke na Neretvi bo pokazala svetu, kako

se je majhen narod sam v soteskah Balkana junakovo bojeval za svojo svobodo. Obenem pa bo ta film mogočen zgodovinski spomenik naše revolucije, saj je njegovo bitstvo v tem, da razen prizorov prikaže moralne vrednote narodov Jugoslavije — tovarstvo, bratstvo in enotnost v najtežjih trenutkih naše zgodovine.

Igralci o filmu in svojih vlogah

Pavle Vujišić (Jordan, šofér kamiona):

»Vozim kamion centralne bolnišnice, v katerem so ranjeni bori. Jordan je zanimljiv, vosebnost. Dobro opravlja svoje delo, toda za revolucionijo se bolj malo zmeni. Kasneje pa se dedajo bolj vršača na njem, postane partizan, sodeluje v vseh bitkah.«

Petra Prličko (borec in kuhar Jole):

»Igram vlogo boreca in kuharja Joleta, ki je v nekem smislu spoj vseh likov, ki sem jih doslej predstavil. Jole je kot iskra, ki se svetli ka med boreci, vse ga pozna, ker zna s svojim zdravim ljudskim humorjem nasmeja.

Zaim Muzaferija (Človek, ki vzlikava parole):

»Že po tem, kar je doslej posneto, lahko rečem, da »Neretva« presega vse, kar sem doslej viden na filmu. V vlogi ranjence, ki vzlikava parole, poskušam, da v ta velikanski

mozaik vgradim tudi svoje kamenčke.«

Hajro Hadžikarić (Vladimir Nuzor):

»O Nazorju lahko veliko govorimo. To je velik pesnik in velik humanist. Moja naloga je nenavadno težka. Igram človeka, ki

Pesnika Vladimira Nazorja predstavlja v filmu banjaluški igralec Hajro Hadžikarić. Resnično je zelo podoben pokojnemu partizanskemu borcu in potetu.

V mrzu, snegu in ledu je ekipa filmala tudi na Kupresu, kjer so posneti nekaterje najtežje prizore filma. — Direktor fotografije je Tomislav Pinter, eden naših najboljših mojstrov filmske kamere.

veka, ki ga mnogi udeleženci prave bitke na Neretvi dobro poznavajo. Poskusil bom vse, kar morem.«

Miha Baloh (četniški vojnik):

»Derak, četniški vojnik, ki ga igram, je pravi ustaš, prototip kvizilista. Zvesti hlapao sovražnika, ki se bori proti partizanom in njihovim idejam. Sovražil jih iz vse duše, ideje o bratstvu in enotnosti pa se mu zdijo najhujša bedarja. Derak spada med tiste, ki skupaj z nekaterimi Nemci in četniki potegne bodajo tudi na ranjence. To je lik, ki je prisoten v vsem filmu. Pokaže se zmeraj v usodnih bitkah, ko gre za zmagati ali umreti.« D. BOJANIĆ

O, Kusejr, to ti je bil talent

Torej Kusejr. Da. Ta je bil že takrat izredno vsakdanji talent. Ali morda vsakdanje izreden? Skratka talent.

Se spominjate, kako je gospod učitelj vprašal, koliko je ena in ena, in poklicil Kusejra? Kusejr pa z zanj značilno temeljito - je rekel dve! Da, to je rekel. In ob tem, da je ena in ena dve, se je potem razgovoril. To je bila Kusejrova navada. In ko je takole pripovedoval, da je ena in ena dve, je ena polagoma nehavalna biti točno ena in iz nje je nastala skoro ena, in tako je skorona ena in skorocna bilo takoreč dve, potem pa sta enici v toku pripovedovanja izginili in je bilo, kot da malo in malo je malo več, in Kusejr je še kar naprej tako prijetno govoril, dokler se ni izkazalo, da šepec in šepec je malo, in ko je končno nehal govoriti, ni ostalo po tistem, o čemer je govoril, niti sledu več. Zato je nehal. In nihče ze ni več vedel, o čem je pravzaprav govoril in kaj smo poslušali.

To je bil tisti njegov izredno vsakdanji talent. Vse, o čemer je govoril, je razblinjal. In razblinjal je, dokler ni vsega temeljito razblinil

Duhovita in jedka črtica o Kusejru je delo češkega pisatelja Ivana Vyskočila (rojen 1929). Vyskočil se v črtici poslužuje posebnega humorja in grotesknega pretiravanja ter odkriva v dejavnih in mišljenju današnjega človeka prvine absurdna. Posmehuje se vsem mogočim oblikam ter jih neznansko povečane postavlja ljudem in sebi pred oči. Leta 1966 je izdal knjigo proze Kosti. Iz nje je črtica o Kusejru, ki je izšla v knjigi »ČAS NESPEČNOSTI« — izbor sodobne češke kratke proze kot XVIII. delo v zbirki SIVI KONDOR (Mladinska knjiga, Ljubljana, 1967).

in ni ostalo od tistega ničesar več. Se dobro, da je govoril samo takrat, kadar je bil vprašan, in samo o tem, kar je bil vprašan. Drugače sploh ne vem, kaj bi bilo z nač.

Kaj pa tistega se spominja, kako smo se vsi dušili, ko je govoril o Komenskem in smo se komaj videli v oblaku prahu, ki ga je napravil s svojim govorjenjem iz mavčnega doprs-

nega kipa Jana Amosa? Nekaj podobnega se je zgodilo z Arhimedovim zakonom. Od njega je ostala samo tokučina!

Iz Londona je naredil tisoč Benešovov.

O tridesetletni vojni je govoril s takim navdušenjem, da je od nje, ko ga je gospod profesor Honik končno prekinil, ostalo samo še kakih 130.000 gostilniških pretepor, tam nekje med Stockholmom in Vraným nad Vltavou, popolnoma brezpo-membnih za zgodovino.

njimi?», to je pravzaprav že neprijetno vprašanje.

Najprej se je zatrjevalo, da ta druga neprijetna vprašanja sploh ne eksistira. Toda to ni bilo ravno pametno. Ker že s tem, da se je reklo, da ne eksistira, že s tem, se je opozarjalo na njihovo eksistenco.

Začel se je torej boj proti vprašljivosti teh neprijetnih vprašanj, če da to niso vprašanja in podobno. Toda naj veste, kako je v življenu. Kakor hitro se proti nečemu borite, samo poudarjate, celo poveljujete pomen tistega, proti nečemu se borite. In naj poznate ljudi. Kadar je nekaj nekaj proti, se začne takoj za to zanimati tudi tisti, ki se drugače svojščivan na to ne bi spomnil.

In nazadnje so se s temi neprijetnimi vprašanjami kot vprašanjima začeli ukvarjati tudi tisti, ki so se proti njim kot vprašanjem borili, in to je bilo od sile nerodno.

V takšnole kritično situacijo so postavili naše Kusejra. Naročeno mu je bilo, naj se ukvarja s temi neprijetnimi vprašanjami. In Kusejr se je vrbel na delo. Ni zavračal, ni nogiral, ni se boril, samo z zanj značilno temeljito je o teh vprašanjih govoril. In tako je ta velika neprijetna vprašanja v kratkem času razblinil v majhna vprašanja, in na čisto majcena vprašanja, ki niso bila niti neprijetna niti prijetna, ki niso bila nikakršna, tako da nazadnje živ krst ni več vedel, za kaj je pravzaprav šlo, živ krst ni več vedel, kako se je sploh vprašanje in če se je sploh kdaj kakšno vprašanje glasilo. Tako je Kusejr po zaslugu svojega talenta zlikvidiral ta neprijetna vprašanja in vse je bilo spet dobro.

Prav gotovo bi se Kusejr se visoko povzel, če ga ne bi prezgodaj doletela nesreča.

Na nekem takem sestanku je nekdo Kusejra pozval, naj pove tudi kaj o sebi. Kusejr se ni branil. In bolj ko je Kusejr govoril, bolj jim je izginjal izpred oči in se razblinjal, in preden se je kdo zavedel, je izginil in popolnoma umolknil. Samo po zraku se je razpršilo milijarde Mikrokusejrov. In od tistega časa so kar naprej v zraku. Kar naprej z nami in v nas. Ja, ja, Kusejr!

Rudi Simčič: DEGENERACIJA
(grafična kreda, 1963)

Vso srečo, fantje!

Nekaj po polnoči so prišli; postavni, čedni fantje, trije sami — brez deklet. Malo so postal sredi restavracije, na to pa posedli za mizo blizu orkestra. Pomignili so natakratki Tilki in jo vprašali, če morda govoriti nemško. O, pat, nekoliko zna, kolikor se je naučila v gostinski šoli — jim je odgovorila. In zgodba se začne...

Sampanjec! Kakšnega? Do mačega ali ruskega? Nauj, najn, nemškega ali francoskega, drugega ne pijejo, sploh ne!

Tilki jim je dopovedala, e nemščini seveda, tako, kot so gospodje pač govoriti znači, da imajo na voljo le dve vrsti penečega vina in da je

to za restavracijo v tako majhnem kraju kar dovolj.

Po krajem razburjanju je stal pred njimi »Bakursku vodico. Kratka, toda imenitna salva je bila dovolj, da se je na desetine obhudočnih zarlo tja, kjer so si ti trije po nemško vožčili srečno novo leto.

Godbeniki so zapustili točilno mizo in jo urezali: Pa men' se dekle smil' k' je včasih moja vla...

Nemški fantje so vrgli oči naokrog. Bilo je kaj izbitati!

Dosti deklet, neizbranih ali preizbirčnih, je takalo na klic. A tudi tiste, ki so se še urtele s svojimi Janezi, bi bili koj za to, da se razgibijo v tujem ritmu. Sprememba velja Izbirali so, izbrali in nerodno odplesali nekaj takov. Eden izmed njih se je znašel, prišepnil nekaj tujh bezed harmonikarju na uho, mi pomolil par tujh papirčkov v žep in — šejk! Pa spet šejk, šejk!

In nato še ena steklenica sladke vodice pa še ena.

Vsaka zgodba ima svoj konec, pa naj bo še tako resnična! Steklencice so prazne, glave polne, nože utrujene, srca žejna (ljubezni, sreča). Samo še poslednji signal dekletom: če deset minut čakamo v limuzinah! Zdaj pa Tilken, ralčun, marke čakajo!

Pa je kot pesem zazvenela iz Tilke slovenska beseda

»Vso srečo v novem letu vam želim, fantje! Kar na kupe mark, nič žuljev in trdn zategnjene pasu! Pa da bi vas ob letu ne vrglo v koš kot zdaj; ne vino domače, ne nemščina!!!

Nekaj po peti zjutraj so odšli. Postavni, čedni fantje, trije, sami, ne sami, še hujse — osamljeni.

JANJA KASTELIC

JOSIP STRITAR:
SODNIKOV

pa samo neumnega dela. Malo nevoljen torej nani, kaj naj bi mislili: da je mož tako neumen, ali se daljuje svojo obravnavo:

»Poslušajte torej, da vam jasno povem, zakaj smo vas poklicali. Človeka moramo dobiti v pest, tako ali tako. Ukreñili smo, da bi nam vi lahko pomagali, oče Seljan.«

»Jaz naj bi vam pomagal človeka loviti, gospod?«

»Zakaj ne? Vi ste tod povsod dobro znani. Vi lahko z ljudmi govorite in jih izprašujete, v vas imajo zaupanje. Vam lahko mnogokaj pride na uho, kar vas pripravi na sled.«

»Motite se, gospod: star mož sem, ne slišim takoj dobro, kakor vi mislite; in moje noge niso več tako gibčne, da bi gonil človeka kakor pes zajca.«

»Kako čudno govorite! Tu ni treba nič goniti, kakor pravite; za to imamo že druge ljudi, samo izslediti ga je treba. In to je rayno vam lahko. Pomišlite, da je vsakega poštenega človeka dolžnost podpirati gosposko, ko preganja kakega hudodelca. In vrhu tega vaš trud ne bo zastonj. Ce se nam posreči z vašo pomočjo, da ga ujamemo, verjemite mi, da vas ne pozabimo, ko bo čas. Srebrn ali morda celo zlat križec vas čaka in poleg tega tudi gotovega kaj.«

Tedaj pa drvarja obide nevolja. Moško se po koncu vzpone ter reče gospodu krepko in odločno:

»Kakor ste vi, gospod, zdaj jasno z menojo govorili, tako naj vam tudi jaz naravnost, brez okolišev povem, kar mislim. Siromak sem, gospod, kakor vidite. Nobenega dela se ne branim, da ga le zmorem; ne ogibljem se zaslužka, samo da se mi ga ni treba sramovati. Ce imate zame kako delo, kakršnega sem vajen: da vam nasekam drv, nakoljem ali zložim v skladanico; ce je treba na cesti kaj popraviti, kamnen klenati, blato pospravljati, po zim sneg kidati ali kaj drugega takega, gospod, rad vam posstrežem in zadovoljni boste z mojim delom. Ali da bi vam lovil ljudi — nikdar — brez zamere. Tega starci Seljan ni vajen. Križec mi obette! Kaj bi jaz s križcem, zlatim ali srebrnim? Ko bi ga dobil in pripel na tole raztrgano obleko — krave bi se mi smejevale, brez zamere!«

»Vaše besede, oče Seljan, so jako nespodobne!«

»Brez zamere, gospod! Pomislite, da imate drvarja pred sabo; drvarji ne govorimo, kakor da bi ročice sadili.«

»Vi bi, kakor sem vas zdaj spoznal, utegnili še temu človeku dajati potuhi; vi bi morda celo —«

»Bog ne daj, gospod! Toliko že vem, kaj smo pošten človek in kaj ne. Hudodelnika ne bom skrival pod svojo streho, ali lovil ga tudi ne bom. Jaz nisem ustvarjen za ovaduha, brez zamere. Za to so drugi ljudje. Saj imate svoje biriče in žandarje; zakaj jih pa placujemo in redimo? — Brez zamere!«

»Tako se ne govoriti o uradnih osebah!«

»Saj jem ne pravim nič napačnega. Ta stan ni nepošten, potreben je tudi, ali imeniten se mi ne zdi, brez zamere! Dober večer, gospoda!«

Rekši, se družbi prikloni, potem se po vojaško zasuče in odide.

Da pojasnimo vedenje Seljanovo v gospoški družbi pri Korenu, katero bi se utegnilo komu zdeti nekako čudno, nam je treba nekaj nazaj poseči v naši povesti. Pošteni drvar ni bil prišel samo svoje hčerke gledati v Korenovo hišo, kakor se je reklo.

TRIDESET LET S TITOM IN PARTIJO

1. nadaljevanje

Hitler ni čakal na to, da bi mu nova vlada morda izjavila lojalnost, 6. aprila so brez vojne napovedi nemške stike divjaško razrušile Beograd. Z vseh strani so planili na Jugoslavijo do zob oboroženi napadalci iz Nemčije, Grčije, Bolgarije, Madžarske. Jugoslavija se je sesla kot hiša iz kart, vojska je razpadla in kapitulirala, vladu in kralj pa sta zbežala. V pančnem begu so pozabili na morski, le na državo zlato ne, da bi bilo dovolj prostora zaanj, sa na letališču pustili celo nekatere ministre (med njimi tudi dr. Lamberta Erlica, ki se je kasneje v Ljubljani udinjal okupatorju ter bil od sodišča OF obojen na smrt).

»Domovino razudijo kakor zaklanega vola...«

Predigo bi bilo opisovanje, kako so si fašistični roparji med sabo delili in razdelili plen. Od bivše države ni ostalo niti sledu več. Vendar pa je globoko v ilegalni obstajala politična sila (od vseh bivših režimov krvavo preganjana), ki je delovala na celotnem ozemlju bivše države in ki je v popolnoma brezupremnem položaju kaže zaslužnjem narodom Jugoslavije perspektivo. To je bila KPJ s Titom na čelu.

Polibiro CK KPJ se je že 20. aprila na Titov poziv ustal v Zagrebu in v proglašu, ki ga je izdal, pozival narode Jugoslavije na boj »do končne zmage«, na boj, ki bo vročil nov svet. Na isti seji je bil ustanovljen tudi vojni komite pod Titovim vodstvom.

Pričele so se mrzlične priprave komunistov za organiziran odpor: zbirali in skrivali so orožje, organizirali so osvobajanje in pobege zaprtih in interniranih komunistov po vseh mogočih zaporih širom države, mobilizirali napredne plasti vseh narodov Jugoslavije za skupen oborožen nastop.

V Ljubljani je bila na pobudo in pod vodstvom KPS že 27. aprila 1941 ustanovljena Protiimperialistična fronta, ki se je kmalu preimenovala v Osvobodilno fronto slovenskega naroda; v njenem okviru so se združile dejansko vse napredne sile našega od fašizma na smrt obsojenega naroda.

To obdobje dela in bor komunistov in še posebej Titovega prispevka pri formuliranju in uveljavljanju take usmeritve (V. konferenca KPJ itd.) smo namerno obširneje opisali. Danes namreč v tujini prav tisti ljudje, ki so 1941 hiteli prodajati za skledo leče sebe in svoje narode najblžnjim okupatorskim komandan ter izročali zapte komuniste nemškemu gestapu in italijanski ovri - govorijo in pisarjo, da so komunisti pričeli z odporom proti okupatorju šele po napadu Hitlerjeve Nemčije na Sovjetsko zvezo.

Dejstva govore seveda drugače.

Resnica pa je, da je napad na Sovjetsko zvezdo 22. junija 1941 pomenil signal za vsoščno okrepitev borbe, za čvrstejše organiziranje in

mobilizacijo vseh sil v borbi za svobodo in s tem tudi za podporo Sovjetski zvezzi.

Zadnje priprave na »boj do končne zmage, ki bo rodila nov svet«

Ze 27. junija je politibiro CK KPJ ustanovil Glavni štab narodnoosvobodilnih partizanskih odredov Jugoslavije, katerega komandant je postal generalni sekretar partije Tito. 4. junija je politibiro CK KPJ sklenil začetki z vsesloščnim oboroženim bojem proti fašističnim napadalcem. Vojni komiteji, ki so bili že pred tem organizirani ne le pri vseh pokrajinskih CK, ampak tudi pri partizanskih organizacijah na ter-

nu, so medtem opravili ogromno organizacijsko pripravljenega dela. Potencialne sile ljudskega odpora so teko imale vseskozi čvrsto organizirano, v bojih, trpljenju in negativu prekaljeno v borbeno politično in vojaško vodstvo.

Medtem ko je buržaozija bežala oziroma se prodajala okupatorjem, je KPJ pod Titovim vodstvom z železno vztrajnostjo, s hladnokrovnostjo in z disciplino gradila temelje bodoči ljudski vojski. Sramota poraza je ostala na tistih, ki so ga zadrževali: na buržauziji in politikantih slari protijudovskih strank.

V času popolnega razkraka, zloma in obupa je Tito naslovil poziv ljudstvu: »Vsi v boj za svobodo! Bratom nemu klanju ustasev in cer-

nikov ter drugim poskuškom razkrajanja naših narodov je Tito zoperstavil načelo: »Bratstvo in enotnost, starci unitaristični in nasilniški državi pa socialistično pravico vsakega naroda do samoodločnosti, vključno z odcepitvijo.«

Pobegla reakcija, varno živeča v Londonu, je ta načela razglasila in razkralala, češ da pomenuje rušenje Jugoslavije. Tragikomično je, da danes poskušajo prav isti ljudje vse, da bi Jugoslavijo kot svobodno socialistično skupnost narodov razkralali. Sedaj jim je Jugoslavija načrnat trn v peti.

Pod Titovim vodstvom sta zrasli nova ljudska vojska in demokratična ljudska oblast

Zgodovina narodnoosvobodilnega boja je dobro znana našim ljudem, mnogi so v njem tudi aktivno sodelovali. Kljub temu pa je težko opisati ogromen delež, ki ga je Tito vložil v najbistvenejše odločitve in usmeritve tega nadčloveškega boja. Pomen in vrednost osnovnih smernic, na osnovi katerih so pričeli komunisti pod Titovim vodstvom širom po Jugoslaviji graditi novo ljudsko vojsko in temelje nove demokratične ljudske oblasti, morda to najbolje razoveda.

Partizanska vojska pod vodstvom komunistov je bila edina oborožena sila, ki se je borila na celotnem območju Jugoslavije, že več razširila se je na celotno področje Istre in Slovenskega Primorja, ki je bilo od I. svetovne vojne naprej vključeno v okvir Italije, ter na Slovensko Koroško (boj slovenskih koroskih partizanov je bil hkrati edini oboroženi odpor proti hitlerizmu znotraj meja rajha iz leta 1938). Jugoslovanski partizani so nenebitno pomagali narodnoosvobodilnim gibanjem v sosednji Albaniji, Italiji itd. Partizanska vojska pod Titovim vodstvom je bila edina vojaška formacija na ozemlju Jugoslavije, ki so jo množično sestavljali pripad-

niki vseh narodov in narodnostnih manjšin Jugoslavije; vanje so se vključevali tudi pripadniki vseh veroizpovedi.

Glavni štab partizanske vojske na osnovi takih Titovih konceptij ni nasedal nikakršnem ozkem, sektaškem ali pa razrednim omejitvam niti glede vojaške strategije in taktike niti v političnem boju. Izbiral je vse tiste možnosti vojaškega in političnega boja, ki so jih nudile oziroma razmere, subjektivna pripravljenost, tradicionalne okoliščine itd., zavračajoč vsakršne kalupe in tuje, neumestne nasvete. Zato ni nasedal teorijam o razrednem boju - takrat po vojni, ko bo kapitalizem oslabljen, delavski razred pa bo s klasično revolucijo na barikadah zavzel oblast.

Ni naključje, da je Stalin sumničil Titovo konceptijo boja proti fašizmu kot nacionalistično. Očitno ni razumel ali pa ni mogel razumeti, da pomeni narodnoosvobodilna vojska jugoslovanskih narodov originalno (in ne le specifično) obliko boja vseh naprednih ljudskih sil pod vodstvom najnaprednejšega dela delavskega razreda proti najhujši obliki kapitalistične družbene ureditve: fašizmu.

Zakaj se je reakcija bala »novega sveta« po vojni?

Prav tako verjetno ni naključje, da se je tudi vsa domača (in pobegla) reakcija takrat postavila na stališče, da je treba počakati konec vojne, ne vznemirjati okupatorjev itd. Očitno je stutil, da bo brezobziren boj za svobodo razgibal vse ljudske energije in pripeljal na površje družbe nove sile. Ni se zmotila: naš narodnoosvobo-

dilni boj je prevesil razmerje političnih sil v Jugoslaviji tako, da se je iz tega boja vročil nov svet (kot je to danovidno ocenil CK KPJ že 15. aprila 1941 v svojem razglasu). Pravilna je bila temeljna usmeritev tega boja za svobodo, ki je združevala v svojih vrstah vse napredne sile narodov Jugoslavije. Med bojem so ljudi množice gradile od spodaj navzgor novo oblast. V ognju boja so se rušile ne le okupatorske in kraljinske ustanove, ampak tudi ustanove stare razredne družbe sploh. V bojih in trpljenju prekaljene množice ljudstva niso bile več pripravljene sprejeti staro družbeno ureditev, ki jih je izkoristila in ponizevala.

Revolucija je bila edino upanje na smrt obsojenih jugoslovenskih narodov

Junaška je bila epopeja Titove vojske. Številne ofenzive, desanti, teroriziranje civilnega prebivalstva, množična izseljevanja in še mnoge druge oblike fašističnega divjanja - vse to ni moglo streli te edinstvene ljudske vojske. Ne gleda na to, da so organizirali izdajalce in kvilsinge iz vrst domačih pokvarjenecov za boj proti ljudski vojski, so bili okupatorji prisiljeni pošiljati v Jugoslavijo vedno večje število enot svoje vojske. Partizanska vojska se je borila 1944 z enako velikimi okupatorskimi silami: kot ena izmed zavezniških tront. Kljub besnosti zaradi uspehov partizanske vojske v Jugoslaviji je reichsführer SS Himmler dal svojim generalom za zgled Titove sposobnosti: kako je mogoče tako rekoč v nič organizirati udarne vojaške enote, ki klub pomanjkanju orožja, municije, oskrbe itd. in klub velikim izgubam v trajnemu gibanju - dosegajo uspeh za uspehom. Seveda pa ne moremo mimo osnovne pomembne ključnosti te sponvalek, ki jo je izrekla ta organizačna varna smrť. Sodil je da leži skrivnost vseh uspehov Titovega partizanstva zgolj v organizacijskem talentu maršala Tita in tradicionalnem uporistvu jugoslovanskih narodov. Pozabil je KPJ s Titom na čelu je odražala najgloblje želje in tako rekoč edino upanje na smrt obsojenih jugoslovanskih narodov. V tem gibanju in pod tem vodstvom se je utemeljilo neuklonljivo hotenje naših narodov živeti v svobodi, v napredno in humano urejeni družbi brez podrejanja in izkorisčanja človeka po človeku. V tem je prav gotovo največja vrednost borbe KPJ in Titovega deleža v njej: znala je ta samorastni tok organizirati in usmeriti tako, da je postal sila, ki je ne le pregnala z domačega ozemlja vse sovražne sile, ampak izvedla tudi družbeni prelom ter uveljavila socialistične družbene odnose.

Gotoroko ljudstvo Jugoslavije je sledilo klicu svoje Komunistične partije, ki ga je v času največje preizkušnje edina ni zapustila. Okupator se je krvavo maščeval: 17. avgusta 1941 so se Terazije v Beogradu napolnile z vešali - borci za svobodo so umirali kot talci zverinski fašistov.

Aprila 1941 so okupatorji s svojimi motoriziranimi hordami navalili na našo domovino. Hitler s svojimi nadutimi generali in gaulajterji je prišel tudi v okupirani Maribor (na sliki) in bahavo zahteval od svojih krvnikov: naredite mi to deželo spet nemško! Lahka zmaga Nemcov, Italijanov in drugih nasilnikov nad izdanom Jugoslavijo pa je trajala le nekaj let; plačali so jo s polnim porazom in z zmago revolucije naših narodov. Neuklonljivo hotenje naših ljudi po novem, svobodnem življenju brez vsakega podrejanja in izkorisčanja je pod vodstvom partije in tovariša Tita doseglo svoj najvišji namen.

Kultura ni več neizorana ledina

«Ko sem se pred kratkim udeležila demonstracij proti vojni v Vietnamu, sem se na ravnost zavzela: kaj je mogoče, da imamo v Novem mestu toliko mladih ljudi, ki vstopajo v samostojno življenje? Se bolj sem se zavzela, ko sem poimisila, da nimamo niti ene dvoranice, kluba, skratka prostora, kjer bi se zbirali, kulturno vzgajali in zabavali...» Tako je povedala prof. Bobnarjeva, predsednica programskega sveta za filmsko vzgojo na plenumu občinske Zveze kulturno-prosvetnih organizacij Slovenije v Novem mestu. Tudi na plenumu samem se je pokazalo, da smo s prostori, s tistim, kar je poleg kulturnih delavcev in dejanjih sredstev po mnenju Boga Komelja najvažnejše za rast kulturno-prosvetne dejavnosti, zelo na temen. Člani občinskega sveta Zveze kulturno-prosvetnih organizacij so se zbrali v gardeboji Doma kulture. 14. januarja dopoldne sta se plenuma razen članov sveta udeležili tudi predstavniki občinske skupščine tov. Grašič ter tajnik ZKPO iz Ljubljane. Plenum je bil temeljita priprava

Priprave za Prešernov večer

Gledališka skupina Oder mladih že pripravlja program za Prešernov večer, ki bo 7. februarja v Domu kulture v Novem mestu. Izbrali so večje število Prešernovih pesmi. Proslavljanje Prešernovega dne, slovenskega kulturnega praznika, bo povezano tudi z odkritjem plošče, uprizoritvijo Linhartovega dela Ta veseli dan ali Matiček se ženi. Zanje so se na sestanku 11. januarja zavzeli člani podružnice Slavističnega društva, občinskega sveta Zveze kulturno-prosvetnih organizacij Slovenije ter svet za prosto in kulturo.

Hiša Bare Juričine – muzej na prostem

Opuščena hiša Bare Juričine na metliškem Bregu revolucije, ki je ena najstarejših etnografskih zanimivih hiš v mestu, je pred kratkim Belokranjski muzej odkupil od dosedanja lastnike tov. Olge Erženove. Hiša je zaščitena kot etnografski spomenik, zato jo bo muzej s sodelovanjem zavoda za spomeniško varstvo v Ljubljani in s pomočjo sklada SRS za pospeševanje kulturnih dejavnosti obnovil v njeni prvotni podobi. Nekatere dovrjane stene bo treba verjetno postaviti na novo, prav tako bo stavba dobila novo slavnato streho. Hiša, črna kuhinja in kamra bodo opremljene s starim kmetijskim inventarjem, tako da bo sredi mesta stala pristna podoba stare belokranjske hiše. Muzej bo z obnovitvenimi deli, ki jih bo vodila inž. arch. Spelka Vatentinci-Jurkovičeva, začel že letosno pomlad.

Proza starega Egipta

99. knjižica zbirke Kondor (izbrana dela iz domače in svetovne književnosti) prinaša prozo starega Egipta. Vzpogled v staro egipčansko prozo iz časov faraonov nam je omogočil František Boháč, ki je knjižico uredni, je napisał spremno besedino v opombe. Prevodi desetih zgodb so delo Mirkita Avsenika. V zgodobah se remiščenje prepleta z izmisljenim in mitom. Ker pa so staroegipčanske zgodbe pravi odseči in hkrati pomagalo pri odstranjanju tanic, ki vsej nad davno preteklostjo tega naroda (znan so njegovi monumentalni spomeniki, od piramid do svetišč in znanosti), so toliko bolj zanimivo. Spremna beseda, ki nas orientira v času, je z opomibami vrednu.

Knjižico je opremil Branko Šimčič. Vsebuje tudi nekaj ilustracij, ki nam kažejo podobo starega Egipta v delih neznanih umetnikov (svetišča, grobnice, piramide).

za občni zbor občinske zvezze razno, kakor si ga nekateri predstavljajo... Sklicati nismo sveta zato, ker smo želeni, da najprej razpravljajo o kulturni svet za prosveto in kulturo in nato še občinska skupščina. To smo dosegli. Svet za prosveto in kulturo je sprejel lepe skele, tudi na občinski skupščini so dali priznanja. In če ste poslušali razpravo na občinski skupščini: razpravljal je predsednik občinske skupščine in sami kulturni delavci. Znova smo bili sami in spet smo živeli v svojem krogu. Ničče nas ni kritiziral niti hvalil...»

Bogo Komelj: »Če bi v ljudskih knjižnicah hoteli dosegli jugoslovansko povprečje, bi potrebovali še 28 tisoč knjig, vseh enajst ljudskih knjižnic pa jih ima le 20 tisoč. Za doseglo jugoslovanskega kriterija bi rabili najmanj 28 milijonov starih dinarjev, a o slovenskem niti sanjati ne moremo... Naš koroški delavec zelo rad daje denar ljudskim knjižnicam. Ve, da so namenjene njegovim otrokom, in se zaveda, da si bodo ti dobili z njimi širše obzorce. Zaradi tega ravenska občina zelo napreduje v gospodarstvu in kulturi...»

2. Občinski svet kulturno-prosvetnih organizacij se ni zapiral v svoje delo, ampak je našel stik s krajevnimi skupnostmi na terenu ter prvi v Sloveniji poudari vlogo teh skupnosti v kulturno-prosvetnem delu.

In nekaj navedkov iz poročil. Izbral sem tiste stavke, ki se mi zde najtehnejši. Posegal sem po tistih, ki so kritični, in naj mi tovarisi oproste, kajti tako bodo njihova poročila izogneta drugače, kot so bila v celoti.

Franc Stirn: »Prizadevanja za čim boljše gospodarjenje so potisnila v stran vso ostalo dejavnost, ki vpliva na oblikovanje človekove osebnosti, na socialistično osveščanje, na privzgajanje vseh tistih kvalitet delovnega človeka, ki vplivajo na njegov odnos do dela, do okolja, do sočloveka. Ena izmed teh dejavnosti je prav gotovo kulturno-prosvetna dejavnost, ki bogati človeka, mu privzaja etične in estetske norme, da niti vrednotiti velike kulturne pridelivosti človeštva, skratka, prispeva k pozitivnemu oblikovanju človekove osebnosti...«

Ernest Jazbec: »Učenci osnovnih šol so priredili glasbeno srečanje, posvečeno občincu smrti novomeškega rojaka skladatelja in akademika Marjana Kozine. Prireditve, na kateri sta sodelovala razen učencev pravka ljubljanske Operе Ladko Korosec in Vilma Bukovec, je pokazala, kako se mladina zanimala za glasbo in kako ogromno delo so opravili glasbeni pedagogi v višjih razredih naših osnovnih šol...«

Lojze Kastelic: »Mrtilo, ki nas včasih bega, ni tako po-

P. BREŠCAK

Še o neobjektivni presoji „Stezic“

Odgovor na prispevek R. V. o prvi številki „Stezic“

V predzadnjem letniku številki Dolenjskega lista je R. V. objavil prispevek »Prva številka Stezic«. Samo sticer zelo veseli kritike, toda objektivne in pravilne, glede pisanja R. V. pa imamo nekaj pomislek.

Prac prispevka R. V. ni član uredniškega odbora »Stezic« (sodelovanje je odloženo) in sploh ni potreben o delu na oči drugem. Za informacije je prvič napisal novembra 1964. Uredniški odbor, marveč je prispeval pisal na podlagi svojih domov.

Zdravko Slak je odstopil 18. novembra, »Stezic« pa so izšle 4. decembra. V šestinajstih dneh je uredniški odbor izbral prispevke, jih obdelal, napisal nad matrice, razmnožil in pridelal »Stezic«, so bile razprodane v treh urah, ponatis pa je pošal v eni uri. Klub ponasi (prvi ponatis »Stezic«) mnogi razredi, predvsem na ekonomski in kmetijski srednji šoli, glasila niso dobili. To dokazuje, da se je novi uredniški odbor hitro in dobro zasedel, saj se mu je to, tesar prejšnji ni zmogel v enem mesecu in pol, posredil napraviti v štirinajstih dneh. Prvaj uredniški odbor ni zbral niti polovino prispevkov, zato je razlike še bolj evidentne. Tudi ni bilo dolgih razprav in priprav, kot trdi R. V. (mogoče so bile

le pred nastopom novega uredniškega odbora). Tudi ni res, da so hoteli gimnazije »Stezic« le mase. Res je, da se je govorilo o tem, naj bi bile »Stezic« gimnazijsko glasilo, vendar je bilo ob začetku šolskega leta na sestanku predstavnikov srednjih šol in uredniškega odbora sklenjeno, da ostanejo »Stezic« glasilo vseh novomeških srednjih šol. Zaradi napadnega poročanja so postale druge šole upravljene uključene, to pa je povzročilo tehlike težave pri izdajanju glasila. Sport je ribil svojo stran, vendar je imel že prej zaradi mode in filma pa tudi »Mladi literati« bil bistveno prizadet. Hubrike »Mladi literati« ne nadzoruje glavni urednik, ker je funkcije sploh ni, temveč uredniški odbor v celoti z mentorjem vred. Mentor prispevka pregleda, jih popravi in svetuje, kaj je treba predelati. Nato razpravlja o prispevkih uredniški odbor. Ni znano tudi, da bi urednik zamenjal pojma moderno in slab. To je pišeča domišlica, ki pa ne ustrezata. V kritiki je res uporabljen izraz moderen, vendar ne v pomenu slab. Zdi se, da bo o teh rečeh pravilne sodil prof. J. Šever, profesor slovenščine, kot R. V.

Za uredništvo Stezic
M. DIMITRIĆ

POLDE GRAHEK: ZIMSKA RAZGLEDNICA

Prva nakazila za Župančičeve braalno značko

Odbor za Župančičeve braalno značko je te dni prejel denarno pomoč naslednjih delovnih kolektivov: Soiskega centra za gostinstvo v Novem mestu, Dolenjskega lista, tovarne zdravil Krka ter občinske skupščine Novo mesto. Za pomoč in razumevanje se delovnim kolektivom ter občinski skupščini toplo zahvaljujemo.

Odbor za Župančičeve braalno značko

Glasbeno srečanje v počastitev skladatelja Kozine

Ob drugi obletnici smrti skladatelja Marjana Kozine bodo organizirali podobno prireditve kot lani. Glasbeno srečanje osnovnih šol in morda še nekaterih drugih zborov bo v počastitev spomina prijubljenega skladatelja in hrkati izmera pridobljenega znanja. Ko so na plenumu občinske zvezde kulturno-prosvetnih organizacij govorili o tem, so predlagali tudi, naj bi takrat najboljšim skupinam podeljivali Kozinove plakete.

Brez knjige ni kulturne rasti

Za pomenek o knjigi in njeni razširjenosti na našem področju sem poprosil prof. Emo Muser, predsednico svetovne za prosveto in kulturo pri občinski skupščini Novo mesto. O knjigi in knjižnicah je svet za prosveto in kulturo letos že dvakrat razpravljal, gradivo pa je predložil tudi seji občinske skupščine, ko je bilo na programu kulturno-prosvetno delo v naši občini.

ZASKRBLJUJOČE MALO KNJIG

Tovarišica Muserjeva, ali po vašem mnenju obstaja na našem področju problem knjige? Kako se to kaže v delu sveta za prosveto in kulturo?

»Problem knjige obstaja že v tem, da niti šole niti ljudske knjižnice nimajo dovolj sredstev za izpolnjevanje fonza z novimi izdajami. To je osnovni problem, saj vemo, da nekatere ljudske knjižnice s svojim knjižnim fondom stagnirajo. Solske knjižnice ne nabavljajo dovolj knjig. En izvod knjige za šolsko knjižnico ne pomeni veliko. Solske knjižnice bi morale imeti po več izvodov, sorazmerno s številom učencev. Knjižničarji morajo biti svetovalci. Ker je knjiga za posamezne delovne organizacije,« je menila prof. Muserjeva. «Ta naj bi skrbel za kulturno rast zaposlenih tudi s podporo knjižnicam v krajinah, od koder prihajajo delavci. Za oblikovanje človeka je knjiga nezamenljiv pripomoček.«

TEKMOVANJE ZA BRAALNO ZNAČKO

»V svojem dolgoletnem pedagoškem in kulturno-prosvetnem delu ste se srečavali s knjigo na vsakem koraku. Katero obdobje v človekovem življenju odloča o tem, kakšen odnos bo imel človek do knjige v zrelih letih?«

»Ljubezen do knjige je treba buditi v otroku že v najnežnejših letih. To delo je treba nadaljevati, ko je človek se v srednji šoli. Do tu

je potrebno usmerjanje tudi zato, ker je na našem knjižnem trgu dosti plaže, po kateri mladina nekritično sega. Dom in družina bi morala pomagati pri izbiro knjig. Verjetno bi bilo v šolah potrebno več razgovorov z učenci o knjigah, ki so dosegljive, o knjigah, ki se pojavljajo na našem knjižnem trgu. Tako bi se tudi zanimanje za knjigo povečalo. Medobčinski zavod za prosvetno-pedagoško službo je v osnovnih šolah na našem področju in tudi v črnomaljski, metliški ter trebaniški občini organiziral tekmovanje za Župančičeve braalno značko. To je odlična metoda za vzbujanje zanimanja za dobro knjigo. Tekmovanje bo vzbudilo ljubezen do dobre knjige, rezultat pa se bo brez dvom kazal še v zrelih letih mladih ljubiteljev književnosti in tekmovalcev za Župančičeve braalno značko.«

Ob koncu pogovora je predsednica sveta za prosveto in kulturo še dejala: »Upamo, da bo v bodoče več sredstev tudi za knjigo in da bodo ljudske knjižnice kot žarišče kulture lahko posredovala občanom več lepega in zanimivega čitalja.«

PETER BREŠCAK

Kosovelovi Integrali

Pred kratkim smo v Dolenjskem listu poročali, da izidejo v uredništvu dr. Antona Ocvirkia Kosovelovi Integrali. Zbirka, ki je eno temeljnih del slovenske poezije tega stoletja, je medtem že domala pošla. Pač ne moremo trviti, da se ljudje ne zanimajo za poezijo! Zanimajo se — za dobro poči.

Večer Kosovelovih INTEGRALOV

Oder mladih pripravlja večer Kosovelovih Integralov. Hkrati bo do konca šolskega leta naštudiran pesnički ter prozne odlomki slovenskih modernistov Cankarja, Ketteja, Murina in Župančiča. Za uvođe k večerom bo Oder mladih poprosil dlane novomeške podružnice Slavističnega društva.

SZDL o srednjem načrtu

V soboto, 20. januarja, bo v Brežicah sejta občinske konference Socialistične zveze. Člani so prejeli obširno gradivo, da se bodo laže vključili v razpravo. Obravnavali bodo srednjoročni plan razvoja občine, možnosti za zapošlovanje mladih in investicije v osnovno šolstvo. Vsi povabljeni se v pričakovanem gradivu lahko seznanijo s sklepom posvetovanj o razvoju kmetijstva in turizma ter s stališči posvetovanja o osebnem delu z zaščitnimi sredstvi za delo.

Učenci pridobili 20 naročnikov

Učenci osnovne šole Brežice pridobijo nove naročnike DOLENJSKEGA LISTA. V torek smo dobili po pošti zajetno kuvertto, v kateri je bilo kar 20 izpolnjensih naročilnic. Pomočnika ravnateljice Anica Rožic nam je na priloženem listu sporočila da so učenci 4.a prispevali po 4 nove naročnike, dobili 8, učenci 5.e, 2.a in Učencem se zahvaljujemo za njihov trud in jim želimo še veliko uspehov pri pridobivanju novih naročnikov.

DOLENJSKI LIST

Skupen lovski dom brez pomena?

Lovci se ne skinjajo s pripravljenim sekcijskim začetkom pri SZDL, naj bi vlagali prigospodarjeni denar v skupen lovski dom namesto da bi vsaka družina postavila kočo zase. Pravijo, da to niso gostišča, marveč le zasilni pomočni objekti, v katerih lovci po potrebi prespe ali se odpocijo. Prav zaradi tega je nujno, da stope sledi lovišč. Skupen dom pa teh prednosti ne bi mogel imeti.

KOVINOPLAST bo zidal halo

KOVINOPLAST Jesenice bo na pomlad začel graditi delovno halo. Načrti so pripravljeni, zemljišče odkupljeno in odmerjeno. Nova proizvodna hala bo široka 10,5 m in dolga 30 m. Predračun je napravljen za okoli 30 milijonov starih din. Kolektiv računa, da bo prispeval 25 do 30 odstotkov te vsote, drugo pa si namerava sposoditi. Finančni plan za 1967 so v podjetju presegli že septembra. Teda so imeli 5 milijonov Sdin čistega dohodka.

Dela ima kolektiv dovolj. Izdelke kupuje predvsem državna uprava. Tudi za industrijo imajo precej naročil. Pohvalijo se zlasti sodelovanjem s Tovarno pohištva v Brežicah.

Šolarje je strah na poti domov

Do Sentjanarta je pot ob vrbinškem rohu še verno nepravljena. Otroci so postali do noči v šoli in si zaradi tega ne upajo po tej poti domov. Mnogi gredo raje po cesti proti postaji, ki pa je zelo ozka, zelo prometna in zaradi tega nevarna. Pot si tako podaljšajo tudi za pol-drugi kilometri. Namesto dveh kilometrov ali dveh in pol imajo do doma štiri kilometre. Vaščani zaradi tega upravičeno zahtevajo pomoč pri uređitvi javne razvedljave.

BREŽIŠKE VESTI

Zakaj sporazum še ni podpisan

Svet regionalnega zdravstvenega centra za občine Brežice, Celje, Mozirje, Sevnica, Slovenske Konjice, Šentjur, Zalec in Šmarje pri Jelšah zahteva več denarja za zdravstveno varstvo

V Celju se bo v kratkem ponovno sestal svet regionalnega zdravstvenega centra. Na seji 28. decembra so člani zavrnili predlog splošnega sporazuma s komunalno skupnostjo socialnega zavarovanja o financiranju zdravstvenih zavodov in merilih za delitev sredstev za zdravstveno varstvo.

Finančni načrt komunalne skupnosti SZ Celje temelji na šestostotnem povečanju osebnih dohodkov v letu 1968 in predvideva 70 odstotkov za zdravstveno varstvo ter 30 odstotkov za denarne dejavnosti. Skupni dohodek skupaj naj bi letos dosegel številko 76.103.000 Ndin. V tej vstopi je včeta še obvezna rezerva, ki znaša 1.522.000 Ndin. Za toliko se torej dohodek zmanjša.

Pomoč tabornikom v krajevnih središčih

Brežički taborniki ne misijo samo nase, letos nameščajo utrditi in razširiti organizacije v Artičah in na Bičeljskem.

V načrtu imajo tudi obnovitev organizacij tam, kjer je delo zamrlo. To velja za Dobovo, za Veliko Dolino in Cerkle. Tabornikom iz okoliških centrov bodo pomagali z napotki, s pripomočki za delo, s posveti in seminarji. Organizirali bodo tečaj za vodnike.

RADIO BREŽICE

PETEK, 19. JANUARJA: 18.00—Obvestila — Novo piščko RTB — Pravljica za najmlajše — Mira Mihelić: Peter iz telefona — Glasbeni oddaja: Izbrali ste sami.

NEDELJA, 21. JANUARJA: 11.00 — poročila — Magnetofonski zapis z občinske konference SZDL — Alojz Vučjak: Analiza obeh zborov KOZD — Za načel kmetovalec: dr. Anton Hudopšek — Metjavost pri govedu — Igra vam avtomobil Zadovoljnih Kranjcov — Nedeljski reportaži: En dan pri učencih osnovne šole bratov Ribičarje v Brežicah — Pozor, nimam predmet! — Obvestila, reklame in spored kinematografov. 12.40 — Občinski cesljavo v pozdravljanju.

TOREK, 22. JANUARJA: 18.00—19.00 — Novo v knjižnici — Jugon vam predstavlja — Za boljše soljanje svojih otrok se bomo odločili (intervju) — Iz načel glasbenih šole — Literarni urik: Oton Zupancič — Obvestila in filmski predstavki. 19.00—19.30 — Glasbeni oddaja: Pojo vam Ana Štefak, Miha Kovac, Olivera Vočo, Božka Štefanović in Zdenka Vučković.

NOVO V BREŽICAH

■ POSOJILLO BREZ POROKOV zagotavlja kupcem trgovsko podjetje LJUDSKA POTROSNJA. Nakup na tak način je mnogo bolj preprost, saj potrošnikom ni treba nikogar nadlegovati za podpis poročila.

■ DUNAJSKO DRSALENO REVIJO V CELOVCU je letos manj zamirjana kot eno oziroma dve zadnji meseci. Mnogi ljubitelji spektakla so že delali načrte za smučanje in sankanje, zdaj pa se boje, da jim je mračna zima spet prekrila račune. Morda bo pa te dni le še spadlo kaj snega na novo.

■ OBČANI, KI SO BREZ ZAPOLDITVE, se vsak dan obravljajo za nasvete na občinsku sindikalni svet. Število nezapopoljenih zadnjih časa naravnih po vsej občini.

■ OBČINSKA SKUPŠČINA STIPENDIRALA trenutno 23 študentje višjih in visokih šol pedagoške znanosti v Zagrebu, Ljubljani in Mariboru. Študentje so se v razgovoru s predsednikom OBS Vinkom Jurkasonom zavezali za to, da bi podajevali stipendije samo za tiste stroke, ki jih v občini potrebujejo.

■ PREDSEDSTVO OBČINSKE ZVEZE ZORUŽENJ BORCEV NOVJE včeraj analiziralo občne obore, pripravilo predlog finančnega pred-

Svet se s tako delitvijo ni strinjal. Dosedanje razmerje je bilo za tri odstotke ugodnejše za zdravstveno varstvo 73:27. Komisija zdej preučuje zadevo in bo do naslednje seje pripravila nov predlog. Člani sveta so nadalje menili, da taka delitev ni v skladu z do-

ločilom pravilnika, po katerem naj bi zdravstveni zavodi mudili zdravstveno varstvo v skladu s sodobnimi doseški medicinske znotr.

J. T.

Reševalne enote usposabljam

Na pobudo odseka za narodno obrambo se je pri dežavski univerzi začel seminar za tehnično-reševalne enote civilne zaštite v delovnih organizacijah. Posamezne teme podajajo Dušan Kovačević, Lazo Gligić, Simo Mrkić, pspk. Stjepan Sekulić ter inženir Franc Filipčič in Jože Ajster. Ekipe se bodo na seminarju usposobile za ravnanje v primeru narančnih in drugih hudičnih nesreč, spoznale bodo organizacije civilne zaštite ter predpise za to področje.

(Foto: J. Teppey)

Nesrečo isčejo

Odkar je v prometu novi most čez Savo, si pači krajšajo pot tako, da prečkajo železniško progo pri hotelu SREMIC ali pa kar pri železniški postaji, čeprav je med obema samovoljno izbranima prehodom speljan nad progo železniški most.

Milicijski so že večkrat opozarjati na to, da je prečkanje proge na teh mestih prepovedano, toda ljudje opozoril ne upoštevajo. Kdo bo odgovorjal za nesrečo, ki se lahko prijeti vsak trenutek? PAVK

Zimski trening v Toplicah

V zaprttem bazenu zdravilišča Čateške Toplice bodo plavalci CELULOZARJA imeli zimski trening, ki bo trajal do 20. februarja. Plavalci se bodo nato presestili v Kranj. Tam se bodo teden dni pripravljali v zimskem bazenu na člansko zimsko prvenstvo SRF, ki bo 24. marca v Kranju. PAVLINA

Delavnice po kleteh in hlevih

Pri novogradnjah je premalo poslovnih prostorov — Zasebniki bi lahko lahko sodelovali pri financiranju lokalov

Kdoroki bi se v brežiški občini odločil za obhod po zasebnih obrtnih delavnicah, bi lahko ugotovil, kako so v stiski za prostor in kako so ti prostori za delo neprimerni.

BANČNI KREDITI ZA SEDAJ SE NISO DOSEGŁIVI

Zakon o dedovanju drobi kmetije

Kmetje bi se radi trdneje povezali med seboj — V občini pogrešajo nekoga, ki bi zasebno kmetijstvo načrtno usmerjal

Od sekcije za kmetijstvo, ki so jo ustavili nedavno tega pri občinski konferenci SZDL v Brežicah, si kmetje precej obetajo. Predvsem pričakujejo, da bo ocenila polozaj zasebnega kmetijstva in spodbujala odgovorne organe k urednjevanju nekaterih nujnih ukrepov. Najbolj so na podeželu zaskrbljeni zaradi tega, ker ne vedo, kakšna prihodnost jih čaka, kam naj usmerijo svoje gospodarjenje.

Odkup je nestabilen, me-

njava se količine, cene in vrste predelkov. Zlasti niha to pri živinorej. Ko se cene dvajajo, se vsi usmerijo na rejo živine, ko začno padati, to spet opuščajo. V občini ni nikogar, ki bi kmetijstvo načrtno usmerjal po asortimentu in okoliših. Kmet sam ne ve, kateri pridelek bo na primer naslednje leto bolj dobro nosen. Ijudje na podeželu razen tega želijo, da bi se ustavila dnevna politika, da bodo tudi oni lahko kalkuirali za nekaj let naprej.

Kmetje so dali sekciji že precej konkretnih predlogov. Eden takih je zahteva po učinkovitejšem združevanju zasebnih kmetijskih proizvajalcev. Kooperacija zajema le majhen del gospodarstev in ne se širi tako, kot so pričakovali. Sprito tega menijo, da se morajo organizacijsko trdneje povezati med seboj.

Kako, jim se ni jasno, pričakujejo pa, da jim bo občinska skupščina pri tem pomagala.

Krakovascani bi radi čez zimo združili zdaj raztresene obdelovalne površine. Sami se tega ne upajo lotiti. Želijo organizacijsko in finančno pomoci občine.

Kmetje nadalje želijo, da bi lahko najemali kreditne pri banki za modernizacijo svojih gospodarstev. Seveda segajo te želje čez mejo občinskih možnosti, vendar kajetu upajo, da so urednici.

Na posvetu v Brežicah so med drugim omenili nepričeren zakon o dedovanju, po katerem se kmetije, ki že tako niso velike, še drobijo. Zakon bi moral spreminiti, zagotavljajo, sicer bo pravih kmetov vedno manj.

J. T.

NA POTI K MAMICAM. Vsakdanji prizor iz brežiške porodnišnice. Letos, 7. januarja, so prvič zabeležili rojstvo dvojčkov. S pomočjo carskega rezu ju je rodila Marija Žerjav, kmečka gospodinja iz Brezine. Oba sta dečka. Vseh porodov je bilo letos do 16. januarja zjutraj že 31.

Vabilo na taborniški ples

Partizanski odred MA-TIJE GUBCA v Brežicah prireja 3. februarja tradicionalni taborniški ples. Prireditve bo v narodnem domu. Taborniki obetajo gostom obilo zabave. Cisti dohodek letosnjega plesa bodo uporabili za opremo hišice, ki so si jo postavili na brežiškem stadionu.

Nepozabni trenutki med krškimi kovinarji

Delavska skupnost Kovinarske iz Krškega je v dneh pred novim letom, kot je pač navada, napravila bilanco, potem pa po gumno uprla svoj pogled v bodočnost. Kdor je bil tiste dni med krškimi kovinarji, je občutil hotenje in želje po napredku, po izpolnjevanju. Zdi se mi, kakor da so odkrili čarodejno formulo, ki vodi do uresničenja želju in do uresničenja napredka.

Da, bil sem med njimi, porabljenec med porabljenimi, eden tistih, ki smo pred leti tej tovarni še kovali, merili in snavali, ki pa nas je čas odrični med upokojenjem. Čas je neusmiljen! Toda človek premagujoči tudi čas in njegovo neusmiljenost. Tak občutek sem imel, ko sem pred novim letom bil spet v krogu dragih znancev, prijateljev, sodelavcev, v krogu svojih dragih krških kovinarjev. Pripovedati so k nam mladi mojstri, mladi delavci, mladi inženirji in nam stisnili že več ali manj velo roko. In v tistem trenutku smo vsi,

60 otrok bo čez 15 let odraslo

Polovičarsko reševanje ciganskega vprašanja ima lahko doljnosežne posledice — Odborniki so za naselitev na enem kraju, ne za bivanje posameznih družin po vaseh — Večina Ciganov živi pod šotori v nevzdržnih socialnih razmerah

Malo pred novim letom se je v Veliki vasi zbraljalo dvajset vaščanov in odšlo na pohod proti ciganskim šotorom. Pregnali so tri družine, ki so se morale nemudoma odseliti drugam. Za vedno so jim prepovedali vrnitev v vas in jim odklonili vsako pomoč, češ da so imeli že dovolj težav in neprijetnih izkušenj z njimi.

Spet dokaz več, da vprašanje Ciganov v krški občini ni urejeno, čeravno je bilo nekaj rešitev že nakazanih. Odborniki so na seji občinske skupščine 23. februarja lani imenovali komisijo in jo pooblaštili za ukrepanje. Delati je začela v drugi polovici leta. Obiskala je vsa bivališča Ciganov in videla nemöge razmere, v katerih ti ljudje živijo.

Trenutno biva v občini 18 ciganskih družin z 88 družinskih članov. Med njimi je 60 otrok. Vse družine z izjemo dveh živijo pod šotori poleti in pozimi. Večina Ciganov je brez rednega dohodka, saj so zaposleni le trije.

Kako se torej preživljajo? V glavnem s tem, kar napravijo v bližnji in daljni okolici. Če to ne zadostuje, si po-

takih, ki so bili pripravljeni spremeniti način življenja. Še naši ljudje se ne morejo vključiti v delovni proces kar čez noč. Prav zato je treba mladi rod poslati v solo in ga čimprej iztrgati vplivu tradicionalnega potepuščva in brezdelja.

Komisija je predlagala naselitev ciganskih družin v neposredni bližini vasi na zemljiscih splošnega ljudskega premoženja. Vsaka družina naj bi dobila 10 do 15 arov zemlje in se tam naselila. Zasilna bivališče so si po tej zamisli uredili le Cigani na Drnovem in v Rimšu. Drugod jim zemljišč niso mogli doleti zaradi odpora vaščanov. V Malem Mraševem so do mačini preprečili geometrijski merjenje, češ da naslenežev, delomrznežev in tatov ne bodo imeli za sosedje.

Na seji skupščine je bila vedena odbornikov za to, da bi Cigane naselili na enem mestu in da komisija ponovno preuči zadevo. Vzporedno naj bi reševala tudi njihovo zaposlitev in šolanje otrok. Komisija ima težko in odgovorno nalogu, prav tako skupščina. Menim, da bi morali imeti pred očmi predvsem tistih 60 otrok, ki bodo čez deset ali petnajst let odrasli.

J. TEPPPEY

Preozke meje krajne skupnosti

Krajeva skupnost Krško obsega levi in desni breg mesta ter naselja Buberec, Gunte, Kremen, Sremič, Trško goro, del Zadovnika in del Leskovca. To pa ni zaključena celota. Ce bi upoštevali upravno in gospodarsko vezost na Krško, bi v to krajino skupnost nujno morali vključiti še naselja Anovec, Cesto, Cretež, Dolenjsko vas, Dunaj, Golek, Goro, Spodnje, Zgornje in Srednje Pijavško, Libno, Osredek, Pešje, Pešterje, Ravne, Senožeče, Spodnje Dule, Spodnje Libno, Spodnji Stari grad, Stari grad, Straža, Strmo rebro, Vrbino in Zdole. Tako bi štela krajevna skupnost 30 naselij s 1225 hišami, 2324 gospodinjstvi in 7080 prebivalci.

Ugibanja o novem delovnem času

Precej zaposlenih žena v občini s skrbo pričakuje, kakšne težave bo prinesel s seboj novi delovni čas. Za sedaj delajo se vsi zaposleni v občini po starem delovnem urniku. V administrativnih službah se povsod pripravlja na spremembe, ki bodo uveljavljene ponekod že s prvim februarjem.

Skrbi zaposlenih mater so upravičene, saj jim še niso zagotovili ustreznega varstva za otroke. Hudomusneži pričinjajo, da bodo zaposlene materje letos za dan žena dobile vsaj novi delovni čas, če že z nekaj let obljubljeno varstveno ustanovo ne bo.

PAVK

Zimske igre v Krškem

Za konec januarja pripravlja občinski sindikalni svet v Krškem športne delavskie igre v smuku, slalomu, teku in sankanju. Tekmovanje bo v Žviki nad Krškim oziroma na kraju, kjer bodo snežne razmere najbolj ugodne. Zimske športne igre bodo letos organizirali prvč in imajo predvsem rekreativen značaj.

Koncert v Prešernov spomin

V počasitev obložnice Prešernove smrti bodo 6. februarja gostovali v Krškem pevci kulturno-umetniškega društva SLOVENSKI DOM iz Zagreba. Priredili bodo samostojen koncert slovenskih narodnih in umetnih pesmi. Po-poldne bodo gostje peli za šolsko mladino, zvečer pa za odraslo občinstvo.

V dveh letih 295 zasebnih gradenj

V letih 1966 in 1967 so v občini Krško izdali 295 gradbenih dovoljenj zasebnim građiteljem stanovanjskih hiš. Zaradi vedno močnejših teženj po zidavi enodružinskih hiš upada gradnja stanovanjskih blokov. Tudi v prihodnje računajo, da bo od skupnega števila novih stanovanj le četrtna v blokih in stolpičih. To bo seveda zahtevalo večje izdatke za komunalno ureditev.

270 ogroženih otrok

Skrbstveni oddelki pri občinski skupščini imata evidentiranih okrog 270 otrok brez staršev ali takih, katerih starši niso sposobni skrbeti za njih. Nad njimi ima stalen nadzor. Nekaj jih je v domači oskrbi, nekaj v mladinskih domovih nekaj pa v reji pri tujih družinah.

PRVIC CEZ NOVI MOST — Predsednik cestnega skladnika SR Slovenije Alojz Zokalj, predsednik gospodarske zbornice SR Slovenije Leopold Krese, podpredsednik skupščine SR Slovenije dr. Jože Brilej in predsednik krške občinske skupščine Stane Nuncić, z njimi vred pa tudi vsi drugi gostje in domaćini so skupaj z domačo godbo na pihala ob gromkem pokanju topicev z bregov Save sli kot v innočinem sprevodu z desneg na lev breg reke s priznanjem in pohvalo projektantom in graditeljem novega velikana. — (Posneto 28. novembra 1967 popoldne — foto: Tone Gošnik)

KRŠKE NOVICE

■ NOVE HISNE REDE BODO DOBILI. Občinska skupščina je poslala stanovanjskim podjetjem odlok o novem hisnem redu, ki je bil sprejet na seji 14. decembra lani. Dosedanjih hisnih redi so bili starši skoraj deset let, zato jih je bilo mnogo treba spremeni. Hisni svet bo preprostovale predpise za tanovalce prejeli konec januarja.

■ KANDIDATI ZA REPREZENTANCO. Zvezni kapetan za plavanje je zahteval od CELULOZARIA podatke o lanskotrenih dosegih starih plavalcev tega kluba. Predvideni so kot kandidati za mladinsko državno reprezentanco v letu 1968. To so Cargo, Bizjak, Potocnik in Žiberna.

■ DELAVCI OBČINSKE UPRAVE bodo začeli 1. februarja se delati po novem delovnem času. Zimski začetek bo ob 8.30, poletni pa uro prej. Popoldne bodo končali delo ob 17.00, ob 17.30, odvisno od tege, kako dolgo bo opoldinski premor. Sobotne bodo imeli prost.

■ KOMISIJA ZA SPORT PRI OBC. SINDIKALNEM SVETU in športni referenti iz delovnih organizacij so bili pobudniki za tekmovanje na snegu. Namesto zimskih športnih iger je predvsem ta, da se dlan delovnih kolektivov razvedrijo v naravi in da se priredejo udeležijo čim številnejše.

■ KNJIGARNA IN PAPIRNICA v Krškem se je preselila v prostore ELEKTROMATERIALA. V dosedanjih prostorih papirnice bo uredila PRESKRBA ekspresno okrepčevalnico. Podobno okrepčevalnico je odprla PRESKRBA že lani na Vidmu.

VESTI IZ KRŠKE OBCINE

13. januarja sta sneg in led, ki ju je prinašala Sava, skupaj z zmrzovanjem vode na usedalniku v Tovarni papirja grozila, da bosta povzročila zastoj proizvodnje. S hitrim ukrepanjem so to preprečili. Na sliki: delavec sekira led na usedalniku. S tem posegom so omogočili kroženje vode (Foto: Stane Iskra, Krško)

Volitve in imenovanja

Na zadnji seji konference SZDL občine Kočevje sta bila izvoljena: za predsednika Janez Merhar, za sekretarja pa Nace Karmičnik.

Razen tega je bilo imenovanih več komisij in sekcij občinske konference SZDL, in sicer: volitna komisija (predsednik Nace Karmičnik), komisija za organizacijska in kadrovska vprašanja (predsednik Feliks Vidmar), sekcija za mednarodna poštovanja in gospodarska vprašanja (predsednik Jože Košir), sekcija za družbene organizacije in društva (predsednik Janez Žužek), sekcija za idejno-politično delo (predsednik inž. Franc Goršič), sekcija za gospodarska vprašanja (predsednik Franc Korec), sekcija za komunalni sistem in družbene službe (predsednik Viktor Dragič) in sekcija za družbeno aktivnost žensk (predsednica Rezka Ožura).

Cene v Kočevju in Ribnici

Pretki ponedejek so veljale v trgovinah s sadijem in zelenjavom v Kočevju in Ribnici naslednje maloprodajne cene:

krompir	0,95	1
sveže zelje	2,35	2,40
čilko zelje	1,72	1,90
kisla repa	1,72	—
rizol v zrnju	4,84	4
cebula	2,07	2,40
česen	13	14
solata	3,16	5,70
korenje	1,70	1,70-2
peterkij	3,88	—
ohrovit	2,07	—
radič	10,35	10,50
cvetasta	3,50	4,20
spinat	4,70	—
jabuka	1,50-3,00	1
hruske	3,75	5,70
pomaranče	3,70-4,60	5,70
mandarince	5,40	—
limone	4,85	4,90-5,30
banane	4,00-5,50	5,10
grusidje	5,20	—
ribe	8,55	—
jajca (cena za kos)	0,62	0,92

Vito Globocnik, drevo, septembar 1945

DROBNE IZ KOČEVJA

■ ■ ■ FILATELISTICO DRUŠTVO Kočevje je kupilo na dražbi že uporabljene postne nakaznice in carinske deklaracije paketne pošte, na katerih so razne jugoslovanske znamke predvsem višjih nominalnih vrednosti, ki jih pri običajnih pošiljkah ni mogoče dobiti. Te znamke uporabljajo zbirali za izpopolnjevanje svojih zbirki.

Te carinske deklaracije so pa tudi sicer zelo zanimive. Naslovljene so na razne naslove naših državljanov, ki so na delu v Nemčiji in Avstriji. Prav postra je rubrika št. 3 deklaracije, ki zahteva »predjednačno naznačenje sadržine pakete«. Vsebinu te rubrike je po včerini izpolnjena dobereden tako: sunčki, kobasicice, salame, flasa ričike, cigarete, cokolada, suvo meso, špek, naravne rukotvorine, papuce, paprika, itd. Na deklaraciji trikotogramskog paketa z vsebino skoda, duvan 20 paklica in med je bilo napoljenih z 3460. Sedi znamk. Zgoščeni na pošti Kragujevac. Tako pridejo filatelisti do znamk, ostali pa do domačih dobro.

■ ■ ■ SRNJAK JE PRIBEZAHL PRED PSI V MESTO. To se je pripeljalo v soboto, 6. januarja, ob

ZAMRZNJENA RINŽA. Te dni je bilo v Kočevju na zamrznjeni Rinži vse živo — na svoj račun so prišli dresalci. Prav bi bilo, da bi Kočevje kmalu dobilo še kopališče, kjer bi mladina lahko tudi poleti našla prostor za rekreacijo (Foto: Cveto Križ)

Obrtnike v enakopraven položaj!

Z ustrezno davčno politiko spodbujati drobno storitveno obrt — Dopolnilna obrt je pogosto zavirala redno

Dopolnilno in redno obrt je treba postaviti v enakopraven položaj — to je bila glavna misel razprav na sejah svetov in občinske skupščine Kočevje. Davčna politika do zasebnih obrtnikov je bila doslej v glavnem pravilna, medtem ko so bili nekateri obrtniki dopolnilne obrti premalo obdavčeni.

Stevilo obrti v občini narašča, vendar prepričasi glede na potrebe. Prav zato bo treba v bodoče z ustrezno davčno politiko pomagati drobni storitveni obrti, ki jo občani najbolj potrebujejo.

Precej kritičnih pripomb je bilo izrečenih na račun dopolnilne obrti. Predvsem je bilo poudarjeno, da se občani, ki imajo dopolnilno obrt, pogostok upvarjajo z redno ali celo proizvodno obrtjo. Davki za dopolnilno obrt so manjši, zato ti obrtniki konkurenčajo rednemu obrtniku in družbenim obrti. Prav zato so začeli nekateri redni obrtniki celo odjavljati obrt in so zaprosili za dopolnilno obrt. To dokazuje, da redna (zasebna in družbena) ter dopolnilna obrtista bili povsem v enakopravnem položaju, ker obrtniki niso plačevali sorazmernih davkov in drugih prispevkov ali ker so obrtniki z dopolnilno obrtjo delali tudi drugo in več, kot bi gleda na obrtno dovoljenje smeli.

V razpravi o obrti so člani svetov in skupščine poudarili

še, da za vajenco ne bi smelo biti nujno, da ima dokončano osemletko; da je treba misliti tudi na gradnjo in obnovno lokalov za potrebe obrti itd.

občini primanjkuje, in obrtnike, ki imajo vajence; da je treba čimveč obrtnikov z dopolnilno obrtjo usmeriti v redno obrt; da naj inšpekcije službe proti šušmarjem in obrtnikom (dopolnilna obrt), ki ne bodo delali v skladu s predpisi, ostro ukrepajo; da je treba misliti tudi na gradnjo in obnovno lokalov za potrebe obrti itd.

stva CK Zveze mladine Slovenije v Ljubljani je bilo ugotovljeno, da v sedemnajstih občinah se ni bilo občinskih letnih konferenc, čeprav je rok za njihovo izvedbo že zdavnaj potekel. Tudi Kočevje je med temi občinami. Na seji je bilo tudi rečeno: »Vse to kaže na dolocene slabosti mladinske organizacije v teh okoliščinah, pa tudi na malomarnost in neodgovornost nekaterih mladinskih vodstev. Hkrati pa tukaj stanje opozarja tudi na slabosti drugih političnih organizacij v teh občinah.«

Precej tega je res tudi v Kočevju, vendar moramo priznati, da se ostale organizacije v Kočevju zelo zanimajo za mladino, toda tega dela mladina ni cenila, ker so ga usmerjali starejši občani. V zadnjih številkih Dolenjskega li-

sta smo čitali spodbudne smernice o bodočem delu mladine v naši občini. Na seji komiteja občinske konference ZK Kočevje je sekretar Stane Lavrič nakuhal precej pripomb in nalog, ki bodo mladini za konferenco lahko veliko koristile, uredništvo pa se bodo le, ce bo imela mladina dobro vodstvo.

Na blizujoči konferenci naj mladi dobro premislijo, koga bodo volili v novo vodstvo. Tudi nam starejšim, ki stalno delamo v društvenih in klubih z mladino, ni vseeno, kakšno je vodstvo mladine. V članku Dolenjskega lista »Mladina je dobra, napredna, poštena« je ugotovljenega veliko lepega, s čimer se strinjajo vsi, ki delajo z mladino.

Prepričan sem, da bodo tudi v bodoče pomagali vsi, ki jim je pri srcu doraščajoča

Zmešani elektronski možgani

Potrošniki že po štiri mesece niso plačali električne — Včasih je inkasant kasiral vsak mesec, zdaj pa elektronski obračunski stroj zavira delo

To, kar je v zvezi s plačevanjem električne uvelodlo podjetje Elektro Ljubljana, je že prav cirkus!

Prej, ko je inkasant vsak mesec sproti zračunalnik, koliko električne smo porabili, je se slo. Zdaj pa so pri Elektro Ljubljana kupili elektronski obračunski stroj ali menda elektronske možgane, ki so vse zmešali. V Kočevju namreč potrošniki nismo plačali električne — že najmanj za dva do štiri meseca. Potrošniki se bojimo, da bomo morali načeti kredit in dobiti poroke, da bomo lahko plačali električno, saj bodo računi nanesli tudi več deset tisoč dinarjev. Pri vsem tem pa podjetja, ki prodajajo električno, vedno junirajo,

da nimajo denarja in da bi zato morali električno podražiti?

Se je zmešalo elektronskim možganom ali komu drugemu? So strokovnjaki pri Elektro Ljubljana kupili elektronski obračunski stroj ali menda elektronske možgane, ki so vse zmešali. V Kočevju namreč potrošniki nismo plačali električne — že najmanj za dva do štiri meseca. Potrošniki se bojimo, da bomo morali načeti kredit in dobiti poroke, da bomo lahko plačali električno, saj bodo računi nanesli tudi več deset tisoč dinarjev. Pri vsem tem pa podjetja, ki prodajajo električno, vedno junirajo,

Vse kaže — vsaj po do sedanjih izkušnjah — da bo elektronski način kaširanja električne dražji in počasnejši, kot je bil oni starci samo z inkasantom (saif mora zdaj kljub elektronskim možganim še nedavno kasirati inkasant). Sicer pa mora potrošnik tako vse prenesti in vse plačati! Pg

Kolektivi dali za dedka Mraza

Za okrasitev mesta ter za kolektivna darila šolam in vrtcem so prispevali okoli 13.000 dinarjev

Včetina kočevskih kolektivov je po svojih močeh prispevala za okrasitev mesta za novo leto in za kolektivno obdaritev šol in vrtcev. Pri krajenvi skupnosti v Kočevju smo zvezeli, da so v ta namen prispevali: Usluga Rudnik 300 dinar, Komunala 300

dinar, Oprema 500 dinar, Elektro 500 dinar, Kreditna banka 500 dinar, Služba družbenega knjigovodstva 100 dinar, Trgovpromet 1100 dinar, Stanovanjsko podjetje Kočevje 300 dinar, Kovinar 200 dinar, Restavracija 100 dinar, Hotel Pugled 400 dinar, Zidar 500 dinar, občinska skupščina 1200 dinar, KGP 1200 dinar, Tekstiliana 50 dinar (in obljubila še 500), Avto 300 dinar, in Lekarna 100 dinar.

Prispevki pa so obljubili tudi: Rudnik 800 dinar, Kočevski tisk 500 dinar, INKOP 400 dinar, Pošta 300 dinar, Trigon 500 dinar, Melamin 1500 dinar, Petrol 300 dinar, Pekarna (»Zitov«) 500 dinar in ITAS 500 dinar.

Zbrani denar (in tudi obljubjeni) je bil porabljen tako: za okrasitev mesta okoli 6000 dinar, za darila šolam 5800 dinar in za darila vrtcem 1000 dinar. Nakupljeni material za okrasitev mesta je tak, da ga bodo lahko uporabili tudi za bodoče novodelne okrasitve mesta.

Pred mladinsko konferenco v Kočevju

Na bližnji konferenci naj mladi dobro premislijo, koga bodo volili v novo vodstvo. Tudi nam starejšim, ki stalno delamo v društvenih in klubih z mladino, ni vseeno, kakšno je vodstvo mladine. To edino vodilo nas starejših pri vlogi mladine v društvenih in upam, da smo na pravi poti, čeprav izpademo včasih pred mladimi smešno. Čas prinese svoje, tudi izkušnje mladim in stariim.

A. Arko

»POMAGAJMO DIVJADI!« je klic, ki trka v tej hudi zimi na srca ljubiteljev narave in divjadi v njej. Celo Radio Ljubljana naslavlja ta poziv na mehko čuteča srca. Ob visokem snegu in hudem mrazu se divjad zateče vse do človeških bivališč: v Otavca pri Ribnici so našli prav pri hišah vso izvrpano srno. Vaščani so ji poskusili pomagati, pa je bilo že prepozno, živalca je kmalu poginila. Zato so se odločili, da bodo v bližnji gozd nanesli krme. Na sliki jih vidimo, kako 12. januarja izpolnjujejo to lepo in hvale vredno obljubo (Foto: Drago Mohar, Ribnica)

samo prstni odtis

(ali pa še tega ne!) bo pustil vlomilec

v vaši hiši namesto prihrankov, če jih ne boste pravočasno naložili na hrnilno knjižico DOLENJSKE BANKE IN HRANILNICE!

RIBNIKA SOLA — Prav te dni so občani na zborih volivcev po vseh v ribniški občini razpravljalni o referendumu za uvedbo krajevnega prispevka za dograditev šol v občini. Na sliki: nova, nedograjena šola v Ribnici. (Foto: D. Mohar)

Občani za samoprispevek

V preteklem tednu je bila v ribniški občini izredno živahna politična dejavnost. V vseh volilnih enotah so bili zbori volivcev, na katerih so se odločali za referendum o uvedbi krajevnega samoprispevka. Splošna ugotovitev je ta, da so volvci razumeli potrebo po uvedbi krajevnega samoprispevka, zato pričakujemo, da bodo to svojo odločitev potrdili na referendumu 28. januarja.

Med zelo uspele zvore volivcev moramo uvrstiti zbor volivcev v Zamostecu pri Sodražici. Volivci so bili brez posebnih razlog ali prepričevanj za referendum, na katerem bodo glasovali za uvedbo samoprispevka. Šole moramo imeti take, da se bodo v njih naši otroci dobro počutili, so govorili ljudje. Volivci bodo glasovali na referendumu za ureditev šole v Sodražici, ki bo letos po predvidenem programu dokončno dograjena.

Ljubljancani na Travni gori

V gozdovih Travne gore vlada mir. Sneg je na debelo pokril naravo, da se bo do spomladi odpocila. Je pa zato toliko večji živžav v domu na Travni gori in bližnji okolici. Tu sem so prišli na smučanje in zimske počitnice solarji iz ljubljanskih šol. Letos bo v zimskem času letovalo na Travni gori okrog 600 šolarjev iz ljubljanskih šol ter 100 šolarjev iz Bograda. Ti bodo letos prvič letovali na Travni gori. Sedaj je na Travni gori ljubljanska mladež. Snega imajo na pretek, tudi hrana je dobra, tako da je veselja na pretek. Vsem otrokom, ki bodo to zimo letovali na znanem zimskoturističnem letovišču zahodne Dolenjske na Travni gori, želimo, da bi se kar najbolje počutili!

Stropi groze, da bodo pokopali učence!

Učenci v ribniški občini se šolajo tudi v zdravju škodljivih pogojev — Komu bomo pomagali, če ne svojim otrokom — V učilnicah več učencev, kot je dovoljeno

»Naši otroci se šolajo v zelo slabih razmerah. Ni mogoč dovolj ustreznih učilnic. Gostota učencev v posameznih razredih je prevelika in zdravju škodljiva. Tudi ostale higienische razmere so pogosto neustrezne. Ponekod so stropi tako slabi, da se lahko zdaj zrušijo. Itd.

Edini izhod iz tega težkega položaja, ki tare pri zadetvo učno osebje in učence je — uvedba krajevne samoprispevka. Vsi se moramo zavedati, da nam vprašanja šolskih prostorov ne bo rešil nihče drug kot mi sami. In končno: otroci so naši! Komu bomo pomagali, če ne svojim otrokom?«

Povzetek iz vabila za zvore volivcev

Ribnica — Premalo učilnic

V ribniški osmiletki imajo pouk v dveh izmenah. Kljub temu pa je v posameznih višjih oddelkih po 35 do 38 u-

čencev, čeprav dovoljujejo šolski normativi le do 30 učencev. Šoli primanjkuje specialnih učilnic in prostorov za svobodne aktivnosti. Zaradi vsega naštetelega v šoli ni pogojev za uspešen pouk.

Sodražica — že 20 let nedograjena šola

Šola v Sodražici ima 14 oddelkov s 346 učenci. Pouk imajo v eni izmeni. Šola je bila zgrajena pred 20 leti, vendar pa še danes nima strelovoda, urejene fasade, prepelekane centralne kurjave in

pouk imajo v dveh stavbah, ki imajo 27 oddelkov od 1. do 8. razreda. V centralni Šoli v Ribnici se šolajo tudi učenci od 5. razreda dalje z območja podružničnih šol Dolenja vas z Grčaricami, Sušje in Velike Poljane ter del otrok z območja podružnice Šole Sv. Gregor.

Zaradi vsega navedenega so odborniki na zadnji seji občinske skupščine sklenili, naj skupščina razpiše referendum o uvedbi krajevnega samoprispevka za gradnjo in obnovno šol v občini.

Uspešni referendum o samoprispevku za šole pomeni boljše pogoje za učenje otrok in s tem tudi boljšo prihodnost, do česar ne bi smel biti ravnušen noben občan.

Tudi na ostalih zborih volivcev so občani poudarjali, da so pripravljeni solidarno dajati prispevek za gradnjo in obnovno šol. Iz razprav je bilo cutiti, da se občani zavedajo, da morajo predvsem sami rešiti šolstvo iz težkega položaja. Uvideli so tudi, da si morejo pri tem vsa območja v občini med seboj poslaviti.

Zelo redko pa so udarile na dan tudi lokalistične težnje, kar pa ne bi smelo vplivati na izid referendumu.

Največjo entrost so na zborih volivcev pokazali občani Loškega potoka, ki niso poudarjali, koliko so za šolstvo že prispevali in do kdaj kaj zahtevajo.

Magat.

Zelo redko pa so udarile na dan tudi lokalistične težnje, kar pa ne bi smelo vplivati na izid referendumu.

Največjo entrost so na zborih volivcev pokazali občani Loškega potoka, ki niso poudarjali, koliko so za šolstvo že prispevali in do kdaj kaj zahtevajo.

Magat.

Zelo redko pa so udarile na dan tudi lokalistične težnje, kar pa ne bi smelo vplivati na izid referendumu.

Največjo entrost so na zborih volivcev pokazali občani Loškega potoka, ki niso poudarjali, koliko so za šolstvo že prispevali in do kdaj kaj zahtevajo.

Magat.

Zelo redko pa so udarile na dan tudi lokalistične težnje, kar pa ne bi smelo vplivati na izid referendumu.

Največjo entrost so na zborih volivcev pokazali občani Loškega potoka, ki niso poudarjali, koliko so za šolstvo že prispevali in do kdaj kaj zahtevajo.

Magat.

Zelo redko pa so udarile na dan tudi lokalistične težnje, kar pa ne bi smelo vplivati na izid referendumu.

Največjo entrost so na zborih volivcev pokazali občani Loškega potoka, ki niso poudarjali, koliko so za šolstvo že prispevali in do kdaj kaj zahtevajo.

Magat.

Zelo redko pa so udarile na dan tudi lokalistične težnje, kar pa ne bi smelo vplivati na izid referendumu.

Največjo entrost so na zborih volivcev pokazali občani Loškega potoka, ki niso poudarjali, koliko so za šolstvo že prispevali in do kdaj kaj zahtevajo.

Magat.

Zelo redko pa so udarile na dan tudi lokalistične težnje, kar pa ne bi smelo vplivati na izid referendumu.

Največjo entrost so na zborih volivcev pokazali občani Loškega potoka, ki niso poudarjali, koliko so za šolstvo že prispevali in do kdaj kaj zahtevajo.

Magat.

Zelo redko pa so udarile na dan tudi lokalistične težnje, kar pa ne bi smelo vplivati na izid referendumu.

Največjo entrost so na zborih volivcev pokazali občani Loškega potoka, ki niso poudarjali, koliko so za šolstvo že prispevali in do kdaj kaj zahtevajo.

Magat.

Zelo redko pa so udarile na dan tudi lokalistične težnje, kar pa ne bi smelo vplivati na izid referendumu.

Največjo entrost so na zborih volivcev pokazali občani Loškega potoka, ki niso poudarjali, koliko so za šolstvo že prispevali in do kdaj kaj zahtevajo.

Magat.

Zelo redko pa so udarile na dan tudi lokalistične težnje, kar pa ne bi smelo vplivati na izid referendumu.

Največjo entrost so na zborih volivcev pokazali občani Loškega potoka, ki niso poudarjali, koliko so za šolstvo že prispevali in do kdaj kaj zahtevajo.

Magat.

Zelo redko pa so udarile na dan tudi lokalistične težnje, kar pa ne bi smelo vplivati na izid referendumu.

Največjo entrost so na zborih volivcev pokazali občani Loškega potoka, ki niso poudarjali, koliko so za šolstvo že prispevali in do kdaj kaj zahtevajo.

Magat.

Zelo redko pa so udarile na dan tudi lokalistične težnje, kar pa ne bi smelo vplivati na izid referendumu.

Največjo entrost so na zborih volivcev pokazali občani Loškega potoka, ki niso poudarjali, koliko so za šolstvo že prispevali in do kdaj kaj zahtevajo.

Magat.

Zelo redko pa so udarile na dan tudi lokalistične težnje, kar pa ne bi smelo vplivati na izid referendumu.

Največjo entrost so na zborih volivcev pokazali občani Loškega potoka, ki niso poudarjali, koliko so za šolstvo že prispevali in do kdaj kaj zahtevajo.

Magat.

Zelo redko pa so udarile na dan tudi lokalistične težnje, kar pa ne bi smelo vplivati na izid referendumu.

Največjo entrost so na zborih volivcev pokazali občani Loškega potoka, ki niso poudarjali, koliko so za šolstvo že prispevali in do kdaj kaj zahtevajo.

Magat.

Zelo redko pa so udarile na dan tudi lokalistične težnje, kar pa ne bi smelo vplivati na izid referendumu.

Največjo entrost so na zborih volivcev pokazali občani Loškega potoka, ki niso poudarjali, koliko so za šolstvo že prispevali in do kdaj kaj zahtevajo.

Magat.

Zelo redko pa so udarile na dan tudi lokalistične težnje, kar pa ne bi smelo vplivati na izid referendumu.

Največjo entrost so na zborih volivcev pokazali občani Loškega potoka, ki niso poudarjali, koliko so za šolstvo že prispevali in do kdaj kaj zahtevajo.

Magat.

Zelo redko pa so udarile na dan tudi lokalistične težnje, kar pa ne bi smelo vplivati na izid referendumu.

Največjo entrost so na zborih volivcev pokazali občani Loškega potoka, ki niso poudarjali, koliko so za šolstvo že prispevali in do kdaj kaj zahtevajo.

Magat.

Zelo redko pa so udarile na dan tudi lokalistične težnje, kar pa ne bi smelo vplivati na izid referendumu.

Največjo entrost so na zborih volivcev pokazali občani Loškega potoka, ki niso poudarjali, koliko so za šolstvo že prispevali in do kdaj kaj zahtevajo.

Magat.

Zelo redko pa so udarile na dan tudi lokalistične težnje, kar pa ne bi smelo vplivati na izid referendumu.

Največjo entrost so na zborih volivcev pokazali občani Loškega potoka, ki niso poudarjali, koliko so za šolstvo že prispevali in do kdaj kaj zahtevajo.

Magat.

Zelo redko pa so udarile na dan tudi lokalistične težnje, kar pa ne bi smelo vplivati na izid referendumu.

Največjo entrost so na zborih volivcev pokazali občani Loškega potoka, ki niso poudarjali, koliko so za šolstvo že prispevali in do kdaj kaj zahtevajo.

Magat.

Zelo redko pa so udarile na dan tudi lokalistične težnje, kar pa ne bi smelo vplivati na izid referendumu.

Največjo entrost so na zborih volivcev pokazali občani Loškega potoka, ki niso poudarjali, koliko so za šolstvo že prispevali in do kdaj kaj zahtevajo.

Magat.

Zelo redko pa so udarile na dan tudi lokalistične težnje, kar pa ne bi smelo vplivati na izid referendumu.

Največjo entrost so na zborih volivcev pokazali občani Loškega potoka, ki niso poudarjali, koliko so za šolstvo že prispevali in do kdaj kaj zahtevajo.

Magat.

Zelo redko pa so udarile na dan tudi lokalistične težnje, kar pa ne bi smelo vplivati na izid referendumu.

Največjo entrost so na zborih volivcev pokazali občani Loškega potoka, ki niso poudarjali, koliko so za šolstvo že prispevali in do kdaj kaj zahtevajo.

Magat.

Zelo redko pa so udarile na dan tudi lokalistične težnje, kar pa ne bi smelo vplivati na izid referendumu.

Največjo entrost so na zborih volivcev pokazali občani Loškega potoka, ki niso poudarjali, koliko so za šolstvo že prispevali in do kdaj kaj zahtevajo.

Magat.

Zelo redko pa so udarile na dan tudi lokalistične težnje, kar pa ne bi smelo vplivati na izid referendumu.

Največjo entrost so na zborih volivcev pokazali občani Loškega potoka, ki niso poudarjali, koliko so za šolstvo že prispevali in do kdaj kaj zahtevajo.

Magat.

Zelo redko pa so udarile na dan tudi lokalistične težnje, kar pa ne bi smelo vplivati na izid referendumu.

Največjo entrost so na zborih volivcev pokazali občani Loškega potoka, ki niso poudarjali, koliko so za šolstvo že prispevali in do kdaj kaj zahtevajo.

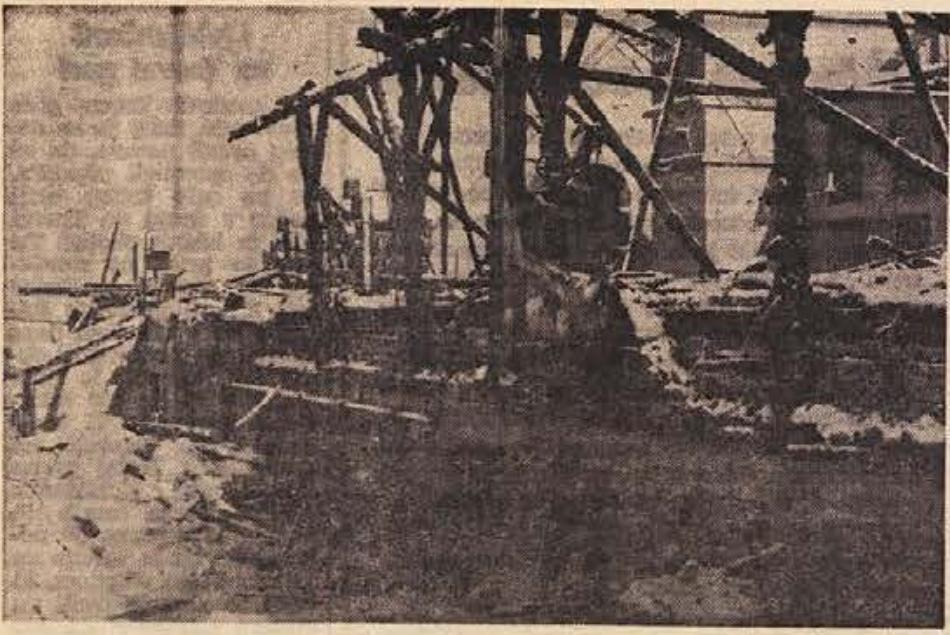
Magat.

Zelo redko pa so udarile na dan tudi lokalistične težnje, kar pa ne bi smelo vplivati na izid referendumu.

Največjo entrost so na zborih volivcev pokazali občani Loškega potoka, ki niso poudarjali, koliko so za šolstvo že prispevali in do kdaj kaj zahtevajo.

Magat.

</

Pogled na pogorelo žago LIK v Kočevju. (Foto: Cvetko Križ)

Valvasor o naših trgih in gradovih

KOČEVJE

Lega mesta Kočevja z gradom. Kako je mesto zgrajeno. Je precej trdno. Dokaz, da je mesto že v starih časih bilo trdno. Žitno polje. Kako se prebivalci preživljajo. Zmotno mnenje Merianove Topografije o kočevskem fevdnem gospodu. Nekdanji lastniki mesta in gospodstva Kočevje. Vdor Turkov v grofijo leta 1469. Sovražniki upepelijo Kočevje. Cesare Friderik mesto zopet pozida in ga obdari s sijajnimi privilegiji. Mesto ponovno pogori do tal. Kočevarji začnejo punt. Ubijejo svojega gospoda, z njim pa oskrbnika. Turško opustošenje dežele leta 1528. Vdor Turkov leta 1540. Turški vdor v letu 1546. Vdor leta 1558. Opustošenje kočevske dežele leta 1559. Zopetno opustošenje v istem letu. Kuga v Kočevju leta 1578. Turški vdor leta 1584. Na Kočevskem je mnogo močnih taborov. Obmejna straža Plasko dobro varuje deželo.

Mesto Gotteschee z gradom, ki ga kranjski jezik imenuje Kočevje, leži na Srednjem Kranjskem, osem milij od Ljubljane, in je glavno mesto deželice Kočevja, saj z besedo Kočevje ne poimenujemo samo mesto, ampak tudi grofijo in majhno deželo, katere prebivalci se imenujejo Kočevci ali Kočevarji, ki govore poseben jezik in imajo tudi posebno noso.

Mesto sicer ni veliko, pač pa je zelo velik grad, ki ga je še pred nekaj leti posadal knez Turški, gospod Ivan Vajkard etc., blagega spomina. Mesto je zgrajeno v četverokotniku, obdano je z močnim obrambnim zidom, ima na vsakem vogalu močan stolp, razen tega pa še vodni jarek, ki teče okoli in okoli. Iz tega je pač razvidno, da mestu ni treba na sovražnikovo zahtevo precej odpreti vrat in se te ali one vojaške sile, če ima mesto dovolj posadke, ustraniti in ji ponuditi roke.

Da je to mesto bilo tudi v starih časih zelo trdno, ne spoznamo samo iz razredične stavb in lege kraja, ampak nam o tem pričajo tudi stare zgodovinske knjige. Tako med drugimi pisci tudi avtor avstrijskega »Ehrenspiegla« imenuje Kočevje med trdnimi mesti, ki jih je Turški ob svojem prvem vdoru upepelil.

Pred mostom je velika žitna kašča ali žitno polje, ki ga z žitom napojuje

deloma rodovitnost njiv, deloma pa pridnost in znoj prebivalcev. Prebivalci tega mesta in grofije so po naravi delavni in se bolj poprimejo za delo zato, ker poznajo samo eno letno setev, hočem reči, da samo enkrat na leto sejejo.

Vedno Kočevarjev si služi kruh s prejo in sekanjem lesa. Bogatejši prodajajo tudi platno na Reko, v Lovran in druge tamkajšnje kraje. O tem pa sem povedal več še v kratkih uvodnih topografskih. Imenovana Merianova Topografija imenuje kočevsko grofijo fevd oglejskega patriarha, a avtor bi moral tu pristaviti: je bil Kajti patriarhi že dolgo niso več gospodarji Kočevske.

Pred davnimi časi je grof Friderik Ortenburški dobil od imenovanega patriarha mesto in gospodstvo Kočevje kot fevd, po izumrtju te veje grofov Ortenburžanov pa so leta 1420 postali gospodarji dežele in mesta grofje Celjski.

Ko pa je grofova rodbina Celjske hiše popolnoma izumrla, je Kočevje prislo na Avstrijsko hišo ter je bilo dolgo deželnoknežje. Zato ga se danes dajejo v zaveto.

Ne morem pa dognati, na kak način je Kočevje poznaje prisko v roke gospoda Jurija Turna, ki so ga podložniki ubili, o čemer pa bom kmalu še več povedal.

(Nadaljevanje prihodnjic)

Požar je besnel, vodovod pa brez

Nekateri menijo, da je žaga LIK popolnoma zgorela, ker vodovod prav takrat ni imel dovolj vode — Škoda je okoli 200 milijonov \$din

Poročali smo že, da je 10. januarja nekaj po polnoči na tali pogorela žaga Lesne industrije. Komisija, ki je raziskovala vzrok požara, je ugotovila, »da je požar lahko povzročila izolacijska napaka v električni napeljavni, vendar pa to ni povsem gotovo. Škodo je komisija ocenila na okoli 200 milijonov \$din. Po čudežnem naključju je bilo prav v tistih dneh (od ponedeljka zjutraj do srede zvečer) več okvar na 20-kilovoltinem daljnovidu Kočevje-Ribnica-Sodražica-Dobro polje in na transformatorju v Blatah, zaradi česar je bilo Kočevje pogosto brez vode, prav med požarom pa je bil v vodovodnih cevih prešibak pritisak. Gasilci vode iz vodovoda sploh niso mogli uporabiti.

Požar je izbruhnil verjetno okoli polnoči, ko je bil na delu v podjetju (venčanje v tem obrazu) le okoli 10 ljudi. Najprej ga je opazila neka zenska, in sicer okoli 0,10 ali 0,15. Neki delavec je skušal požar gasiti z gasilnim aparatom, a seognju zaradi gostega, zadužljivega dima ni mogel približati. Poizkusil je gasiti se z vodo iz vodovoda, vendar mu ni uspelo, ker voda v cevih

ni imel. Oh! čeverski nini ēr no. Sre la, da te, pote voda v ma za gasenje vodo iz je od 1 okoli 3

Na k speil tv krajev, mogli 1 le, da le bliž pa jim ki je bl

Ogenj opremo radi ēr la 150 c niki ko lektivov se pos ljudi za ni indi prej zg

Zanin v dneh dan poz električ je bilo gosto namreč povzroč de, če malenk v redu bil v vi sten vo

Ze v zjutraj volni c nica - Sc Zaradi poti so pravili slednji goste o torju v kjer je rezervov popravl v sredo tor dolga so

a

1967 - prelomnica za Tatjano Gros

Lanski nastop na Slovenski popevki, na Opatijskem festivalu, na Armijskem festivalu v Beogradu in še nastop pred maršalom Titom so Novomeščanki Tatjani priborili ime med jugoslovanskimi pevci zabavnih melodij

Prvič smo videli Tatjano Gros na TV oddaji, ko je bila 9 letna deklica in jo hodila še v osnovno šolo. Poje pa že od malega, kar jo je navduševala mama. Leta 1963 je kot gimnazijka pelala na šolski novoletni zabavni, nato pa je s pripreditvijo Iniciativa 1963 gostovala po Dolenjski. Isto leto je bila povabljenja še v Djedvajljo, na otvoritev avto ceste.

1964 je nastopila v koprskem gledališču na tekmovanju »Apavz za 4«, nato v televizijski oddaji Mladinski TV klub. Naslednji dve leti pa predstavljata za Tatjano mrtvo sezono. Prekinila je šolanje, iskala poti v življenje, medtem pa jo je za dije časa priklenila na bolniško posteljo se bolezen na srcu.

Lani pa je po TV oddaji »Pokaži, kaj znaš« nanagloma uspela. S popevko »Klic iz davnine« je nastopila na Slovenski popevki, s Sepetovo skladbo »Nocturno« pa na Opatijskem festivalu. Koncem leta so jo povabili še na Armijski festival v Beograd, kjer je peala melodijo v tekst Aleksandra Korača »Ne obtožujte mladega vojaka«. Popevka je dobila prvo nagrado za tekst, 1. nagrado osmih garnizonov in 1. nagrado občinstva. Med letom je imela še samostojne koncerte v Kutini, Sisku, Križeveh, na praznici dneva republike pa je peala v Bihaću.

Lanskih nastopov pred občinstvom v raznih dvoranah in mestih, prav tako radijskih in TV oddaj je bilo precej, zato vseh ne moremo našteti.

Ko pa smo jo vprašali, kaj steje za svoj največji uspeh, je povedala:

— Ko so me tik pred novil letom kot edino Slovenko povabili na prireditvijo, ki je bila v palači izvršnega sveta v Beogradu za združeno družbo v čast 30-letnice prihoda maršala Tita v vodstvo KP, se mi je zdelo, da je to zame največje priznanje. Teda sem peala skupaj z Gabrijel Novak, Djordjem Marjanovićem, Dragonom Stojnićem in Arsenom Dedićem.

— Kako so vas »zvezde« jugoslovanskih popevk sprejele medse?

— Ze pri nastopih imam tremo, zato sem se bala tudi srečanja s priznanimi pevci in pevckami. Toda hala sem presečena, kako lepo so me sprejeli.

— Katera pesem iz vašega repertoarja vam je najbolj všeč?

— Francoska popevka »Najin roman«. Posnela jo bom na prvo ploščo, ki bo izšla še mesec.

— Govorijo, da dobivate kopice pisem svojih oboževalcev. Ali utegnete vsem odgovoriti?

— Korespondenco mi večno ureja mama. Pravi, da je prišlo že čez 2000 pisem. Neročno je, ker me vedno prosi za fotografijo, a nimam toliko slik, da bi jih lahko vsem poslala.

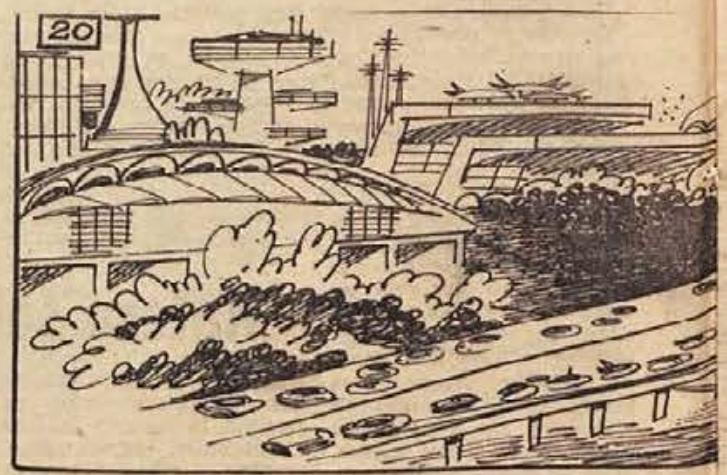
— Ali je res, da ste v no-

— Napovedanih imam precej, naj omenim samo prihodnja dva meseca. Januarja nastop na modni reviji LA-BOD, snemanje za oddajo TV magazin v Zagrebu, nastop v halli Tivoli na Slovenskem mladinskem glasbenem festivalu in nastop na modni reviji v Zagrebu, kjer bom tudi manekenka; februarja bom peala na novinarskem plesu na Otočcu. Marca pa pojdem na festival v Romunijo. R. B.

Ena najnovejših Tatjaninih fotografij, posnete ob Težkem potoku v Smihelu, v bližini njenega doma.

POLJE »OMEGA«

20. Jutranje mesto jima je nudilo lep pogled. Stotine avtomobilov je drselo po belih ulicah. Na križiščih — deteljicah so se suklaj kot igračke v izložbenem oknu. Bilo je to lepo, sončno mesto. Palače so bile obdane s širokimi nasadi. Naša vesoljca sta vedela, kaj je v teh nasadih. Ptice! Skrbno sta pazila, da bi se jim ne približala. Letela sta dokaj nizko nad prometno reko.

Gosteja arhitektura ju je opozorila, da središče mesta ne more biti več daleč. Po kratkem poletu sta se znašla pred prostorno, izredno moderno palaco z

napis se se tako, klijuci Le sonce po do vrati. Sta Za nj opupa

zadostnega pritiska. 20 so že prispele kogasili s tremi motoralkami in avtocister in led sta jih oviralo težko našli hidranti pa so ugotovili, da vodovodnih ceveh ni dostnega pritiska. Za so potem uporabili bližnjega bazena, ki traja požara oddaljen 20 m.

raj so zelo hitro prišli gasilci iz okoliških vendar požara niso pogasiti. Preprečili so le ni razširil na ostale obrate, pri čemer je pomagal tudi sneg, na strehah.

je stavbo in njeno popolnoma uničil, zaradi bo ostalo brez dežo 200 ljudi. Predstavljivih delovnih košar so že sestali in vetrovali, kako bi te posili in kako bi Lesništvo pomagali čim hitrej novo žago.

Ivo je, da so bile prav pred požarom in našla pogoste okvare na nem omrežju in da zato Kočeve tudi počez vode. Nekateri menijo, da bi požar bil občutno manj škodo celo razmeroma strošno, če bi vodovod delal, se pravi, če bi vodovodnih ceveh zadolžni pritisk.

Ponedeljek ob enih se je pokvaril 20-kilometrovod Kočeve-Ribnica-Dobre polje, slabih in neizpluženih okvaro odkrili in posele ob 11. uri. Ze nadan so se začele pojavne na transformatorju Blatah pri Rakitnici, zajetje vodovoda in. Okvare so sproti ali, potem pa se je ob 6. uri transformatorju pokvaril. Novo namestili sele zvezcer

Hokej na tezkom potoku. Ledena ploskev je pretekli teden zaradi nizkih temperatur prekrila mnogo potokov. Mladi niso mogli zdržati, da ne bi na ledu zaigrali pravega amaterskega hokeja! (Foto: Darko Pavlin, Novo mesto)

Razpravi zaradi smrti z elektriko

Malomarno in nepravilno priključeni električni stroji so lani povzročili v Šentjerneju smrt Janeza Strajanarja, v Črnomlju pa je elektrika ubila Petra Snejeja — Okrožno sodišče v N. mestu je pred kratkim kaznovalo krivce

Ignac Skoda iz Šentjerneja se je moral zagovarjati zaradi malomarnega ravnanja z električno energijo, ki je lani 15. junija v Šentjerneju povzročila smrt 16-letnega dečka Janeza Strajanarja.

Okrožno sodišče je ugotovilo, da si je Ignac Skoda pri gradnji svoje hiše izposodil betonski mešalec na električni pogon, razen tega pa še

trošilni kabel, ki pa na koncu ni bil opremljen z varnostnim natikalom. Sam je priključil napeljavo na elektromotor. Zice kabla pa je le improvizirano nataknili na kontakte. Zaradi napade na napeljavo je prišlo do stika z ohišjem motorja in mladega delavca, ki je bos stal na mokrilih tleh, obenem pa držal za kovinsko ohišje stroja, je ubilo. Ceprav so poneverjenemu takoj nudili zdravniško pomoč, je bilo prepozno.

Ignaca Skodo je nesreča zelo prizadeila, kar je dokazal s svojim ravnanjem po nesreči, s priznanjem in obzavljanjem, kar vse je sodišče upoštelo pri odmeri kazni, vendar ju bil spoznani za krivega, da je iz malomarnosti povzročil nesrečo. Obsojen je bil na 10 mesecev zapora, pogorno za tri leta.

Peter Sneler je hotel na dvorišču delavnice ELEKTRO z ročnim vratilnim strojem navrati luknjo na vratih kovinske garaže. Stane Vrščaj pa je v pisarni stroj priključil tako, da je vtaknil 2 zice v stensko žičnico brez zasečnega kontakta. Tudi tu je prišlo do električne napetosti na ohišju stroja, zato je Sneler takoj ob priključitvi ubilo. Šef nadzorstva sicer ni izrecno naročil tega dela, vedel pa je zanj in tudi to, kako ga nameravajo opraviti. Kot strokovnjak in odgovornostna oseba bi moral to preprečiti, toda ni. Na sodišču sta oba zavračala oditek krivde s trditvijo, da je bil pokojni Sneler prav tako kvalificiran. Vsakakor del krivde odpade tudi nanj, vendar je sodišče obtoženoma vseeno spoznalo za kriva.

Sodbi še nista pravnomočni.

Giljotina naprodaj

V Parizu bodo na dražbi prodali francosko državno glijotino, s katero so nekoč obogavili francoskega kralja Ludvika XIV. Izkliona cena je 1500 novih frankov. Orodje za izvrševanje kazni je bilo v posesti ugledne francoske družine, ki je ostala brez dedičev.

Sejnišča

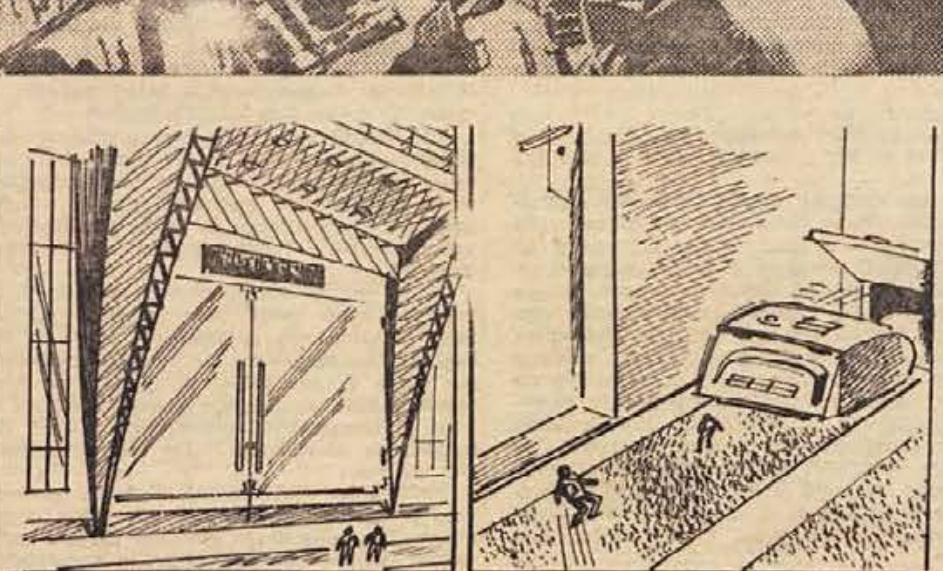
Novo mesto: cene iste

Na novomeškem sejnišču je bilo v ponedeljek, 15. januarja, naprodaj 724 pujskov, prodanih pa je bilo 395. Cene so bile enake kot prejšnji teden: manjši pujski so šli v promet po 11.000 do 16.000 Sdin, večji pa po 17.000 do 27.000 Sdin.

Brežiški sejem

Na tedenskem sejmu v Brežicah je bilo 13. januarja, od pripljanih 200 mlajših prasičev prodanih 142, od 30 starejših po 16. Mlajši prasiči so bili po 650 Sdin kilogram, starejši pa po 450 do 500 Sdin.

Staneta Vrščaja, kvalificirana elektroinstalaterja, in Antona Panjana, šefa nadzorstva ELEKTO, oba iz Črnomlja, pa je sodišče obsodilo na tri mesece zapora. Kot strokovnjaka sta tembolj skriva za hudo nesrečo in trajno smrt Petra Snelerja, ki ga je lani 3. junija ubilo prav tako zaradi nepravilne priključitve električnega stroja.

in »Policija«. Bila pa je še zaprta, prazna. Ni zgodilo na tem svetu, da bi neznanci prišli v hišo kot sta vesoljca prišla v policijsko palačo: skozi tunico!ela sta po dolgem, svetlem hodniku. Jutranje je skozi steklen strop risalo veselle ornamente lgi, mehki preprogi. Pristala sta pred zadnjimi Na njih je pisalo: NACELNIK. Ima sta pred zaklenjenimi vrati in strmela vanje. unimi hrbiti pa se je pričela neslišno odpirati v zidu. Iz odprtine je pričela lesti po preprogi

počast, ogromna kovinska škatla. Z votlim šumom je drsela po hodniku.

Peter je s krikom odskočil, Jean pa je bil prepozen. Podrla ga je. Znašel se je pod škatlo, ki je sumela dalje, kot da se ni nič zgodilo. Za njo je na preprogi ostajala čista, počesana sled.

Peter je prebledel. V plazečem se stroju je šele sedaj spoznal enega najobičajnejših gospodinjskih strojev enaindvajsetega stoletja: avtomatični sesalec za prah...

Bryce Walton:

ŠERIF NE OBEŠA VEČ

Stražar mu je odpel lisice, vendar ni takoj šel iz celice, kot je imel navado. V celico je prišel še šerif, negibno obstal in si prizgal cigaret. Stražar je stopil na prag, stegoval vrat, se praskal po glavi in skušal doumeti, zakaj se je šerif odločil za ta nenadajani obisk. Nazadnje je vprašal:

»Šerif, ali greste, da bom zaklenil?«

»Kar pojdi, Davy, bom že jaz zaklenil,« mu je odgovoril šerif.

»Ali ne greste z mano?«

»Ne, bom še malo ostal.«

»Z njim? V celici?« je ospurnil stražar.

»Gospodu Bercku se nič dobrega ne obeta,« je odgovoril šerif. »Zato bom ostal pri njem in mu osebno povedal nekaj stvari, da ga, morda, pripravim za najhujše.«

Stražar je skomnjal z ramo. »Predobri ste z njimi. S temi besnimi psi ravnate, kot da so človeški bitja.«

»Le pojdi, Davy, in pusti naju. Privošči si vrček piva.«

»Moral bi pravzaprav ostati, v primeru, da...«

»Le mirno pojdi na pivo, če ti jaz dovolim,« je potrežljivo rekel Lany. »Jaz sem že bil šerif, ko si ti segel komaj konjičku do kolena. Bodi brez skrbi, ga bom že ukrotil, če bi kaj poskušal.«

Stražar ju je zaprl v celico. Šerif je z roko pokazal obtoženca, nai se usede na posteljo, potem se je še sam usedel k njemu.

»Stražarju pravimo Davy,« je rekel šerif. »Trdi, da je neposredni potomec legendarnega Davy Crocketta.«

»In on me ima za kvoločnega volka,« je rekel Berck,

»Da, ti si zanj, kot je rekel, ubijalec, stekel pes.«

»Šerif, ali tudi vi tako mislite?«

»Ne, ne! Ti si morda celo nedolžen. Pa tudi če si krije, ti ne sodijo posteno. To sploh ni pravno sojenje. Gotovo si ne želiš, da bi te obesili, a?«

Berck se je popraskal pod belim ovratnikom.

»Res si ne želim.«

»Toda njihov namen je, da te obesijo. Stari sodnik Bedecker samo tako odsodi. Še preden se je obravnavala začela, so sklenili, da te odsodijo na smrt zaradi uboja prve stopnje. In Bedecker še nikdar, kar je sodnik, ni nikogar priporočil za pomilostitev ali da bi počakali z izvršitvijo kazni.«

Bereka je stresel mraz.

»Tudi jaz imam tak vtiš.« je rekel.

»Da, gospod Berck, tako je. Nekoga morajo obesiti za tisto dekle. In kadar le morejo, ukrenejo tako, da ne obesijo domačina, ampak človeka, ki je prišel od drugod.«

»Torej imam malo upanja, kajne?«

»Nobenega, kot kaže obravnavava.«

»Toda jaz sem nedolžen!«

»Morda si res. Toda tudi če si zagrešil zločin in če te po pravici odsodijo na smrt, jaz človeka ne obesim rad.«

»Kaj ste vi tudi rabelj?« je ospopl vprašal Berck.

»To je del moje službe,« je povedal šerif. Stopil je k oknu in skozi modrikast dim cigaret pogledal kvišku. »Okrožje je preveč revno, da bi lahko plačevalo poklicnega rablja. Jaz jim izpodmaknem stolček, gospod Berck. Že dolgo sem šerif in ni jih malo, ki sem jih obesil. Stari sodnik Bedecker bo hotel, da obesim tudi tebe. Ampak jaz se bom upril.«

»Uprij se booste?«

»Na žive in mrtve.«

»Kdo pa me bo potem obesil?«

»Nihče. Nihče, če se mi posreči, kar imam v mislih.«

Serif je stopil k vrati z železni križi in prisluhnil. Potem se je vrnil k Bercku in vzel iz žepa zavitek pilic. Zavitek je bil dvajset centimetrov dolg in dva, tri širok. Odvil je povoščen papir in dal pilice jetniku. Bilo jih je šest. Berck je ospopl gledal in ni mogel verjeti.

»Kakšen trik pa je to?« je rekel.

»Vzemi jih in hitro skril pod blazino,« je odgovoril šerif.

Berck je pilice hitro skril v posteljo, čeprav še zdaj ni mogel verjeti, da jih je res dobil.

»Hočeš cigaret ali cigar?« ga je vprašal šerif.

Berck so se tresle roke, ko je odgriznil konček cigare in strmel v stare, potemnele serifove roke, ki so mu mirno ponudile vžigalnik. Serif je spet pogledal zamrzočeno okno.

»To železo je mehko. Obe palici lahko prepiliš v treh urah. Davy se ne bo tako kmalu vrnil. Ko se začne nalivati s pivom, je noč zanj izgubljena. Prepili jih do konca, nato malo potresi pa bosta padli iz zgornjega okvirja kot sodnikovi umetni zobje, kadar začne govoriti preveč na glas. Ta les je trohnel, gospod Berck, trohnel, kot je trohnelo vse naše mesto.«

»Saj vas kar ne morem razumeti, je zamrzel jetnik.«

»Ali ni vse jasno? Dovolj imam obešanja ljudi,« je rekel šerif. »Cez mesec dni grem v pokoj in nočem v teh letih še naprej nositi na vesti tuja življenja. Ali si kdaj videl obešenca, mislim, če si ga videl od blizu?«

»Nisem,« je s hripcavim glasom priznal Berck.

»Seveda, tega ni mogoče prebrati v časopisih,« je dal šerif. »O tem nihče ne dela filmov, tudi na televiziji ne kažejo teh strahot. Ko človek pomisli, da je že do vratu v rabeljski praksi, nemadoma spozna, da je še zmeraj zgoj vajenec v tej obrti. Po pravilu je trebalo obojencu zlomiti tilnik, ne pa da umre od zadušitve. Toda včasih je vrv prekratka, pa se reže občepa, dokler ne izdihne. Ce je vrv predolga, je pa še huje, zaradi teže telesa. Zadnjemu ki sem ga poslal na drugi svet, se je pri obešanju odtrgla glava. Bil je pretežak.«

»Za božjo voljo,« je zavplil Berck, »prizanesite mi s temi pošastnimi nadrobnostmi.«

Posvet sindikalnih vodstev

V ponedeljek, 15. januarja, je bil v Sevnici posvet predsednikov občinskih sindikalnih svetov dolenjskih in spodnjeposavskih občin. Na dnevnem redu je bila reorganizacija socialnega zavarovanja, aktivnost sindikalnih podružnic, reelekcija direktorjev ter drugih vodilnih oseb in še nekatere druge zadeve. Več s posvetu prihodnjih.

TRI DROBNE O MLADINI

■ KLUBSKI PROSTOR NA PRIMOZU. Vaščani Primož in okolice so že znali po prostovoljnih akcijah, saj se je treba spomniti samo gradnje tamkajšnje osnovne šole. Zdaj pa so s prostovoljnim delom v šoli uredili še klub. Občinska konferenca SZDL je zanj prispevala 80.000 Sdin.

■ URADNE URE PREDSEDKA. Novi predsednik občinskega komiteja mladine Alfred Železnik bo na voljo na sedežu družbeno-političnih organizacij v Sevnici ob petkih od 17. do 19. ure in ob sobotah od 8. do 14. ure.

■ OZIVLJENO DELO AKTIVOV. Mladinski aktiv v Boštanju je pred kratkim sklenil z novim vodstvom znova poziviti mlačinsko dejavnost v kraju. Tudi iz sevnške Kopitarne prihajajo glasovi o večji dejavnosti, od kar je postal predsednik aktivna Franc Derstvenšek.

Tečaj o prvi pomoči živini

Na spodbudo Socialistične zveze bodo januarja v Sevnici organizirali enodenčni tečaj o prvi pomoči živini. Dogovorjeno je, da se bosta tečaji udeležili po dva zastopnika iz vsake krajne organizacije, ki bosta, oborožena z vči znanja, v oddaljenih krajinah znači pomagati živali še pred prihodom veterinarja. Tečaj bo vodil pri kmethih priljubljeni veterinar Alojz Mihev.

Občni zbor ZB v Tržiču

14. decembra so kljub hujemu mrazu in visokemu snegu prihitali mnogi borce iz Tržiča in okolice na občni zbor. Stirje člani so lani umrli, odbor pa je bil, kot so ugotovili, delaven. 4. julija so priredili uspešno borčevsko srečanje na Malkovcu, članarino so v redu pobrali, več kmetov borcev pa je dobilo posojila za gradnjo ali popravilo hiš. Kurirčeva pošta je zelo uspela, člani pa se bodo morali v večjem številu udeleževati pogrebov umrlih borcev, saj je do zdaj prihajala na pogrebe le pesčica vedno istih članov. Sklenili so prirediti letos izlet članov v Begunje. M.

TEHNOGRADNJE prevzele boštanjsko gramoznico

Svet za urbanizem in komunalne zadeve se je v četrtek, 11. januarja, strinjal s tem, da podjetje Tehnogradnje vzame v zakup gramoznico v Boštanj, vendar pod nekaterimi pogoji. Zahtevano je, da bo podjetje gramoznico izkoristilo postopno in da bo gramoz uporabljalo za izdelovanje končnih gradbenih izdelkov.

KIRAR LUDVIK

NA TEMO: POZARI POGOSTEJSI, GASILCI VSE STAREJSI

Nekdaj je bilo čast biti gasilec

Kaj meni 23-letni Branko Stopar, novi tajnik sevnškega gasilskega društva in občinske gasilske zveze, o vzrokih staranja članstva gasilske organizacije

— Dolgo so mnogi skoraj s posmehom govorili o gasilstvu, češ da je to organizacija starih zanesenjakov, ki se izjavljajo v tistern, kot so se nekaj. Zdaj, ko tolkokrat gori naše skupno premoženje, se to mišljenje vztajno spre-

organizacij. Pomanjkanje denarja pri tem ni najvažnejše. Kot vztajno zatrjuje naš predsednik Jože Smodej, je več kriv naš čas, golo pridobitveno, premalo osebnega idealizma in predanosti.

— Mogoče mlajših ne zna- to pritegniti?

— Zal je tako, da imajo mnogi gasilstvo za dejavnost, ki je imela pravo mesto v bližnji preteklosti, ko ni bilo drugih področij, kjer bi

se ljudje udejstvovali. Kot pravijo starejši, je bilo takrat čast biti gasilec. Ljudje so si odtrgovali od skromnih prejemkov, da so si lahko kupili gasilske uniforme. Zdaj smo prepričani, da smo deležni premajhnega družbenega priznanja, ki je pomembno goniло vseje dejavnosti.

Dodatek k razgovoru: v Jugoslaviji ne mine dan brez požara.

M. L.

minja. Pripravniki gasilstva so se postarali. Vi ste eden mlajših članov. Kaj vas privlači v gasilstvu?

— Kot varnostnemu tehniku v Kopitarni mi je priprala tudi gasilska služba. Ker sem imel voljo delati v eni izmed družbenih organizacij, so me gasilci lahko hitro pridobili za to. Delo mi je v večji meri ponos.

— Pred leti je imelo društvo v Sevnici posebne desetine pionirjev in mladincev. Zdaj ima društvo lepo dvojno, dom, nove gasilske čaštrike, primanjkuje pa mladi ljudi. Kje mislite, da je vzrok?

— To niti samo problem ga-

Več pomoči gasilstvu

Na občnem zboru industrijskega gasilskega društva METALNE v Krmelu so 10. januarja ugotovili, da je društvo uspešno delovalo. Opravili so požarnovarnosne preglede, v gasilske vrste so pritegnili mlade ljudi, v načrtu imajo ustavitev pionirske desetine, nadaljevali bodo s preurejanjem gasilskega doma in sodelovali na sektorskih vajah. Posebej so poudarili, da zaradi njihovega skrbnega dela ni bilo na krmelskem koncu že nekaj let požara, kjeribet temu pa nima nikče do gasilcev pravega odnosa. Društvo ni potrebovalo denar za izboljšanje opreme.

— SPET BO PREDAVANJE O KOZMETIKI. Komisija za družbeno aktivnost žensk spet pripravlja predavanje o kozmetičnih sredstvih, tokrat v sodelovanju z mariborskovo tovarno Zlatorog. Na blizujočem predavanju bodo gospodinje lahko kuju več slišale tudi o prainih praških.

■ ZAKAJ TAKO SLAB OBISK KMEČKIH FANTOV? Te dni je začela v Sevnici delovati kmetijska šola. Kljub temu da je bilo prijavljenih že 20 kmečkih fantov, je obisk razmeroma slab. Prav gojovo je tega precej krija huda zima in oddaljenost. Zastaviti je treba vse sile, da koristna spodbuda ne bo ostala brez uspeha.

■ USTANOVljene SO SEKCije občinske zveze za kulturno dejavnost. Pred kratkim so bili v Sevnici imenovani vodje posameznih sekcij: za odrško Minka Gale, za lasbeno Mišo Keršič, za likovno Aleš Fenos, za kijinčarsko Zinka Fenos in Rudi Stopar za humanistično-estetsko sekcijo.

S. SK.

Sevnica in Krmelj pred odločitvijo

Prispevek z mestnih zemljišč bo omogočil urejanje teh dveh naselij

Februarja bodo na zborih volivcev v Sevnici in Krmelju obravnavali osnutek odloka o prispevku za uporabo mestnega zemljišča — V kratkem bo izdelan program komunalne izgradnje in prednostni red posameznih del — Denar naj bi se zbiral na posebnem racunu pri krajevnih skupnostih

Ze dobri dve leti dopušča zakon uvedbo plačevanja prispevka z mestnih zemljišč. Ker predstavljajo te dajatve novo obremenitev občanov, so marsikje z občinskim odlokom odlašali, čeprav so se komunalni problemi kopili iz dneva v dan, občinski proračun pa denarja ni mogel več dajati.

Stvari so postale vse bolj zaostrene in zda občine druga za drugo sprejemajo te odloke. Tudi v Sevnici so izdelali osnutek, ki ga je svet za urbanizem in komunalne zadeve reševal v četrtek, 11. februarja.

Odlok predvideva, da bodo prispevki plačevali novele stanovanjskih pravic na območju urbanističnega ozirama zazidalnega načrta Sevnice in Krmelja. Plačevati bo treba od zazidalnega in nezazidalnega zemljišča, vendar je rečeno, da od vrtov v velikosti do 500 kvadratnih metrov ne bi plačevali.

Vsačko lahko sam izračuna, koliko bo moral, ko bo odlok sprejet, plačati na mesec. Od koristne površine stanovanja bo prispevek v prvi kategoriji 12 Sdin od kva-

dratnega metra, v drugi kategoriji pa 10 Sdin. Od nezazidalnih zemljišč, za katere je potreben zazidalni načrt, bo treba plačevati v prvi kategoriji 2 Sdin od kvadratnega metra, v drugi pa 1 Sdin. Važno je tudi določilo, da po prispevku oproščeni gra-

diteli stanovanjskih in polijonov Sdin, ki jih bodo pogodbeno plačali prispevek za gradnjo komunalnih naprav v enkratnem znesku. Oprostitev bo veljala 10 let od dneva sklenitve pogodbe.

Po približnem računu se bo na leto zbralo čez 25 milijonov Sdin, ki jih bodo potrebni za urejanje Sevnice in Krmelja. Ta prispevek je edini realni izhod za postopečno urejanje teh dveh naselij.

M. L.

Za reelekcijo: najprej merila

V petek, 12. januarja, se je v Sevnici sestala koordinacijska bratovska komisija, sestavljena iz predstavnikov družbeno-političnih organizacij, ki želi letosno reelekcijo spodbujati tako, da bo dosežen njen smisel.

Prva načrtna komisija je določila objektivna merila za uspešnost vodilnih delavcev. Pri tem igrajo odločilno vlogo: uspešnost poslovanja podjetja, razvojni program, kadrovski politika, odnos do samoupravnih or-

ganov, delitev dohodka in še nekatere druge stvari. Na petkovem sestanku je bilo tudi rečeno, naj imajo pri reelekciji važno besedilo člani koletivov, ki sposobnosti vodilnih dobro poznaajo.

Lani pol več gradbenih dovoljenj

Gostovanje Društva bratov Milavcev

V Sevnici bo v nedeljo, 21. januarja, v gasilskem domu nastopil pevski zbor Prosvenega društva bratov Milavcev iz Brežic, ki ga bo spremljal tudi zahavni ansambel. Naslov prijetne prireditve je Pesmi in beseda.

Jože Smodej novi predsednik TD

10. januarja se je konstituiralo novo vodstvo sevnškega turističnega društva. Novi predsednik je postal prizadovni turistični delavec Jože Smodej, podpredsednik Ivan Nagode, tajnik Ivan Pintarič in blaigajnik Alojz Zavrsnik. V kratkem bo odbor sestavil tudi letosni program turistične dejavnosti.

Včeraj konferenca ZK o gospodarstvu

Včeraj so se v Sevnici sestali člani občinske konference Zveze komunistov na drugi seji, ki je bila posvečena gospodarstvu. Na dnevnem redu so bili problemi in družbeno-ekonomsko naloge gospodarstva, kmetijstvo, stanje Jugotanina in terciarnih dejavnosti, delitev dohodka v delovnih organizacijah in odnosi v kolektivih. Več bomo s seje poročali v naslednji Številki Dolenjskega lista.

Novici iz Loke

■ V NEDELJO SE BODO ZBRALI GASILCI. Loški gasilci so na nedavnjem posvetu o strokovnih zadavah pripravili predloge za priznanja in odlikovanja. Na občnem zboru društva, ki bo v nedeljo, 21. januarja, bodo prikazali dosedanje uspehe in težave, s katerimi se ukvarjajo.

■ LOGAR VSAK TOREK V LOKI. Po novem bo revirski logar vsek torek na voljo strankam na krajevnem uradu. Ljudem zdaj ne bo treba več zgubljati časa in hoditi v Sevnico.

S. SK.

Za polovico več prekrškov na cestah

Lani je v sevnški občini sodnik za prekrške izrekel za 5,4 milijona Sdin denarne kazni in za skupaj 68 dni zapornih kazni

Poostrena kontrola milice in povečano število motornih vozil je lani povzročilo, da se je kar za 44 odst. povečalo število kaznovanih kršiteljev cestnopravilnih predpisov.

Brez voznih dovoljenj je bilo zaletenih kar 213 oseb, 37 pa jih je upravljalo motorna vozila v vinjenem sta-

nju. Sodnik za prekrške je obravnaval pri tem 92 mlačetnikov, kar je 48 odst. več kot leto dni prej.

Močno se je povečalo tudi število kršiteljev javnega reda in miru. Tovrstnih prekrškov je bilo 86 odst. več kot v letu 1966, vendar je števila tako visoka tudi zaradi

tega, ker so prej take prekrške obravnavala tudi redna sodišča.

V sevnški občini je opaziti, da gozdniki prekrški ne naredijo. Precej je bilo prekrškov tukti v obrtništvu in v gostinstvu, vendar predpisi ne omogočajo učinkovitejšega ukrepanja.

Več kmetov v samoupravne organe KZ!

Predsednik sveta za kmetijstvo in gozdarstvo Franc Jevnikar ob sprejetju srednjoročnega programa kooperacijske dejavnosti KZ Trebnje

— Prvi osnutek je občinska skupščina odklonila, če da je pomanjkljiv. Drugi je izčrpnejši. Kaj meni o njem svet za kmetijstvo in gozdarstvo?

— Priporinjava samo, da je treba vztrajno uresničevati sprejeti zamisli in predloge.

— Se nedolgo tega je vladalo mišenje, da bo družbeni sektor sčasoma prerašel zasebnega. Zadruge so postale kombinat, podjetja, sestav

nekako 20 odst. Svet meni, da tako stanje ne ustreza in da ga je treba spremeniti, zdaj ko krepimo zasebno kmetijstvo in sodelovanje z zadrugo. Več zastopnikov bi pomenilo večji vpliv na zadržno politiko.

— V gradivu je zapisano, da bi za izpeljavo načrta potrebovali nekako 200 milijonov Sdin. Seveda potrebuje modernizacija zasebne kmetijstva precej več denarja. Kako bi ga zagotovili?

— Nujno je okrepliti hranilno-kreditno vlogo zadruge. Čas je tudi, da bi banke kaževe naredile pri tem, pa tudi proizvajalci kmetijskih strojev se bodo morali bolj

pomagati za kupci in jim olajšati nakupe.

— Kako ocenjujete pri tem kreditno sposobnost zadruge?

— Zo na zadnji seji skupščine sem povedal stališče sveta za kmetijstvo, ki ugotavlja, da izguba v družbenem sektorju še vedno požira lepe milijone, ki bi jih lahko dobil kooperant v obliki kreditov za kmetijske stroje. To bi tudi bolj zbiljalo kmeta in zadrugo. Ker se zavedamo, da nazaj ni poti in da je odgovornost za storjene napake zamegljena, meni svet, da je najboljši izhod iz tega čim boljše gospodarjenje na družbenih obratih, ki morajo postati rentabilni.

M. L.

Dečja vas: nujno je urediti vodnjak

Na sestankih krajevne skupnosti in krajevne organizacije SZDL v Dol. Nemški vasi so že večkrat govorili o nujno potrebnih boljših preskrbi z vodo v Dečji vasi. Zdaj se tamkajšnji vaščani oskrbujejo z vodo sumljive kakovosti iz zelo zanemarjenega vaškega vodnjaka. Praw bi bilo, da bi se že enkrat zdramili in s skupnimi močmi uredili zadavev, saj bo drugače sanitarna inšpekcijska prisiljena vodnjak zapreti. Rok za popravilo vodnjaka je bil že določen.

samoupravnih organov pa se je tudi spremenjal v korist zaposlenih delavcev.

— To občutimo tudi v naši zadruzi. V upravnem odboru je en sam kooperant, v zadružnem svetu pa jih je

OB RAZPRAVAH O OSPEBNEM DELU

Odločilna je pravilna obdavčitev obrtništva

Pri odnosu do obrtništva se je treba načelno dogovoriti, kakšni naj bodo kriteriji za davčne olajšave in odpise, kako obdavčiti popoldanske obrtnike, kakšna so lahko odstopanja pri zahtevah za nove obrtne delavnice in kako učinkovito preganjati šumarske.

Znače so koristi, ki jih ima občina od razvite obrtne dejavnosti: večje število zaposlenih, večji dohodek za občinski proračun, večje možnosti za turistični razvoj in zadovoljstvo občanov. Zato je razumljivo prizadevanje občinskih skupščin, ki želijo razvijati obrt in s tem krepiti gospodarsko osnovno.

V trebanjski občini je bilo lani izdanih 10 novih obrtnih dovoljenj, 11 avtoprevoznih, 3 gostinska in 25 potrdil za opravljanje popoldanske obrti. Hkrati je odjavilo obrt 11 rednih in 5 popoldanskih obrtnikov. Zani-

manje za obrt je močno naraslo, posebno se, ce upoštevamo, da je bilo lani zavrnjenih precej zahtevkov, ker prostori v klinici in kvalifikacije občanov niso ustrezale.

Stare so že razprave, kako je treba obdavčiti obrtnike.

Predvsem je treba enako ob- ravnati zasebno in družbeno obrt ter z davčno politiko spodbujati uslužnostno obrt,

ki je se vedno slabo razvita.

Treba je onemogočiti razne spekulacije in prekupecanje,

kar daje nekaterim dohodek,

ki ne izhaja iz dela. Učinkovito se je treba boriti tudi proti susmarstu.

POZIV vsem davčnim zavezancem

Občinska skupščina Trebnje, oddelek za gospodarstvo in finance, poziva vse prispevne zavezance, katerim se predpisujejo prispevki oziroma davki glede na dohodek, ki so ga dosegli v letu 1967, da v smislu SRS St. 7-67, predložijo napoved o celotnem dohodku, doseženem v preteklem letu.

— Napoved mora biti vložena do 31. januarja 1968.

Enako morajo vložiti napovedi tudi vsi lastniki zgradb, ki dajejo stanovanjske in ostale prostore v najem bodisi gospodarskim organizacijam, bodisi zasebnikom proti plačilu v gotovini ali uslugam.

Poleg navedenih zavezancev morajo tudi vsi zavezanci, ki imajo vozove in hibridno trto, prijaviti eventualne spremembe v lastništvu na sedežu KU ali na oddelku za gospodarstvo in finance občinske skupščine Trebnje.

Napovedi ni treba vlagati zavezancem, katerim se odmera prispevki in prometnega davka izvrši v pavšalnem znesku oziroma od pavšalno določene osnove.

Tiskovine za vložitev napovedi so na razpolago pri oddelku za gospodarstvo in finance občinske skupščine Trebnje, soba St. 2-I, kjer bodo zavezanci prejeli tudi podrobna navodila za vložitev.

ODDELEK ZA GOSPODARSTVO
IN FINANCE OBS TREBNJE

Prebivalci Bistrica, Prelešja in Puščave so se lani v okviru krajevne skupnosti izdelovali gradnje vodovoda, ki bo po predračunu veljal čez 30 milijonov starih dinarjev. Došel je stal 15,5 milijona, pri čemer je gradbeni odbor dolžan trebanjskemu komunalnemu obrtnemu podjetju še stiri milijone starih dinarjev.

Pri gradnji so pomagali tudi gojeni predvojaške vzgoje, vojakl in mednarodna mladinska brigada. Prvotno je bilo predvideno, da bodo ljudje teh vasi sami prispevali šest milijonov, vendar je bil kasneje revnješim občanom zmanjšan prispevek za skupno 2,2 milijona Sdin. V jeseni je delo celo obstalo, dalj časa nepokriti jariki pa graditeljem niso dajali najboljšega spričevala.

Na nedavni konferenci krajevne organizacije SZDL je bil zato vodovod najvažnejša točka dnevnega reda. Po daljši razpravi so sklenili, naj gradbeni odbor v kratkem se enkrat pretrese, koliko je kdo prispeval in koliko še mora. Došel je pri vodovodu narejenih že čez polovico

Temenico je letos skoraj po vsem toku prekrila tako debela plast ledu, da je držala tudi drsace. Slika je bila posneta v nedeljo pri trebanjskem mostu čez Temenico (Foto: Legan)

KDAJ BOMO TUDI PRI NAS LAHKO V TRGOVINI REKLI:

„Že imate domačo krompirjevo moko?“

Te dni je bila izdelana študija o izgradnji obrata za predelavo krompirja, ki so jo finančirali republiški zavod za rezerve, Kolinska tovarna Ljubljana in KZ Trebnje

Tudi prehrana je del tistega, čemur pravimo sodoben način življenja. Nezadržno prodirajo med ljudi nove navade in z njimi tudi hitrejši način priprave hrane. V ZDA na primer še malokatera gospodinja izgublja čas z lupljenjem in pripravljanjem krompirja, saj bo kmalu polovica vsega prideka predelanega v različne krompirjeve izdelke, ki jih imajo že kar 70 po številu. Kaj pa pri nas? Industrijske juhe so se že uveljavile, pri krompirju pa smo šele na začetku.

Kot je že znano, se za sodoben industrijski obrat, ki bi predeloval krompir, zanimala Dolenska občina, predvsem trebanjska občina. Tak obrat, ki bi delal za potrebe jugoslovenskega trga, ne bi pomenil samo donosne industrijske dejavnosti, marveč bi močno vplival tudi na kmetijstvo, ki bi mu moral dajati veliko količino osnovne surovine.

Sedem strokovnjakov je te dni dokončalo osnovno študijo, ki smo si jo nadrobneje ogledali. Obrat bi imel po njej zmogljivost 4000 ton krompirjevih kosmičev, ki jih uporabljam za pripravo krompirjeve pireje, in 2000 ton krompirjeve moke, ki je zelo dober dodatek kruhu, pecivu, mešanicam za omake in nekaterim drugim izdelkom. Krompirjevi kosmiči in moka sta se v Zahodni Evropi že močno uveljavila.

S surovino za tolikšno količino izdelkov ne bo težav.

Na območju trebanjske, gro-supelske in novomeške občine je v oddaljenosti do 25 kilometrov ob povprečnem sedanjem pridelku 155 centov na hektar povprečno 26.000 ton tržnih viškov krompirja, tovarna pa bi jih ob 100-odstotno izkorisčeni zmogljivo-

jevega pireja, in 2000 ton krompirjeve moke, ki je zelo dober dodatek kruhu, pecivu, mešanicam za omake in nekaterim drugim izdelkom. Krompirjevi kosmiči in moka sta se v Zahodni Evropi že močno uveljavila.

Sušenje krompirjeve moke, ki je zelo dober dodatek kruhu, pecivu, mešanicam za omake in nekaterim drugim izdelkom. Krompirjevi kosmiči in moka sta se v Zahodni Evropi že močno uveljavila.

Sušenje krompirjeve moke, ki je zelo dober dodatek kruhu, pecivu, mešanicam za omake in nekaterim drugim izdelkom. Krompirjevi kosmiči in moka sta se v Zahodni Evropi že močno uveljavila.

Sušenje krompirjeve moke, ki je zelo dober dodatek kruhu, pecivu, mešanicam za omake in nekaterim drugim izdelkom. Krompirjevi kosmiči in moka sta se v Zahodni Evropi že močno uveljavila.

Sušenje krompirjeve moke, ki je zelo dober dodatek kruhu, pecivu, mešanicam za omake in nekaterim drugim izdelkom. Krompirjevi kosmiči in moka sta se v Zahodni Evropi že močno uveljavila.

Sušenje krompirjeve moke, ki je zelo dober dodatek kruhu, pecivu, mešanicam za omake in nekaterim drugim izdelkom. Krompirjevi kosmiči in moka sta se v Zahodni Evropi že močno uveljavila.

Sušenje krompirjeve moke, ki je zelo dober dodatek kruhu, pecivu, mešanicam za omake in nekaterim drugim izdelkom. Krompirjevi kosmiči in moka sta se v Zahodni Evropi že močno uveljavila.

Sušenje krompirjeve moke, ki je zelo dober dodatek kruhu, pecivu, mešanicam za omake in nekaterim drugim izdelkom. Krompirjevi kosmiči in moka sta se v Zahodni Evropi že močno uveljavila.

Sušenje krompirjeve moke, ki je zelo dober dodatek kruhu, pecivu, mešanicam za omake in nekaterim drugim izdelkom. Krompirjevi kosmiči in moka sta se v Zahodni Evropi že močno uveljavila.

Sušenje krompirjeve moke, ki je zelo dober dodatek kruhu, pecivu, mešanicam za omake in nekaterim drugim izdelkom. Krompirjevi kosmiči in moka sta se v Zahodni Evropi že močno uveljavila.

Sušenje krompirjeve moke, ki je zelo dober dodatek kruhu, pecivu, mešanicam za omake in nekaterim drugim izdelkom. Krompirjevi kosmiči in moka sta se v Zahodni Evropi že močno uveljavila.

Sušenje krompirjeve moke, ki je zelo dober dodatek kruhu, pecivu, mešanicam za omake in nekaterim drugim izdelkom. Krompirjevi kosmiči in moka sta se v Zahodni Evropi že močno uveljavila.

Sušenje krompirjeve moke, ki je zelo dober dodatek kruhu, pecivu, mešanicam za omake in nekaterim drugim izdelkom. Krompirjevi kosmiči in moka sta se v Zahodni Evropi že močno uveljavila.

Sušenje krompirjeve moke, ki je zelo dober dodatek kruhu, pecivu, mešanicam za omake in nekaterim drugim izdelkom. Krompirjevi kosmiči in moka sta se v Zahodni Evropi že močno uveljavila.

Sušenje krompirjeve moke, ki je zelo dober dodatek kruhu, pecivu, mešanicam za omake in nekaterim drugim izdelkom. Krompirjevi kosmiči in moka sta se v Zahodni Evropi že močno uveljavila.

Sušenje krompirjeve moke, ki je zelo dober dodatek kruhu, pecivu, mešanicam za omake in nekaterim drugim izdelkom. Krompirjevi kosmiči in moka sta se v Zahodni Evropi že močno uveljavila.

Sušenje krompirjeve moke, ki je zelo dober dodatek kruhu, pecivu, mešanicam za omake in nekaterim drugim izdelkom. Krompirjevi kosmiči in moka sta se v Zahodni Evropi že močno uveljavila.

Sušenje krompirjeve moke, ki je zelo dober dodatek kruhu, pecivu, mešanicam za omake in nekaterim drugim izdelkom. Krompirjevi kosmiči in moka sta se v Zahodni Evropi že močno uveljavila.

Sušenje krompirjeve moke, ki je zelo dober dodatek kruhu, pecivu, mešanicam za omake in nekaterim drugim izdelkom. Krompirjevi kosmiči in moka sta se v Zahodni Evropi že močno uveljavila.

Sušenje krompirjeve moke, ki je zelo dober dodatek kruhu, pecivu, mešanicam za omake in nekaterim drugim izdelkom. Krompirjevi kosmiči in moka sta se v Zahodni Evropi že močno uveljavila.

Sušenje krompirjeve moke, ki je zelo dober dodatek kruhu, pecivu, mešanicam za omake in nekaterim drugim izdelkom. Krompirjevi kosmiči in moka sta se v Zahodni Evropi že močno uveljavila.

Sušenje krompirjeve moke, ki je zelo dober dodatek kruhu, pecivu, mešanicam za omake in nekaterim drugim izdelkom. Krompirjevi kosmiči in moka sta se v Zahodni Evropi že močno uveljavila.

Sušenje krompirjeve moke, ki je zelo dober dodatek kruhu, pecivu, mešanicam za omake in nekaterim drugim izdelkom. Krompirjevi kosmiči in moka sta se v Zahodni Evropi že močno uveljavila.

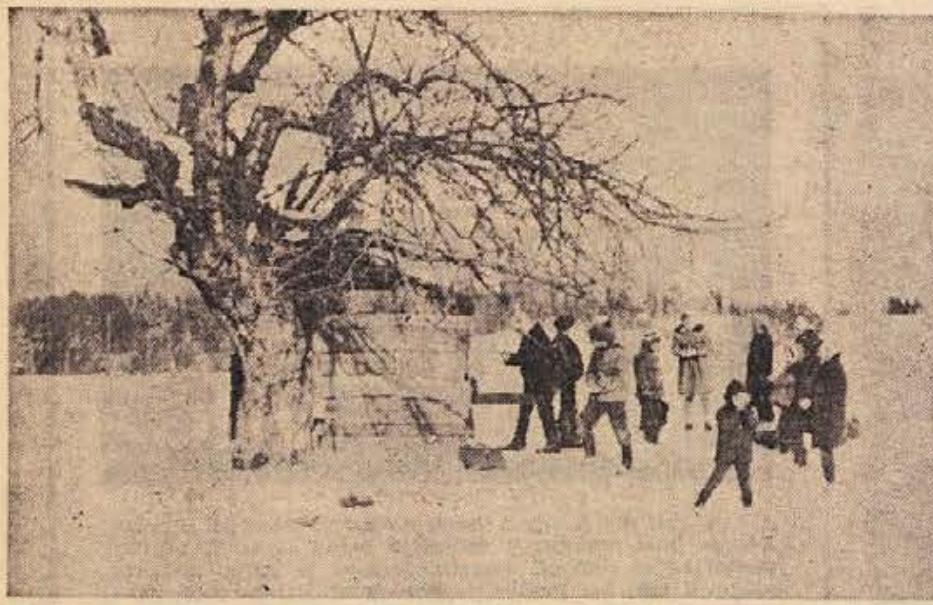
Sušenje krompirjeve moke, ki je zelo dober dodatek kruhu, pecivu, mešanicam za omake in nekaterim drugim izdelkom. Krompirjevi kosmiči in moka sta se v Zahodni Evropi že močno uveljavila.

Sušenje krompirjeve moke, ki je zelo dober dodatek kruhu, pecivu, mešanicam za omake in nekaterim drugim izdelkom. Krompirjevi kosmiči in moka sta se v Zahodni Evropi že močno uveljavila.

Sušenje krompirjeve moke, ki je zelo dober dodatek kruhu, pecivu, mešanicam za omake in nekaterim drugim izdelkom. Krompirjevi kosmiči in moka sta se v Zahodni Evropi že močno uveljavila.

Sušenje krompirjeve moke, ki je zelo dober dodatek kruhu, pecivu, mešanicam za omake in nekaterim drugim izdelkom. Krompirjevi kosmiči in moka sta se v Zahodni Evropi že močno uveljavila.

Sušenje krompirjeve moke, ki je zelo dober dodatek kruhu, pecivu, mešanic

Te dni, ko se je tudi pri nas živo srebro spustilo na 23 stopinj pod ničlo, so si solski otroci iz Petrove in Mihelje vasi kar sami postavili avtobusno čakalnicco, da ne bi na prostem zmrzovaje čakali avtobus, s katerim vsak dan potujejo v šolo. V čakalnici imajo klopi in peč, ki jo vsako jutro že pred sedmo uro zakuri dežurni. Čakalnica sicer ne ustreza sodobnim gradbenim predpisom, vendar pa pomeni v hudi zimi otrokom skromno zatočišče. (Foto: Janko Mihelič)

Mladinska konferenca konec januarja

Dejavnosti občinskega komiteja ZMS v Črnomlju zadnje čase skoraj ni čuti, kljub temu pa večina aktivov na terenu vneto dela pri organizaciji predavanj, kulturnih prireditv itd. V Črnomlju upajo, da bo na občinski mlaadinski konferenci, ki je predvidena za konec januarja, izvoljeno bolj delavno vodstvo mlaadinske organizacije. Še prej pa bo o mlaadinski dejavnosti razpravljala občinska konferenca ZKS. Gradivo o tem problemu pripravlja posebna komisija.

Črnomaljci spet na odr!

Pred kratkim so se člani dramske skupine v Črnomlju po dolgoletnem premoru lotili študija Gogoljevega Revizorja. Pod vodstvom režiserja Janeza Kramariča so z brahimi vajami že začeli. Težave pa imajo s prostori. Začasno vadijo kar v pisarni Zveze kulturno-prosvetnih organizacij, ker pa prostor ni primeren, upajo, da jim bo glasbena šola odstopila sobo. Uprizoritov je predvidena za 8. marec. Črnomaljčani bodo s tem delom tekmovavli v okviru Zupančičevega natečaja.

Kdo pojde v Celovec?

Turistični biro v Črnomlju je že začel zbirati prijave za drsalno revijo v Celovcu. To prireditev na ledu — Dunajsko drsalno revijo — si je že prejšnja leta ogledalo precej Belokranjcev, in ker so bili močno zadovoljni, verjetno tudi letos udeležba ne bo slaba. Poseben avtobus bo izletniku peljal iz Črnomlja v Celovec in nazaj, cena pa ni dosta višja od lanske. Revija bo v času od 8. do 18. februarja.

Ponovno smo pričeli s prodajo vsega metrskega blaga, konfekcije, posteljnine in preprog za 5-mesecno brezobrestno odplačilo.

„Deletekstil“ ČRНОМЕЛЈ

NOVICE ČRНОМАЛЈСКЕ KOMUNE

Ponekod kritika, drugje poхvala

Udeležba res ni bila vredna poхvale, zato pa so bile razprave boljše

Socialistična zveza je v črnomaljski občini končala letne krajevne konference; kako so uspele, pa je pred kratkim ocenjeval izvršni odbor občinske konference.

Ceprav je bila na letosnjih krajevnih konferencah udeležba malo slabša kot lani (kar je posledica nedavnih se stankov, javnih tribun in zborov volvcev), pa je bila vsebina dela boljša. Razpravljali so največ o kulturni dejavnosti v občini ter o delu mladih. Posebno dobre delovne programe so za letošnje leto sprejeli v Črešnjevu, Butarju, Izožnem dolu in na Talčem vruhu.

Na drugih konferencah pa so pretežno govorili o komunalnih delih. Občani so zadovoljni z izvajanjem programa javnih del, ki je že zdaj mar-

sikateremu kraju pomagal k napredku. Zanimali so se še za zdravstveno zavarovanje kmetov ter za solstvo, pri čemer so izstopala vprašanja neurejenega prevoza šolskih otrok.

V Starem trgu je bila počne živahnina in tudi kritična razprava o trgovini. Kupci nikdar niso zadovoljni z načinom postrežbe v trgovini in so se na sestanku javno prisotjevali.

V delovnih programih, ki so jih na konferencah sprejemali, zavzemajo najvidnejše mesto predavanja o veterinarstvu, živinoreji in sadjarstvu. Najprej bodo zimsko kmetijsko šolo začeli na Vinici, želijo pa si je tudi v nekaterih drugih krajevnih središčih.

Skoro povsod so vodstva

krajevnih organizacij želela več sodelovanja in pomoči občinskega vodstva SZDL, razen tega pa so se zavzemali za povečanje števila članstva. O tem je sicer že nekaj let govor, vendar uspeh pri pridobivanju novih članov doslej ni bil velik.

Ekspresna popravila pri KZ Črnomelj

Pred sedmimi meseci sem se oglasil v mehanični delavnici kmetijske zadruge Črnomelj in naročil cirkular. Rekli so mi, naj pride čez en mesec. Po preteklu tega roka sem ponovno prišel, pa so mi rekli, naj pride čez tri dni. Toda tudi takrat ni bilo nič! Še in še sem hodil spraševati, kdaj bo cirkular končno pa so mi pred kratkim dejali, da ga ne morejo narediti, ker nimajo modela. Ne vem, zakaj mi tega niso že pric povedali? Zakaj prevzemajo naročilo za delo, ki ne sodi v njihovo poslovanje in katerega niso sposobni opraviti?

ANTON SEGINA

Upokojenci negodujejo

Podružnica društva upokojencev v Črnomlju je imela redni tromesečni sestanek, na katerem je bila udeležba res dobra. Člani so se največ zanimali za novosti, ki se obetajo pri pokojninah, močno pa so negovali, ker so dobili od občine terjatev, da morajo plačati krajevni prispevek za 5 mesecov nazaj. Za nekatere predstavila to že globok poseg v žep, ki ga bodo daje časa cutili. Želeli so, naj bi občina uredila mesečno plačevanje samopriskrivka.

Vera Rožič je ena najbolj delavnih žena v črnomaljskem javnem življaju.

PRI ODDORNICI, USLUŽBENKI IN GOSPODINJI

Odbornica, ki ne pomeni le številke

»Za novi delavnik je v podeželskih mestih manj pogojev — Ceste IV. reda so zanemarjene! V skupščini glasujem le za zadevo, ki se mi zdi pametna«

Mlaada, prikupna administratorka pri obrtnem komunalnem podjetju, Vera Rožič je že dve leti odbornica občinske skupščine poleg tega pa je že članica plenuma ObSS, članica občinske konference SZDL, dela pa tudi v Zvezni komunistov. V službi ima dela čez glavo, prav tako pa doma, saj je tudi gospodinja in mati 5-letne deklice.

Med kramljanjem sem opazila, da ji beseda gladko teče in da je pripravljena odkrito povedati, kaj ji je všeč in kaj ne. Začeli sva pri novem delavniku, ki ponekod razburja duhove, drugje pa se sanj ogrevajo. O tem misli tvariščica Vera takole:

— Preden se bomo pri nas odločili za uvedbo novega delovnega časa, kakršnega bodo imele v letu 1968 vse zvezne in republike ustanove, bomo morali dobro premisliti. V podeželskih krajih so namreč pogoji — otroško varstvo, družbena prehrana itd. — še dosti slabši kot v večjih mestih. Naredili pa bi napako, če bi že takoj v začetku vrgli puško v koruzo.

— Ali bi vi v skupščini glasovali za novi delavnik, četudi bi mislili, da sanj še ni čas?

— Roko dvignem le tedaj, če se mi zdi zadeva, o kateri

ri odločamo, pametna in dobro premisljena. Ne bojim se povedati, da za lanski občinski proračun nisem glasovala, ker sem vedela, da s tako pičlimi sredstvi ne bomo mogli normalno delati. Kadar pa zadevo premalo poznam, se glasovanja vzdržim.

— Kako ocenjujejo delo vaše skupščine in občinske uprave?

— Sem mnenja, da obe v redu poslujeta in nimam nobenih pripomemb na njuno delo.

— Katero neurejeno stvar v vaši občini smatraš za najbolj potrebno rešitev?

— Problemov je več, vendar smo začeli najnujnejše komunalne zadeve reševati s pomočjo samopriskrivkov, kul-

turno področje pa bo razgibal razpisani natečaj za župančičev nagrado. Smatram, da bi morali najprej poskrbeti za ceste IV. reda. Cejlje ne bo nihče vzdrževal, kot se to dogaja zdaj, jih bomo morali prej ali sloj zapreti.

Ra

Pred volitvami v delavske svete

Jutri bo v Črnomlju sestanek s predsedniki delavske svete in sindikalnih podružnic zaradi vsebinskih in tehničnih priprav na bližnje volitve v delavske svete in zaradi organizacije letnih konferenc v sindikalnih podružnicah.

Hokus pokus se nadaljuje

Reorganizacija zdravstvene službe se je na našem področju tik pred koncem zataknila edinole v Beli krajini — Za zakon o reorganizaciji so bili vneti vsi, ko pa bi ga morali začeti izvajati, so mu Belokranjci pokazali hrbet — Medtem ko je novomeški zdravstveni dom že začel delati skupaj s trebanjskim in krškim zdravstvenim domom, si v Metliki in v Črnomlju prizadevajo postati izjema v zakonu — Zakaj tako, smo pismeno vprašali oba zdravstvena doma, toda odgovor smo dobili samo iz Metlike.

VPRASANJE: Vaš kolektiv je na referendumu zavrnil združitev z novomeškim zdravstvenim domom, ceprav v pripravljalni fazi ni imel pomislikov zoper združitev. Ali bi hoteli navesti nekaj poglavitnih vzrokov za tako odločitev?

VPRASANJE: Ali kolektiv ve, kakšne posledice izhajajo iz njegove odločitve in kaj predvideva zakon v tem primeru?

ODGOVOR: Na obe vprašanji skupaj: Ne kolektiv zdravstvenega doma v Metliki ne direktor ni bil nikdar proti integraciji v zdravstvu, ker smo globoko prepričani, da je ta potrebnja. Najboljši dokaz za to je, da je naš direktor avtor elaborata o strokovni ureditvi v novem, integriranem zdravstvenem domu. Elaborat je bil v celoti sprejet. Glede referendumu pa tole: ali se tajno glasovanje, ki je bilo izvedeno v delovni skupnosti, lahko imenuje referendum, če ni bilo predtem odkrito in natančno razloženo kolektivu, katere druge morebitne rešitve še obstajajo razen pripovitje k novomeškemu zdravstvenemu domu? Sanje smo morali izvedeti v dnevnega tiska. Gre namreč za 1. sklep ustavnega sodišča SRS o protiustavnosti glede postopka izvajanja prisilne uprave in 2. obvestilo, da sta Kočevje in Ribnica dobila odobritev za ustanovitev svojega zdravstvenega doma, ceprav imata samo 28.000 prebivalcev.

Menimo, da se je naš kolektiv negativno izrekel zlasti zaradi tega, ker je bil nepopolno informiran in v časovni stiski, razen tega pa je bil revoltiran pod vlošom, da naše samoupravne pravice niso upoštevane. Na primer: če se na referendumu ne izrečeš za pripojitev, dobis prisilno upravo in 15-dnevni odpovedni rok.

Gotovo je, da so imeli pri odločanju določeno vlogo tudi ekonomski činitelji, ker je naš zdravstveni dom že dolgo med najboljšimi gospodarji v naši regiji. Ali je

torej zares pod tako nejasnimi pogoji bilo treba hiteti z referendumom, ne da bi prej dokumentarno razjasnili vse možnosti in posledice?

VPRASANJE: Kakšna organizacija zdravstvene službe bi bila po Vašem mnenju najprimernejša na področju vaše občine in s čim jo utemeljuje?

ODGOVOR: Po mnenju našega kolektiva zakonski limit 40.000 prebivalcev (kar je pogoj za ustanovitev samostojnega zdravstvenega zavoda) ne predstavlja nepremostljive ovire. Ce obstajajo upravičeni razlogi (razen zaokrožene belokranjske populacije se velika gravitacija sosednje Hrvaške), se lahko napravi izjema, kar dokazujeta Ribnica in Kočevje.

Videti je, da smo posvečali preveliko pozornosti želji belokranjskega prebivalstva, družbeno političnih organizacij in zaposlenih zdravstvenih delavcev. Ti so prepričani, da so upravičeni do svojega zdravstvenega doma, ker vidijo v njem boljšo perspektivo za izvajanje zdravstvene zaščite. Upoštevajte še vedno osnovne koncepte zakona o reorganizaciji zdravstvene službe, ki bila naša samostojna zdravstvena služba bolj strokovna in ekonomsko urejena.

PRIPOMBA UREDNOSTVA: Povedati moramo, da odgovora iz Metlike nismo mogli dobesedno objaviti, ker je bil predolg, objavili pa smo vse njegove najvažnejše nave. Iz njih bodo naši branci in zavarovanci lahko razbrali stališče metliškega zdravstvenega doma do reorganizacije v zdravstvu. Tako informacijo pa smo zavarovancem dolžni dati, saj je šlo doslej tako mimo njih vse, kar se je pletlo v zdravstvu.

O morebitnih najnovejših spremembah glede rešitve tega vprašanja pa bralcem tudi še ne moremo postreći, ker v ponedeljek nismo mogli zvedeti, kakšna je bila vsebina pogovorov, ki so jih imeli predstavniki obeh občin v soboto.

Občinska seja zaradi LEPISA

Kaže, da bo propadlo podjetje LEPIS prevzela novomeška industrija motornih vozil — Za novega prisilnega upravitelja je bil imenovan direktor IMV Jurij Levičnik

V Metliki so na občinski seji, ki je bila na hitro sklicana v pondeljek, 7. januarja, obravnavali predvsem zadevo LEPIS. Odbornika Fux in Brodarčič sta začela razpravo s kritično oceno položaja in ostro odsodilo od-

govornih ljudi v propadlem podjetju, o čemer je odbornik Manek Rux govoril tudi na eni prejšnjih sej.

Ugotovili so, da je bivša proizvodnja lesnoindustrijskega podjetja Suhor že pri kraju in da zato nima smisla z dosedanjimi kupci sklepati novih pogodb. Prisilna uprava s Francem Vrvičarjem je namreč podjetju zagotovila nekaj novih naročil novomeške tovarne IMV. Ker je delo že lepo steklo, so bili

na seji mnenja, da bi bilo najbolje imenovati novega prisilnega upravitelja iz kolektiva IMV. Predlagali so direktorja IMV Jurija Levičnika in njegovo imenovanje tudi izglasovali.

Gre namreč za večjo stvar! Obstaja dogovor, na katerega sta pristala tudi že delavski svet in upravni odbor IMV, da bo ta tovarna prevzela LEPIS, če uspe prisilna poravnava z upnikom, ki bo tekla do 19. januarja 1968.

Salama s sladkorjem

Pred kratkim sem se ustavil v Maroltovi gostilni v Podzemlju. Naročil sem nekaj za pod zob, gospodinčarka pa mi je prinesla salamo, potreseno s sladkorjem, čebulo, namazano z jajčnim rumenjakom in kos kruha, ki je bil videti, kot da bi se z njim poigravala mis. Ko sem ti dejal, da s tem nisem zadovoljen, je odvrnila:

«če ti ni všeč, pa pustit! Da v tej gostilni nisu začeleni natanci gostje, sem zvedel že prej, ko mi je ob neki priložnosti gospodinčar dejal: »Tu imas pet tisočakov, samo da te ne bo več k nam!«

Smatram, da ob takem poslovanju ne moremo računati na razcvet turizma in da bi morala biti prva lastnost naših gospodinčarov — prijaznost.

ANTON SEGINA

Hvala Centromerkurju in drugim

Otroški vrtec v Metliki je za novo leto dobil lepa darila in igrake, za kar se otroci in vzgojiteljice iskreno zahvaljujejo davalcem. Posebno se zahvaljujejo trgovskemu podjetju CENTROMERKUR iz Ljubljane, ki je metliškim malčkom podarilo lepo zbirko igrac, metliškim podjetjem in organizacijam pa so hvaljezni za bogate prispevke.

Tudi tovarni BETI pričakujejo obratnih sredstev, nedograjeno podjetij, izrabljnost osnovnih sredstev, premajhna produktivnost, izobraževanje proizvajalcev, slaba izkoristjenost reprodukcijskega materiala in spremiščanje proizvodnih stroškov, nedovoljiva delovna disciplina ter osebna odgovornost tiste pomajkljivosti, ki se kažejo v večini delovnih organizacij, vendar ne v vseh enako.

Tudi tovarni BETI pričakujejo obratnih sredstev, predvsem zato, ker je doslej vsa razpoložljiva sredstva vlagala v razširjeno reprodukcijo, hkrati pa ni mogla krepite sklad obratnih sredstev.

Pri obravnavi produktivnosti so se v razpravi precej zadržali. Očitno je, da je ta si

cer napredovala, še vedno pa ni zadovoljiva, oziroma toljšna, da bi z njo lahko konkurirali pri ooni izdelkov na mednarodnem trgu.

Ob tem pa so pojasnili tudi izvozno politiko, ki dobiva v zadnjem času drug namen.

Večja podjetja bodo morala v izvozu iskati svoj življenski prostor, saj postaja očitno, da je domači trg zmanjhen.

Ob zmeraj močnejši konkurenčni tujih in domačih podjetij iste stoke pa

Akcija za nov gasilski dom

Na pobudo občinske gasilske zveze v Metliki je bil pred kratkim sklican sestanek, katerega so se udeležili člani gasilske zveze, predsedniki svetov pri občinski skupščini ter vodstva družbeno-političnih organizacij. Razpravljali so o enotni akciji za sprejetje letosnjega krajevnega samoprispevka v Metliki, namenjenega gradnji gasilskega doma. Samoprispevki so Metličani že več let plačevali za razna javna dela, letosni pa bi bil izključno za gradnjo gasilskega doma, ki je trenutno najbolj potreben. Nekaj sredstev je že na razpolago in če se bodo občani odločili za sprejetje samoprispevka, bodo gasilski dom začeli graditi še letos. Načrti za gradnjo že obstajajo. Metličani želijo, da bi dočakali 100-letnico gasilskega društva v novem domu.

Prvič o nevem delovnem času

Izvršni odbor občinske konference SZDL v Metliki namenava z občinskim sindikatom svetom v kratkem sklicati skupno sejo. Pogovorili se bodo o reelekciji vodilnih delovnih mest, o uvedbi 42-urnega delovnega tedna ter o možnostih za uvedbo novega delovnega časa.

Podjetja nerealno ocenjujejo

7. januarja je predsednik občinske skupščine Metlika Peter Vučić sklical posvet z direktorji. Obravnavali so gospodarski položaj v državi, še posebno pa razmere v gospodarskih organizacijah domačih občin. Glede na primer LEPISA so poudarili, naj podjetja realno ocenjujejo zaloge blaga in v zaključnih računih priskoje vrednosti, kakršne lahko spričo trenutnih tržnih razmer dosegajo. Ker so vsi prisotni uvideli koristnost takih sestankov in izmenjave mnenj, so sklenili podobne posvete organizirati ob koncu vsega tromesečja.

Na Božakovem je RK delaven

Po nekajletnem premoru je majca lani na Božakovem spet zaživel organizacija Rdečega kriza. Novozvoljeni odbor je pod predsedstvom Antona Kočevanja takoj začel delati. Zbrali so precej novih članov in prostovoljnih krvičajcev, zadnja časa pa je spet prišlo do nesporazumov.

Ko je odbor del alkoholno materijalno pomoci najpotrebeljalo zadovoljni in so poudarili nekatere užaljeni, ker niso nič dobili. Čeprav je bila pomagana razdeljena, so se nekateri hodili razburjati k učiteljem in k funkcionarjem. Skoda, da posamezniki nečejo razmeti, da vsem ni mogoče pomagati in kaj dečili, neupravljena užaljenost pa lahko vnovič zavre delo RK.

ANICA PEZDIRC

Komisija bo ugotovila

O zemlji, ki so jo nekateri metliški občani svoječasno dobili v last od splošnega ljudskega premoženja, zdaj pa jo predajo za drag denar, je bilo na zadnji občinski seji spet govora. Da bi ugotovili način pridobitve sporne zemlje in zakonito prenos na drugega lastnika, je skupščina imenovala posebno komisijo, ki bo na naslednji seji poročala o svojih ugotovitvah. Za predsednico komisije je skupščina imenovala inž. Julija Nešmaniča.

OBISKITE

KAVARNO
RESTAVRACIJO
IN KLETNO
RESTAVRACIJO
HOTELA

METROPOL

NOVO MESTO
pri avtobusni postaji

metliški Tednik

Kaže, da bo propadlo podjetje LEPIS prevzela novomeška industrija motornih vozil — Za novega prisilnega upravitelja je bil imenovan direktor IMV Jurij Levičnik

V Metliki so na občinski seji, ki je bila na hitro sklicana v pondeljek, 7. januarja, obravnavali predvsem zadevo LEPIS. Odbornika Fux in Brodarčič sta začela razpravo s kritično oceno položaja in ostro odsodilo od-

govornih ljudi v propadlem podjetju, o čemer je odbornik Manek Rux govoril tudi na eni prejšnjih sej.

Ugotovili so, da je bivša proizvodnja lesnoindustrijskega podjetja Suhor že pri kraju in da zato nima smisla z dosedanjimi kupci sklepati novih pogodb. Prisilna uprava s Francem Vrvičarjem je namreč podjetju zagotovila nekaj novih naročil novomeške tovarne IMV. Ker je delo že lepo steklo, so bili

na seji mnenja, da bi bilo najbolje imenovati novega prisilnega upravitelja iz kolektiva IMV. Predlagali so direktorja IMV Jurija Levičnika in njegovo imenovanje tudi izglasovali.

Spoznavajmo svet in domovino!

V radijskem tekmonjanju Spoznavajmo svet in domovino se je Metlika

pomerila z Ilirske Bistrico. Tričlanska ekipa, ki je odgovarjala na glavni temi: Nadaljnji gospodarski razvoj Slovenije in Slovenska glasbena ustvarjalnost po letu 1918, se je odlično odrezala in si deli nagrado 100.000 Sdinarjev z ekipo Ilirske Bistrike. Nekoliko manj sreče so imeli gledalci v dvorani, ki niso znali odgovoriti na vprašanje s področja resne glasbe. Ta neuspeh — vprašanje je bilo zelo težko — je prispomogel Ilirske Bistrici, da je zmagala z rezultatom 27:24 in si s tem prizorila pravico do nadaljnega nastopanja. Kljub porazu pa so Metličani s tekmonjanjem zadovoljni, saj je bil večer prijeten in razburljiv. Takmovanje je organiziral občinski komite ZMS Metlika, dvorana pa je bila polna.

Gospodarstvo na pragu 1968

Na razširjeni seji občinskega komiteja ZKS v Metliki so razpravljali o stanju gospodarstva v domači občini

Na zadnji slavnostni in delovni razširjeni seji občinskega komiteja ZKS v Metliki so počastili 30-letnico prihoda maršala Tita na čelo Komunistične partije, zatem pa razpravljali o stanju gospodarstva ob koncu leta 1967.

Ugotovili so, da so vpravljana obratnih sredstev, nedograjenost podjetij, izrabljnost osnovnih sredstev, premajhna produktivnost, izobraževanje proizvajalcev, slaba izkoristjenost reprodukcijskega materiala in spremiščanje proizvodnih stroškov, nedovoljiva delovna disciplina ter osebna odgovornost tiste pomajkljivosti, ki se kažejo v večini delovnih organizacij, vendar ne v vseh enako.

Tudi tovarni BETI pričakujejo obratnih sredstev, predvsem zato, ker je doslej vsa razpoložljiva sredstva vlagala v razširjeno reprodukcijo, hkrati pa ni mogla krepite sklad obratnih sredstev. Precej problem v gospodarstvu predstavljajo nedograjenost komunalne, kmetskega in deloma trgovine.

Pri obravnavi produktivnosti so se v razpravi precej zadržali. Očitno je, da je ta si

cer napredovala, še vedno pa ni zadovoljiva, oziroma toljšna, da bi z njo lahko konkurirali pri ooni izdelkov na mednarodnem trgu.

Ob tem pa so pojasnili tudi izvozno politiko, ki dobiva v zadnjem času drug namen. Večja podjetja bodo morala v izvozu iskati svoj življenski prostor, saj postaja očitno, da je domači trg zmanjhen.

Ob zmeraj močnejši konkurenčni tujih in domačih podjetij iste stoke pa

ni mogoča v izjini ispeti le z nižjo ceno — ta pa je v nemajnini meri odvisna od večje produktivnosti. S tem v zvezi so poudarili, da je prav od povečanja storilnosti odvisno nadaljnje poslovanje delovne sile. Če bodo podjetja na zunanjem trgu konkurenčna, bodo lahko povečala proizvodnjo in zapošljala nove ljudi, v obratnem primeru pa obsega proizvodnje nikakor ne bo moč spremenjati.

Klub porazu pa so Metličani s tekmonjanjem zadovoljni, saj je bil večer prijeten in razburljiv. Takmovanje je organiziral občinski komite ZMS Metlika, dvorana pa je bila polna.

Metliške šivilje nimajo konkurence

Sivilska delavnica v Metliki je edina tovrstna družbena obrt v vsej Beli krajini — Stranke so z delom tako zadovoljne, da šušmarstva v tem poklicu skoraj ni

Pri avtobusni postaji, spri Carus, kakor pravijo v Metliki, že ob lanske pomladni deli Kometova šivilska delavnica. Ko je podjetje KOMET proizvodnjo presejlo iz teh prostorov, so jih dodelili ši viljski delavnici. Lokacija je ugodna zlasti za stranke, ki iz raznih krajev prihajajo z avtobusi.

Mojstrica Nada Kopinič je še nujčala voljalo za najboljšo šiviljo v Metliki, z večinimi izkušnjami pa je pri spremnosti se pridobila. Zdaj lahko v šivilski delavnici naredi vsako obleko po okusu stranke.

Edina slaba stran metliške šivilske delavnice je po mnenju strank predolga čakačna doba. Po navadi je treba na vrtoča kati vsaj mesec dni, le če gre za nujno delo v pri-

meru smrti ali poroke, ustrežno tako.

Cene gleda na dobro izdelavo niso pretirane, čeprav je treba sedi kar globoko v žep, če imate v izdelavi na primer kostim. Zanj računa je od 18.000 do 20.000 Sdin, medtem ko poletno obleko navadnega kroja izdelajo za 4.000 Sdin.

Ker so stranke z delom tako zadovoljne, metliški šivilske delavnice pri izdelavi ženskih oblečil nima konkurenčne v Beli krajini in tudi šušmarstvo v šivilskem poklicu ne uspeva, malo bolj bo-dijo v zelje edinole zasebnim krojči.

Vsem občanom mesta Metlike

Kakor vsako leto so tudi letos pred nami zbori volivcev, na katerih naj bi se občani pogovorili o načrtih in nalogah s področja gospodarstva, komunalnih zadev, urbanezracije, o davkih in prispevkih itd.

Zbori volivcev naj bi tudi letos odločili o načrt dolgoletni skupni akciji — o samo-

prispevku. Vrsto krajevnih problemov (nekateri ceste, pločniki, vrsta ostalih komunalnih zadev itd.) smo s to skupno akcijo v prejšnjih letih že rešili, v letu 1966 smo s samoprispevkom sodelovali pri finansiranju gradnje nove sole v Metliki, prav tako pa smo v letu 1967 zbirali sredstva za gradnjo gasilskega

doma. Do sedaj smo zbrali približno polovico potrebnih sredstev (okrog 25 milijonov Sdin), akcijo pa je potrebno nadaljevati tudi v letu 1968.

Menda ni treba posebej poudarjati potrebe po prostorih in opremi gasilskega društva, želimo poudariti le to, da bo metliško gasilsko društvo v letu 1969 praznovalo 100-letnico ustanovitve.

To dni vas bodo obiskali predstavniki gasilske organizacije in organizacije SZDL ter vam podrobno obrazložili potek in namen naše skupne akcije. Predlagamo, da akcijo podpremo vsi tako, kot smo vrsto let skupno reševali nekatere druge naloge in probleme.

Za sodelovanje in pomoč hvala v imenu vseh tistih, ki jim je in bo gasilska organizacija rešila iz plamenov ali očuvala hišo, hlev, tovarno itd.

GASILSKO DRUŠTVO KRAJEVNA ORGANIZACIJA SZDL METLIKA

DOLENJSKI LIST 17

Najboljša rešitev je združitev z IMV

OPREMALES stoji pred nepremostljivo zapreko: ustvarja premalo denarja za plačilo družbenih obveznosti in za odplačilo najetih posojil — Najboljša bo gotovo pripojitev k IMV, ker bi bile s tem rešene težave OPREMALESA. IMV pa bo dobil zmogljivosti za proizvodnjo avtomobilskih prikolic.

Rekonstruirani OPREMALES je stekel po reformi, izracuni v načrtih za rekonstrukcijo pa so bili izdelani na preformno obdobje. 56 odst. proizvodnje izvaja, 44 odst. pa je prodajo na domačem trgu. Cene sicer dosegajo, toda premo ustrevarjo za odplačilo najetih posojil. Po zaključenem računu za 1967 bodo skupaj z amortizacijo ustvarili 17 milijonov Sdin skladov, za pokritje družbenih obveznosti in za

odplačilo posojil pa bi morali imeti vsaj 56 milijonov Sdin skladov.

Po načrtih za rekonstrukcijo bi morali dobiti 65 milijonov Sdin obratnih sredstev. Ker tega denarja niso dobili, niso mogli uvesti druge izmenje, s katero bi dosegli z rekonstrukcijo predvidenih 650 milijonov Sdin proizvodnje. Kljub težavam so lani v eni izmeni ustvarili za 510 milijonov Sdin vrednosti, toda zaradi pomanjkanja obratnih

tujejoči tržišču že nekaj let zelo iskanie.

Brez dvoma so samoupravni organi, kolektiv in upravno vodstvo OPREMALESA pred težko odločitvijo. Ne gre jim zameriti želje, da bi OPREMALES obstajal še naprej. Res pa je, da gre v njihovem primeru za gospodarsko nujno, pred katero ne gre zapirati oči. Prav gotovo je rešitev, v kateri bi trgovska podjetja reševala proizvodnjo, malo verjetna in težko sprejemljiva. Se tako lepo želje, ki so v nasprotju s stvarnostjo, pa so odveč. V pripojitvi k IMV je dolgoročna rešitev, ki je tako v interesu OPREMALESA kot v interesu IMV. Zanje se ogrevajo tudi na novomeški občini. Upamo, da se bo tudi OPREMALESOV kolektiv razsodno odločil za IMV in pozabil na spor pred leti, ki je po nepotrebni se zdaj kačen spotike. M. JAKOPEC

Novoletna pomoč revnim

Darila dobili tudi oskrbovanci v domovih za one-mogle in ostarele ter nekateri slepi občani — Šolskim kuhinjam za 13.335 Ndin živil

Revni, redni socialni podpiranci, oskrbovanci v domovih za one-mogle in ostarele, nekateri invalidi in drugi družbeni pomoči potrebeni občani novomeške občine so dobili za novo leto darila iz Centra za socialno delo, občinskega odbora RK, krajevnih skupnosti in drugih družbeno-političnih organizacij.

Novomeski Center za socialno delo je razdelil rednim podpirancem 8090 Ndin enkratne pomoči, 4460 Ndin izredne pomoči 27 socialno ogroženim družinam z več otroki in posameznikom (med drugim 5 slepimi), oskrbovancem v domovih za one-mogle in ostarele pa po 30 Ndin.

Novo mesto

11.258,
občina 48.125

V Novem mestu in njegovem ozemju območju (Brdo, Bršlje, Irča in Zabja vas, Smihel) je ob koncu leta 1967 živel 11.258 prebivalcev. Ob zadnjem popisu prebivalstva lani 1. aprila je imelo samo Novo mesto 8876 ljudi. Naravnih priprastek je bil 14, s tem da se je število otrok povečalo za 230. Doseglo se je 124, odsejlo pa 6 ljudi. Porok je bilo lani 240, kar je za 64 manj kot leta 1966.

Po zadnjih podatkih se je povečalo tudi prebivalstvo v novomeški občini. Tako ima občina nekaj več kot 48.000 prebivalcev. V Novem mestu z omenjenim območjem živi torej četrtna vsega prebivalstva v občini. Značilno za novomeško občino je tudi to, da je s 63 ljudmi na kvadratni km redkeje naseljena kot republika.

Občinski odbor RK iz Novega mesta je razdelil oskrbovancev pakete z oblačili in novoletnimi dobrotami, prekrbe Šolskim kuhinjam za 13.335 Ndin živil, podmladkom RK v šolah in socialno Šolskim družinam pa za 5820 Ndin oblačil in obutve. Industrija obutve je v ta namen prodala po znižanih cenah 63 parov cevljiv. STANDARD — MERCATORJEVA poslovna entita pa po znižanih cenah živila.

Predstavniki KO RK in Šolskih podmladkov RK so obiskali 43 revnejših družin, jim čestitali za novo leto in izročili manjša darila. Člani Šolskih podmladkov RK so obiskali tudi ostarele in one-mogle in jim čestitali za novo leto.

Občinski odbor RK in Center za socialno delo v Novem mestu sta prejela več ustnih in pismenih zahval, s katerimi so se jim obdarovali občani zahtevali za darila, čestitke in — pozornost.

Predsedniki na seminarjih

Predsedniki in tajniki sindikalnih podružnic iz gospodarstva in družbenih služb v novomeški občini bodo imeli od 29. januarja do 3. februarja seminarje. Na seminarjih bodo obdelali poglavja o vlogi, kreplitvi, kadrovskih vprašanjih, samoupravi, delovnih metodah in drugih vprašanjih sindikatov.

Letošnja želja — 600 otrok

11. januarja se je v Novem mestu sestal akcijski odbor za počitniško okrevanje otrok v skleni pričetki vse potrebno, da bi bili letošnji uspeh boljši od lanskega. Predvidel je, da bi bilo letošnje okrevanje na morje ali v višinske kraje vsaj 600 otrok, za kar pa bi potrebovali 8 milijonov Sdin. Odbor je naslovil na delovne organizacije plamo, v katerem jih prosi, naj se že ob zaključnih racunih za leto 1967 odločijo za prispevek za počitniško okrevanje otrok. Denar bo tudi letos zbiral občinski odbor RK na posebnem računu.

Vodovod tudi v Prapročah

Po mnenju žužemberške krajevne skupnosti bodo letos končali vodovodno omrežje v Žužemberku na levem in desnem bregu Krke. Na levem bregu bo končano, ko bo odlezel snez, na desnem bregu pa bo v kratkem dogovor z interesenti. Morda bodo letošnjo jesen dobili vodovod tudi v Prapročah, če bodo zbrali dovolj sredstev in če bo to dovoljevala zmogljivost rezervoarja. M. S.

Mraz oviral volivce

V vseh Topliški dolini in tudi v samih Dolenjskih Toplicah so bili te dni zbori volivcev. Razpravljali so o gospodarskih zadevah, ureditvi zdraviliščega kraja (kanalizacija, razsvetljava, regulacija Sušice itd.). Marsikaj bodo lahko uredili z dejanjem krajevnega samoprispevka. Udeležba na zborih je bila manjša zaradi hudega mraza.

FINOMEHANIKA

JOZE BIHAR
— tel. št. 21.453

o b e s ď a

cenjene stranke, da je z letom 1968 pričela z novim delovnim časom.

NON-STOP od 7. do 17. ure!

Če bi računali po lanskem...

V Novem mestu so izračunali, da bi se letosnjem občinski proračun povečal približno za 4 odstotke, če bi ga sestavili po merilih, ki so veljala lani. Drug proračun jim je povedal, da bi se moral predračun povečati za okoli 46 odstotkov, če bi hoteli pokrili vse proračunske potrebe v letu 1968. Sredstva, ki bi se tako zbrala za šolstvo, tu niso upostenjana. Na kakšna proračunska sredstva letos lahko računajo, bodo zvedeli šele ob koncu januarja, ko naj bi bile že znane prispevne stopnje in delitveno proračunske sredstev. Predvidevajo, da se delitveno razmerje med občino in republiko letos ne bo spremenilo.

Prve sindikalne konference

V novomeški občini so imeli med prvimi konference sindikalnih podružnic v novomeški ISKRI, Šentjernejskem PODGORJU in škocjanski oziroma Šentjernejski osnovni šoli. Obravnavali so gospodarjenje, delovne programe sindikata za leto 1968, delovno disciplino in podobno. V programih obeh gospodarskih organizacij sta predvsem zahtevana izobraževanje zaposlenih in posodobljanje proizvodnje. Šolniki so načeli vprašanje materialnih možnosti za izobraževanje. Konference drugih sindikalnih podružnic bodo po seminarjih, ki jih bo ob koncu januarja priredil občinski sindikalni svet. Po rokovniku, ki ga je dal ObSS, bodo morali biti občni zbori vseh sindikalnih podružnic opravljeni do zadnjega marca.

Mladina v čast dneva armade

V zanimivih nalogah se zrcalijo razmišljanja mladih o pionirjih kurirjih in rojstvu, razvoju in pomenu JLA

Pionirji in mladinci iz osnovnih in srednjih šol novomeške občine so se množično odzvali na razpis pisanja nalog v čast 22. decembra. Pionirji na osnovnih šolah so pisali o pionirjih kurirjih, djavači srednjih šol pa o rojstvu in razvoju JLA.

Kvaliteta prispehljih nalog je bila izredna. Zlasti so prijetno prezenetili pionirji, ki so pisali izredno in zelo dozivito. V svoje naloge so znali lepo vnesti tudi osebni ton. Njhove naloge so posebno

in nevsakoločno delo, ki ne bi smelo iti v pozabo. Od prispehlj del moramo posebej poohvaliti prispevke pionirjev iz Smihela, Šentjerneja, Žužemberka in Novega mesta.

Od pionirjev naj omenimo talentirano Ireno Bašelj, ki je svoje delo se lepo in zanimivo ilustrirala.

Dijklki srednjih šol: Jejka Avbelj (ESS) — »Spreobodo skozi čas«; Anotela Kuzmič (gostinska sola) — »Na straži«; Janez Petelinškar (gimnazija) — »V viharju rojena, v borbi prekajena, v svobodi vedno na straži miru«; Roža Kavčič (sola za zdravstvene del.) — »Brez JLA si ne moremo predstavljati niti svobode niti napredka v novi Jugoslaviji«; Slavka Ravšek (gostinska sola) — »Zapis ob dnevu JLA«; Stanislava Veselič (ESS) — »JLA in današnji čas«. S. DOKL

Še je razumevanje!

Pri pionirjih so bili najuspešnejši: Elka Sturm (OS Žužemberk) — »Kurirček Janez«; Anton Pirc (OS Šentjernej) — »Da rojak prost bo vsak«; Irena Bašelj (OS Katje Rupena) — »Bilo ji je pet

stev si je nenehno prizadeval izvršni odbor TIS v Novem mestu, ki je blila zadnji lanski teden, so povestali, da so delovne organizacije Novoteks, Gorjanci, Krka, Labod, Mercator — Standard, IMV, Inis, Iskra (Šentjernej in Žužemberk), Beti (Mirna pod), KZ Novo mesto, hotel Metropol in druge do zdaj najbolj razumele problem srednjega strokovnega šolstva in razmernoma največ prispevale. Za zbiranje sred-

KRI, KIREŠUJE ŽIVLJENJA

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Ivan Šinkovec in Jože Stefančič, član kolektiva Zora, Crnomelj; Dominik Kren in Janez Bajuk, član kolektiva Krka, Novo mesto; Janez Konda, član kolektiva Zora, Šemšic; Andrej Princ, član kolektiva IMV Novo mesto; Ivan Vidic, mizar in Otoden; Janez Vodopivec, član kolektiva Mercator, Novo mesto; Marija Mrgele, gospodinja z Bregom; Ivanka Puget in Tone Indek, član kolektiva splošne bolnice Novo mesto; Mirko Stupica, Jože Zupančič, Anton Mrvar, Draga Ursič, Milena Kic, Rafael Hrovat, Franc Pečjak, Joža Kováč, Ivanka Grivec, Tone Skufca, Jožica Grum, Marija Hočevar, Zlata Zupančič, Režka Grm, Ana Pirnat, Olga Boldan, Marija Mirtič, Viktor Hočevar, Jože Ursič, Cvetka Blatinik, Valentina Auziček in Ivan Plut, član kolektiva Iskra, Žužemberk; Štefka Rifej, gospodinja iz Podlipa; Marija Dobeljak, Novo mesto; Danica Goršček, gospodinja iz Žužemberka; Andrej Kotnik, upokojec iz Žužemberka; Alojz Kristan, član kolektiva Novoteks, Novo mesto; Anton Lizar, član kolektiva ELA, Novo mesto; Jože Kloberš, član kolektiva Novotehna, Novo mesto; Ciril Hudoklin, član kolektiva splošne bolnice Novo mesto; Franc Avsec, član kolektiva ObS Novo mesto.

PRED SEMESTROM. Polletje je pred vrati in z njim spričevala. Da bi starše prenenetila s čim boljšimi ocenami, dekleta iz internata »Majde Silc« v Novem mestu ne zgube nobene urice in se še bolj pridno nene kot ponavadi (Foto: Darko Pavlin, tretja nagrada za »fotografijo tedna« — ORWO NP 20, tridesetinka, zaslonka 2,8)

NOVOMEŠKA KOMUNA

Za prispevek — toda brez slepomišenja

»Zadnji čas, da rešimo zanemarjeno mesto!« pravijo Novomeščani

■ KAKO SO NOVOMESCANI SPREJELI PREDLOG o prispevku za uporabo mestnega zemljišča (gradivo za zbole volivcev smo objavili prejšnji teden), kaj predlagajo in kaj jih skrbi?

■ VSAT DESET LJUDI, S KATERIMI SMO SE POGOVARJALI, je menilo: »Smo za prispevek, želimo pa, da z denarjem ne bi slepomišili. Res je že zadnji čas, da rešimo zanemarjeno Novo mesto!«

■ OBJAVLJAMO PRIPOMIBE nekaterih Novomeščanov.

■ Neimenovan z Mestnih njiv: »Z možem sva računala, koliko bi bilo treba plačati. Midva bova to zmolga, čeprav bova morala zdati bolj varčovati. Skrbi me le, kako bo z upokojenci in delavci z majhnimi osebnimi dohodki, ker vem, da še načemino v blokih težko plačujejo. Takih pa ni malo.«

Zaradi jam niso varni

■ Jože Skufca, profesor iz Naselja Majde Silc: »Starši z otroki smo morali že večkrat bežati prel avtomobili na ozki in kotanjski

cesti v načem naselju. Glavno cesto med bloki je res potrebo razširiti in asfaltirati. Tudi zemljišča med bloki bo treba urediti. Še vedno so kupi zemlje od takrat, ko so bloke zdali.«

■ Milica Šali, odbornica iz Naselja Majde Silc: »Ureditev ceste, parka, zelenic v načem naselju, kar predvideva predlog za program del — to je v redu. Glasovala bom za prispevek z željo, da bo denar porabljen za to, za kar ho zbran. Program zajema veliko Novemu mestu nujno potrebnih del.«

PRISPEVEK in leta čistoče

■ Martin Pavlin, osebni upokojec s Prisojne poti:

»Prav je, da bomo občanci plačevali ta prispevek. Ko so nastajala nova naselja, je ostalo marsikaj zanemarjeno. Omenjam naselje ob Prisojni poti. Ne zato, ker tu živim, marveč ker ugotavljam, da je zaradi pomanjkljivega reda ob nastajanju naselja tu težko povečevati stanovanjsko sosesko.«

Ulice, ceste in trge v Novem mestu je res treba urediti. Marsikaj je treba asfaltirati, marsikatero cesto razširiti. Takih del pa ne bi smeli zavirati lastniki zemljišč. Nekateri nočejo prodati tistih kup zemlje, na katere bi se razširila cesta ali javna pot. Pri nas je tako, da se zaradi pogajanja za ceno neplodnega zemljišča ne moremo dogovoriti za razširiti Prisojne poti. Občani naj bi dali zemljo v

primerih, ko gre za delo skupne koristi, brezplačno ali pa jo prodali vsaj po zmerni ceni.«

Skrbi pa me, kaj bo, če bomo samo prispevali in ne varovali tega, kar imamo. V mislih imam Skodo, ki jo povzročajo neodgovorni posamezniki na komunalnih in drugih objektih. Ce skrbimo za ureditev, moramo skrbeti tudi za red in čistočo. Novo mesto je turistično mesto, zato imejmo čistega! Predlagam, naj krajevna skupnost letos uvede leto čistoče.«

Cimprije bomo zbrali prispevek

■ Jože Gosenca, direktor komunalnega podjetja: »če hočemo novomeške komunalne probleme rešiti, je prispevek nujno potreben. Predlagal bi, da bi občinska skupščina sprejela prvo predlagano varianto, po kateri bi prispevek zbrali štiri leta.«

V Novem mestu imamo res kaj delati, saj je mesto komunalno precej zanemarjeno, zlasti pa so zanemarjena nova naselja. Gledate na to menim, da bi bilo treba urejati najprej Mestne njive, Naselje Majde Silc, naselje Nad mlini, Prešernov trg in kanalizacijo na Grmu.«

IVAN ZORAN

Prireditev za mladinski klub

Občinski komite ZMS v Novem mestu bo priredil v sredo, 24. januarja v domu JLA zabavno-glasbeno prireditev, katere dohodek je namenjen za ustanovitev mladinskega kluba v Novem mestu. Ob spremljavi orkestra JLA bodo pelli Tatjana Gros in vojaka Paša Rasin ter Ivica Aničič. Za mladino bo prireditev ob 17. za odraške pa ob 20. uri.

Smrti zapisani še živijo

Potrebljeno je sodelovanje med turističnimi in lovskimi organizacijami

88 italijanskih in štirje nemških lovcov so lani v loviliščih na območju novomeške lovške zveze v 120 lovnih dneh ustrelili: 5 srnjakov, 3 srne, 52 zajev, 174 fazanov, 7 poljskih jerebic, 50 divjih rac, 80 divjih golobov, 315 grlic in 7 kljunačev. Za ta plen so odsteli 2245 dolarjev.

Med ustreljenimi ni bilo nobenega medveda, čeprav je bilo 7 namenjenih za odstrel. Tako se kosmatinci, ki so jih jeni zapisali smrti, še vedno hlatijo po roščih in drugih gozdovih. Lovske organizaci-

je upajo, da bo letos kaj več zanimanja za briogarje in da bo na račun teh večji izkupiček.

Italijanske in nemške lovške enocevke in dvocevke so lani najuspešnejše merile na divjad na novomeškem, monsoneškem, Skočjanskem, Šentjernejskem in žužemberškem območju.

Komisija za turizem pri novomeški lovski zvezi je pred dnevi sklical sestanek gooperarjev lovških družin, na katerem so razpravljali o možnostih lovškega turizma in še posebej o ponudbi novomeškega hotela »Kandija«, da bi postal središče ozrož-

ma posrednik športnoturistične dejavnosti.

O vprašanjih lovstva je na zadnji lanski seji razpravljala tudi občinska skupščina v Novem mestu. Menila je, da je potrebno večje sodelovanje med turističnimi (gostinskimi) in lovskimi organizacijami. Kot so poudarili občiniki, bi imeli od takega sodelovanja koristi: prvi zato, ker bi jim lovcii pomagali pripreljati goste, drugi pa zato, ker bi jim turistične (gostinske) organizacije pomagale zadovoljiti goste. Lovske organizacije bi po tej poti prišle do večjega dohodka in bi lahko bolj skrbeli za zaroč v loviliščih.

Soteska: dvorana in samoprispevek

Nezaupnica nekaterim članom sveta krajevne skupnosti

V Soteski so začeli na pobudo krajevne organizacije Socialistične zveze obnavljati prostovoljnega dela, denar pa sta razen KO SZDL dali tudi krajevne skupnosti Dolenjske Toplice in Žaga. Dela bodo nadaljevali spomladni. Racuna jo, da bo obnova veljala več kot dva milijona din. Nekateri vaščani so večkrat prostovoljno delali pri obnovi dvorane, ki bo tako zdržalnični močni oteta propadu.

Prebivalci Soteske, Drenja in Gabrja so na zboru volivcev sprejeli sklep o uvedbi krajevnega samoprispevka. Nekateri so povedali, da jih skrbi to, da denar ne bi postal kraju, kjer bo zbran. Pripo-

mnili so tudi, da je treba odpreti nov peskokop, krajevne skupnosti pa naj bi glede tega uredila lastništvo z GG Novo mesto. Volivci so izrekli nezaupnico nekaterim članom sveta KS, ker niso delali za skupnost.

V. A.

Vse dobili — vse izplačali

VIKI BARTOLJ, upravnik Centra za socialno delo v Novem mestu.

— Ob koncu leta 1967 smo, prvič v obstoju naše ustanove, izplačali izredno denarno pomoč tudi občanom, ki niso redni socialni podpiranci. To smo mogli zato, ker smo dobili iz proračuna vsa predvidena sredstva. Vse dolgove za lani smo poravnali in pričenjamo novo leto brez zaostalih obveznosti. Občinska skupščina je kljub denarnim težavam pokazala res veliko razumevanja za delo in želje našega centra in bi se ji v imenu centra, rednih socialnih podpirancev, oskrbencev v zavodih za ostarele in onemogle in drugih občanov, odvisnih od družbenega pomoči, zahvalil.

Oglasujte v DL!

Novomeška kronika

■ OKOLI 150 ČLANOV delovnega kolektiva trgovskega podjetja DOLENJKA je bilo v soboto, 13. januarja, na slavnostnem v hotelu KANDIJA. Tačno prireditve ima DOLENJKA vsako leto, to pa je tudi priloznost, da se prodajci iz poslovalnic, ki jih ima podjetje v dveh občinah, pomenijo med seboj in se seznamijo z novinci.

■ PRIHODNJI ČETRTEK bodo znadi ankete o mladinskih klubih. Občinski komite ZMS je anketal 100 mladincov in mladink, največ vprašani pa se je nanašalo na kulturno in zavodno življeno v mestu. Na podlagi ankete bodo poskusili sestaviti tudi program klubov, ce ga bodo ustanovili.

■ RAZPRAVO O DIJASKI samopravni v novomeških srednjih šolah pripravljajo za 8. februar. Po govori pa se bodo predvsem o enotnih merilih gledi samoupravljanja dijakov, javnem ocenjevanju, udeležbi dijakov na redovalnih konferencah, odnosih med profesorji in dijaki in podobnem. Razprave se bo udeležilo predvsem 30 do 40

mednarodcev in okoli 30 pedagofov.

■ 3 DOLARJEV ZA ZRTVE potresa v Debru je postal nedavno Peter Zaja iz Luxemburga občinskem odboru Rdečega krsta. Novomeščan, ki že nakaj let živi v tulini, je pisal, da je novico o potresu v Debru prebral v domačem časniku.

■ PREJNSNI TESEN je termometer v Novem mestu pozal 23 stopinj mrazu, živo srebro pa je se večkrat padlo pod -20°C. Tekla voda je zamrzla, da so otroci na njej igrali hokej. V ponedeljek, 15. januarja, po se je nenadoma otopilo in smo imeli skoraj odjugo. Kljub mrazu smučarji in sančki niso odnehati. Zadovoljstvo so našli tudi najmlajši, ki so naredili darsalki kar ob stanovanjskih blokih.

■ GIBANJE PREBIVALSTVA — rodile so: Mojca Peček s Trdinove — Klemena, Jožeta Rožič, Nadeždino — Izotka in Angela Gašper iz Paderščeve — deklica.

IVO PIRKOVIČ
balada 2
krakovskih močvirij

Za plotom sta mimo dvorišča prišla dva Baniča iz Dobrov, brata Anton in Franc. Na ramah sta nosila kramp in sekiro. Namenila sta se bila v Divjakov gozd ruvat štere in korenine posekanih hrastov. Italijani so ju poklicali in zvezali.

»Gremo na številko dve,« je ukazal Italijan s papirjem v rokah. Tam je bila majhna Divjakova domačija, ki se je držala Povšičeve in je segala tja do ceste. V hiši so prijeli gospodarja Janeza. Gledali so zopet v papirje in zahtevali še enega moškega. No, sreča, da Franca Bizjala, begunci s Kršč pod Rako, ki je zapustil partizane in gostoval pri Divjakovi, ni bilo doma. Že zjutraj je odšel v Skocjan, da nakupi nekaj usnja za obutev. Tako se je okoli devete ure dopoldne glasna truma vojakov s petimi jetniki pognala proti Dobrovi, prastarem naselju ob mostu na Krki.

No cesti so gredeli potegnili z voza Janeza Tomažina, namenjenega na njivo. Osemletni otrok Lojzek je prijonal domov s praznim vozom, češ da so očeta odgnali in ga bodo ubili.

Tudi Tomažin se je bil v jeseni z družino in živino Nemcem umaknil s Čolnič h Kraljevin v Dobrovo, s katerimi so si bili v sorodu.

V Dobrovi so se Italijani usuli na Božičev dvorišče. Domča fanta Franc in Jože sta se pravkar z vozom vrnila s polja, kjer sta pospravili filz in buče, da ne bo v napoto pri pospravjanju krompirja. Doma so ju čakali z dobrim kosiškom, saj so dali zaklali prašiča. Italijani niso pustili fanta niti v hišo. Vzeli pa so še bolehnega očeta in vse tri odgnali na vas.

Devetnajstletni Franc Božič je že maja odšel v partizane. Pred dvema mesecema se je po krvavi tragediji pri Češči vasi vrnil in se z deset let starejšim bratom posvetil zopet domu.

Iz hiš dvorišč so Italijani gonili ljudi in jih zbirali na cesti v veliki gruči. Tam se je poleg beguncu Levičarja in Divjaka, bosonogega Jordana, beguncu Tomažina s Čolnič in drugih vznemirjen prestopal krepki tesar Anton Janževč, ki mu se ni bilo stiri deset let. Po rodu je bil »Muštagov« iz Cučje mlake. Ko se je oženil in dobil dva otroka, je brez zemlje in vsakega imetja životali v prazni Anžetovi hiši v Dobrovi in kot pravi podeželski proletar hodil ljudem na dñino.

Tam sta stala zvezana brata Baniča, ki so ju na poti v gozd prijeli za Povšičevim plotom. Franc se je šele pred osmimi meseci oženil z Marijo Pircevo iz Cučje mlake in prevzel domačo kajko s komaj hektarjem zemlje v Dobrovi. Anton je bil še fant. Ko je mati slišala, da imajo Italijani sinova kakor razbojnika zvezana na vasi, je vsa vznemirjena pohitela, da vidi, kaj se je zgodilo. Italijani so jo prestregli in surovu zapoldili domov.

Privlekli so bolehnega Božičevega soseda Alojza Grandi, ki je živel na bratovem gruntu v Dobrovi. Bil je miren človek in so ga imeli vse radi. Za njim so privlekli Jožeta Viranta, ki se je pred desetimi leti prizadel iz Dolnjega Maharovca k Janovin v Dobrovo. Bilo mu je šele trinajst let. Ni imel še nič, saj si je star Jan izgovoril gospodarstvo do svoje smrti. Majhna kmetija jih ni mogla preživljati, pa je hodil marijivl zet, kadar se je ponudila redka prilika, kmetom tesat. O Virantu so vaščani s spoštovanjem govorili: »To je možak.«

Semeničnik s črno bradicu, gruntar Zameščan in nemurni lenuh Banič so zbrano gručo pregledali in iz nje odbrali: oba brata Božiča, oba Baniča, priljubljenega tesarja Viranta, čudaškega Povšica, bosonogega Jordana, proletarja Janževca, bolehnega Grandi ter vse tri begunce z nemške strani. Tomažina, Levičarja in bosonoge fanta Jordana. Druge so izpustili.

Z jetniki so krenili nazaj proti Zameškemu. Z brcami so odgnali Božičevega psa, ki je, kakor da siuti nekaj hudega, s podvitim repom presunljivo cvilil za gospodarjem. Sredi poti so izpustili bolehnega Grandi, ki se je onemogoč od prestanega strahu, zgrudil doma na posteljo in tri dni ni mogel vstati.

Na porušenem mostu na Račni je Zameščan rekel jetnikom:

»Kakor ste vi naredili s temle mostom, bomo mi z vami.«

Pretela je namreč italijanska ofenziva in so partizani Dobrovčem ukazali, naj porušijo most pri Zameškemu, da bi cesta zaprla. Zakrakovski gruntarji niso mogli več na svoja polja in so bili gorki na Dobravce. Zameščan je Cučji mlaki in Dobrovi objuhili masevanje. Italijane je preprečeval, da je tudi napad na njihovo postojanko v Zameškem 22. avgusta prišel prav iz Dobrove, čeprav je sam dobro vedel, da je takrat napadel Zahodnodolenjski odred čisto od druge strani, iz Klevevža skozi gozdove.

Gospodinja na Povšicevem v Cučji mlaki je okoli enajstih zagledala sprevod jetnikov. Videla je moža, kako je v umazani srajci in brez suknjiča rinil kolo in se ves otočen oziral proti domu. Opazila je, kako je kakor za slovo še enkrat z nogo stopil v stran, na domačo pot.

»France, ali ne greš domov?« je vsa iz sebe kriknila. »France, pridi nazaj!«

V trumi se je neki Italijan obrnil, zanicijivo spačil obraz in zablejal:

»Perke nazaj, neprej neprej!«

V Gracarjev turn jih peljejo, k belim — se skuša tolalti Fani Naglo zakolje raco, pripr

Smučarji na tečaju v Črmošnjicah

Slabo organizirano prvenstvo v kegljanju

Kegljalsko prvenstvo Sevnice za leto 1967 je bilo doseglo eno najslabše organiziranih. Da je bilo tako, je kriv nedelavni upravni odbor, predvsem pa predsednik kegljaškega društva. Predsednik bi moral sklicati vsaj eno sejo pred prvenstvom. Občini zbor je tudi že potreboval sklicati, kjer bi izvolili nov upravni odbor.

Prvo mesto in pokal je osvojil Alojz Barovič s 785 keglji, 2. Franc Švab 735, 3. Rudolf Kepa 727, 4. Franc Požek 726, 5. Ljubo Zumer 721 itd.

V prihodnje so želite članov, da bi bodoči upravni odbor organiziral več kegljaških tekmovanj, predvsem pa, da bi deloval po določnih statutih, ki je bil sprejet na ustanovnem občinskem zboru. Tekmovanje za klubski pokal in pravca občine Sevnica pa naj bi bilo ledečno tako, da bi v tej borbi sodelovali tudi kegljaši Krmeja.

JANKO BLAS

V Krmelju zmagal Šribar

Na Šribarskem turnirju za prvenstvo Krmeja je zmagal Šribar s 17 točkami, sledijo pa: M. Papež in Markovič 15 točk, Hočevar 14 točk, Debelak 13 in pol, Zaman 12 in pol, Žitnik 12, Kos 11, Perhaj 10 in pol, Presečnik 10, I. Perhaj 9 in pol, G. Rešek 7 in pol, Močnik 7, Z. Rešek 6 in pol, Zelezničar 6, Blatinik 5 in pol, Kolovrat 4 in pol, Končina 2 in pol in Mirt 2 točki.

Udeležba 30 igralcev priča o priznjenosti Šribarja v Krmeju, se bolj zanimali pa je podatek, da je med prvo deseterico kar 5 igralcev prvega mestna tekmovalcev v Sloveniji.

D. B.

Kdo bo zmagovalec?

Nekaj kol pred zaključkom Šribarskega polfinalnega prvenstva Novega mesta je stanje na vrhu lestočne zelo zapleteno. Med resnejimi kandidati za osvojitev prvega mesta so Jenko, Tisu, Adamič, Mihič in Milovanovič, ki imajo zbrano te presečino aličnih točk. Izmed 16 udeležencev, ki se potegujejo za 6. prvo mest, ki peljejo na finalno prvenstvo Novega mesta, bi se lahko polegovačila Vene in Istenič.

Pet kol pred koncem je vrstni red tak: Jenko 8 točk, Tisu 8 točk, Adamič 7 točk, Mihič 6 in pol, Milovanovič 5, Vene 3, Scap 4 in pol.

Na tem turnirju igra 6 tretjekategorikov in 7 drugokategorikov, kar priva, da je turnir zelo kvaliteten.

DO 9. JANUARJA 1968:

1055 novih!

V zadnjem tednu: 271 novih naročnikov! Razredi osnovne šole v Brežicah so jih poslali 20, Cveto Križ iz Kočevja spet 28, Karl Geršak, pismosno iz Krškega, 10 itd. — Za nove naročnike imamo pripravljene tudi novotvorne koledarje, dokler jih ne bo zmanjkalo. Stanje v tork opoldne:

BREZICE:	134
CRNOMELJ:	79
KOČEVJE:	149
KRŠKO:	94
METLIKA:	38
NOVO MESTO:	179
RIBNICA:	40
SEVNICA:	99
Razne pošte:	114
Inozemstvo:	57

Občinsko prvenstvo pionirjev

V organizaciji Medobčinskega zavoda za prosvetno-pedagoško službo in občinske zveze za telesno kulturo v Novem mestu so je zbralo na dvodnevnu tečaj v Črmošnjicah dvajset učiteljev telesne vaje in naših osnovnih in srednjih šol. Zastopani so bili učitelji z vseh vodilnih šol, samo iz Crnomlja in Metlike ni bilo nikogar.

Tecajniki so bili razdeljeni v dve skupini. Začetniki so predelali osnovno šolo smučanja, boljši smučarji pa so pod vodstvom smučarske voditeljice iz Žužemberka Janeza Mohoriča predelali nadeljavno šolo smučanja.

Vsi tecajniki bodo v zimskih počitnicah na šolah imeli smučarske tečaje, zato je bil tečaj v Črmošnjicah izveden teden dni prej.

Priprave na šahovsko prvenstvo Jugoslavije

V sredo, 17. januarja, je predsednik občinske skupščine v Brežicah Vinko Jurkac sklical posvet v zvezi s pripravami na šahovsko prvenstvo Jugoslavije (posamezni) v Cateških Toplicah. Prvenstvo bo odigrano februarja. Začetek tekmovanja še ni določen. Organizator prvenstva je Šahovsko društvo iz Brežic skupaj s Šahovsko zvezo Jugoslavije.

Ruper najboljši

Na občinskem hitropoteznam turnirju je nastopilo 8 šahistov. Do zadnjega kolpa je je prepravljivo vodil Zupan, v zadnjem kolpa pa je z netočno igro izpravil pivo mesto, ki sta ga podeličil Ruper in Levčar. Po medsebojnem srečanju teh dveh je zmagal Ruper.

Vrstni red: 1. Ruper 6 in pol točk, 2. Levčar 6 in pol, 3. Zupan 5, 4. do 5. inš. Kurent in Turnšek 3 in pol, 6. Pompe 3, 7. Horvat 2 in Račič brez točk.

Kp

Skakalne tekme v Šentjerneju

Sentjernejski pionirji in mladinci so se pomerali na skakalnih tekmacih, ki so potrdile, da je v Šentjerneju prvečenje zmanjšanje za skakalni sport. Skakalnici so pravili pionirji in kljub slabim vremenskim razmeram dosegli lepe uspehe. Ta tekma sodi v sedem skakalnih turnej, ki bo še na drugih skakalnicah.

Rezultati: pionirji (15 tekmovalcev): 1. Jančičev, 2. Vide, 3. do 10. Ruden in Ferkolj. Mališi mladinci (7 tekmovalcev): 1. Setak, 2. Ruden, 3. Vidic.

ANTON BUCAR

Košarkarsko prvenstvo

Prejšnji teden je gimnazijsko športno društvo v Novem mestu organiziralo tekmovanje v košarki. Tokrat se za Šolskega prvaka potegnjeli le najvišji razred. V prvi tekmi je I. B premagala II. AC z rezultatom 64:44. Najuspešnejši strelci so bili: Kavčičev 18, Legan 14, Kristan in Butara 12. Jap

Tecajniki so tudi uspešno vodili pod vodstvom sodnika Gučka smučarsko tekmovanje za Pričov pokal, ki je bilo zadržano nedeljo v Črmošnjicah. Predvsem pa zaslugi tecajnikov je te tekmovanje brezhibno uspelo.

Črmošnjice so pripravljene in čakajo že druge tecajnike.

J. GLONAR

Rokometni bodo prekrizali kopja

Prihodnji nedelji se bo v Športni dvorani Tivoli v Ljubljani pričel velik rokometni vrtec. Od prihodnje nedelje pa do 10. maja se bodo vsako nedeljo sejstali najboljši rokometni izbrani v republike in se potegovali za najboljša mesta na republiškem simskem rokometnem prvenstvu.

Osem naših manjših šol bo še pred početnim doblju iz tovarne smučarske opreme »Elan« po pet parov smuč brezplačno. To bo gotovo povečalo število naših tecajnikov.

Poleg smučarskega tečaja so imeli učitelji tudi seminar za smučarske sodnike, predvsem za slape vožnje. Na seminarju so se v včernih urah in tudi na snagu seznanili, kako je potrebno organizirati in voditi smučarska tekmovanja. Seminar je vodil naš priznani smučarski sodnik Svetozar Juček, sekretar sodniškega zborna pri smučarski zvezi Slovenije. S seminarjem so bili smučarji zelo zadovoljni, saj so svedeli marsikov novega, kar jim bo koristilo pri organizaciji smučarskih tekmovanj.

Za smučarske tečaje je vedno vedranje med našo šolsko mladino, predvsem v Novem mestu, kjer jih imajo na osnovni šoli že 160 prijavljencih.

Osem naših manjših šol bo še pred početnim doblju iz tovarne smučarske opreme »Elan« po pet parov smuč brezplačno. To bo gotovo povečalo število naših tecajnikov.

V zimski ligi bodo tekmovali v petih ligah, in to v treh možilih v dveh ženskih (za nas sta posmembni zlasti močka A in B liga ter ženska A liga).

V zimski ligi bodo tekmovali v petih ligah, in to v treh možilih v dveh ženskih (za nas sta posmembni zlasti močka A in B liga ter ženska A liga).

V skupini A bodo igrali: Branik, Celje, Kranj, Piran, Ormož, Ribnica, Tržič in Zemet (Reka); v skupini B: Brežice, Jadran, Medvode, Novo mesto, Slovan, Slovenj Gradec, Rudar (Velenje) in Rudar (Trbovlje); skupina A — ženske: Brežice, Kranj, Loka Motiva (Muštar), Selca, Slovan in Starič.

SAH GIMNAZIJSKO PRVENSTVO GRE H KONCU

Gimnazijsko šahovsko prvenstvo se bliža koncu. Vse igre so lepe in borebne, šahisti so pokazali veliko mere resnosti. Vrstni red našek kol pred koncem je: 1. Kapš 7 (2), Drmavšček 5 in pol (1), Petelinškar 6 in pol, Lamut 5 (3), Vukovičev 5 (2), Ovcen 5, Rožanc 3 in pol (3), Djurasevič 3 in pol (3), Podboj 3 in pol (2) itd.

Jap

Zimske športne igre v Krškem

Občinski sindikalni svet Krško je na predlog športne komisije razpisal simsko delavske športne igre za področje občine. Sindikalne družinice se bodo pomerali v naščinljivih paragonah: smukla, stalomu, in sankanju za moške ter senke, v tekin pa bodo tekmovali smučarji. Zvezdeli smo, da se bodo simske igre pritele konec januarja.

v. n.

SAKALNE TEKME PIONIRJEV

V nedeljo so bile v Novem mestu simsko tekmo pionirjev in pionirjev. Proga, ki je bila dolga 200 metrov, tekmovalcem ni delala večjih prehlavic, saj so vse prispele na cilj. Rezultati: pionirji: Dušan Jevšek 54,2, 2. Dušan Udrovič 55,2, 3. Marjan Venta 61,1, 4. Tomo Bartolj 62,4; pionirke: 1. Stanka Stančar 54,8, 2. Danica Medved 63,4; dvojlice: 1. Jevšek-Bartolj 53,0, 2. Medved-Stančar (desetki) 53,4 in Udrovič-Venta 56,8. Tekmovanje so organizirali novošolski taborniki, vodili pa ga je prof. Marjan Dobrovšek. Nalusnjenci tekmovalci so prejeli nagrade.

Jap

ČE ŽELITE

odgovor ali naslov iz matičnih oglašev pritožite vase mu vprašanju dopisnico ali znamko za 30 din.

UPRAVA LISTA

10 knjižnih daril

V tork popoldne smo med novimi naročniki Dolenskega lista iskrevali 10, ki bodo danes dobili po pošti lepo knjižna darila: Albina Mlakar, LISCA, Sevnica; Matija Bukovec, Vol. Kal 6, p. Mirna peč; Marija Mallinovič, Kolodvorška 4, Kočevje; Vera Pavlovič, Trg svobode 2, Metlika; Marjeta Petje, ISKRA, Semič; Martin Kašč, Trstenik 15, M. rna na Dol.; Stana Levstik, Ribnica 68 na Dol.; Anton Pirnar, Kidričeva 9, Kočevje; Edo Rožman, Pavlova vas 12, Piščec, in Ferdinand Uršič, Senovo 58.

Dolenjcem se letos sreča kar ponuja

Tudi na Dolenskem se vidno veča krog tistih, ki igrajo razne igre na srečo. Ne bi mogli reči, da pri tem nimajo sreča! V lanskem letu smo pisali o milijonarjih, ki so imeli glavne zadetke pri srečkah Jugoslovanske loterije. Bilo pa je tudi nekaj tistih, ki se bolje razumejo na športne dosegke. Ti so pobrali nekaj večjih dobitkov pri športni stavki.

Letošnje leto je za tekmovalce na Dolenskem ravno tako uspešno. Pisali smo že, da je 18-letna Jana Pavček iz Novega mesta zadebla prvo nagrado pri zrebanju podjetja Vedrog Ljubljana. Dobila je osebni avto AMI 6. Ravnato tako je na istem tekmovanju bil uspešen tudi Franci Zidanek iz Novega mesta, ki je prejel moped »Tomas T-2«.

Ko so pri Delu razdeljivali novotvorne nagrade za križanko, so se uspomnili tudi dveh Novomeščank. Draguški Lili je poslali prvo, Majdi Čelik pa eno izmed toljih nagrad. Bomo vidi, kaj bo še prineslo to leto.

Sd

FOTOGRAFIJA TEDNA

Niti mraz jih ne zadrži

Enkrat snežni metež, enkrat strupen mraz — naši reporterji pa kar slikajo! Marsikdo, ki v nedeljo popoldne na sončni trati slika svojo družino, si niti predstavljati ne more, kaj vse mora pravi fotoreporter prestati in vzdržati za en sam dober posnetek. Največ vredne in najbolj zanimive so seveda tiste fotografije, ki jih je najteže narediti — pa naj bo to poplava ali požar, protestno zborovanje ali slavnostna poroka ..

Ta teden, ko je vse druge domače dogodke prekosiла zima, je bilo tudi največ fotografij z ledeniimi motivi, »AVTOBUSNA CAKALNICA« Janka Miheliča iz Crnomlja je bila med najbolj zanimivimi posnetki in bi lahko konkurenca za najvišji naslov — če ne bi bila tehnično tako slabih. Fotografije Janeza in Darka Pavlini z zamrznjenega Težkega potoka so si bile podobne, da se je bilo težko odločiti — vendar je Darko zmagal zaradi boljše kvalitete. Tudi Janezova »MINI KRILA« so bila tehnično preslab, da bi prišla v konkurenco za »Fotografijo tedna«, uporabili pa jih bomo kot običajno fotografijo. »LED V TOVARNI PAPIRJAVA«, ki ga je posnel Stane Iskra iz Krškega, smo uporabili na krški strani.

Prvo nagrado 10.000 Sdin je dobil Drago Mohar iz Ribnice za »AVTOMOBILI NE VŽIGAJO«.

Drugo nagrado 5000 Sdin si delita Cveto Križ iz Kočevja za »ZAMRNJENO RIN2O« in Darko Pavlin iz Novega mesta »HOKEJ NA TEZKI VODI«,

tretjo nagrado 3000 Sdin pa je tudi dobil Darko Pavlin za »PRED SEMESTROM«.

Fotografije, ki jih pošiljate za nagrado, morajo biti narejene vsaj na formatu 13x18 cm in morajo imeti primerni podpis s podatki:

HELENA PUHAR Matjaž in Alenka⁵

Da ne bomo v tovrstnih pogovorih zbegani, da bi morda ne vedeli, kaj oziroma kako odgovoriti — to je namen pričajočih pogovorov.

Ali moramo povedati vse in prav tako?

Ko bodo starši prebrali te pogovore, bodo brčas naj-pogosteje vpraševali, če morajo povedati svojemu otroku prav vse, kar sta roditelja povedala Matjažu in Alenki. To nikakor ni potrebno! Mnogi otroci ne dajo pobude za to, da bi jim morali govoriti o vseh vprašanjih, načilih v vprašanju o spoznaju otroka, o njegovem življenju pred porodom, o sarmem porodu in jimi morda tudi ne kaže razlagati samozadovoljevanja. Če otrok takih pobud ne daje, lahko nekateri podatke, ki pa so in navedeni, mirno opustimo in je celo prav, da jih. Kadars pa sem v pogovorih s starši sama izpuščala ta vprašanja, so nekateri trdili, da jih otroci vprašujejo tudi o tem in da se prav ob njih ne znajdejo. Drugi pa so seveda spet znamenjavali z glavami, češ da ni mogode, da bi otroci te stvari sploh spraševali. Iz te izkušnje sledi, da so otroci pač različno zvedavi in njihovo zanimanje ne seže vselej enako dalec. Ker sem prepričana, da je treba tudi v spolnosti — kot v vsem — slediti otrokovemu zanimanju in njegovim osebnim potrebam, bom v pričajočih pogovorih govorila tudi o tako imenovanih kočljivih vprašanjih. Starši, katerih otroci načenajo tudi kočljiva vprašanja, naj mirno uporabljajo način odgovarjanja, kot bo nasvetovan. Tisti pa, ki jih otroci različnih nadrobnosti ne vprašujejo, naj jih pač izpuščajo. Z njem ne treba siliti otroka, pri tem pa vendar upoštevati, da je treba o glavnih podatkih obvestiti vsakega otroka. Prepričana sem, da bodo starši sami z lahkoto presodili, kaj je glavno in kaj postransko.

Starši bodo opazili tudi, da so nekateri pogovori precej obsežni in obravnavajo hrskati več vprašanj. Nikakor ne mislim, da bi naj tako kopili snov tudi v svojih vsakdanjih pogovorih.

Težimo simbolj za tem, da bomo ob eni priložnosti povedali nekaj, ob drugi spet drugo. To ustreza načelu, naj bo roditeljski pouk o spolnosti priložnost, naraven in neprisiljen.

Starši bodo morda opazili tudi, da sta roditelja o nekaterih vprašanjih a fantom govorila, z dekletom pa ne in nasprotno, tega naj nihče ne razume kot nasvet, da tako mora biti in da je o določenih vprašanjih treba govoriti le s fantom, o drugih pa le z dekletom. Vsa priobčena vprašanja so primerna za oba spola. Če iz pogovorov to ni razvidno, je treba razumeti, da sem se hotela izogniti neprijetnega ponavljanja, ki ga je klub temu že zmeraj prever.

Jasno je tudi, da bodo starši jek z pogovorov prilagodili svojemu običajnemu načinu izražanja. Mnogim bo morda tuje govoriti na način, kot ga bodo našli v naših pogovorih. Brez skrbi povejmo stvari na bolj preprost način. S tem bomo pouk le zboljšali. Vsakdo bo pač tudi razumel, da je pogovorni jek zmeraj preprostiji od knjižnega. Kakor nitro govorjeno besedo spravimo na papir, postane bolj zapletena. Naj mi bralci in bralke to oproste in govor s svojimi otroki tako preprosto, kolikor sploh morejo. Iz pričajočih pogovornih črpajmo le duha in vsebino!

Morda bo kdo pomisli, da sta Matjaž in Alenka nadprečno duševno razvita otroka in da njuno zanimanje in sposobnost za razumevanje presegata mejo povprečja naših otrok. Na to ni mogoče odgovoriti niti drugega, kakor da se starši v pogovorih s svojimi otroki ravnačno pač po njihovem zanimanju in sposobnostih za razumevanje. Nadrobnosti, ki jih ne zanimajo in se nam tudi zdi, da zanje sploh niso važne, izpuščamo, odgovore pa oblikujemo tako preprosto, da jim bodo ustrezali. Ob takem ravnanju ne moremo ne storiti napake ne škodovati otroku.

In vendar pouk ni najpomembnejši!

Zdajo se bo prenenetljivo in morda celo nesmiselno,

da obetamo napisati, kako nuditi pouk o spolnosti, obenem pa trdimo, da pouk vendar ne vse in niti najvažnejše. In vendar je tako. Vsako poučevanje se prvenstveno obrača na človekov razum, ta pa je samo del njegove bogate duševnosti. Znanje nas nedvomno podpira v našem ravnjanju, toda še bolj neposredno vplivajo naša neposredna doživetja in izkušnje. To še celo velja za otroka, saj je dolgo časa le malo sposoben razumsko presojati življenje okoli sebe.

■ Orok enostavno opaža življenje odraslih ljudi oben spolov in njihova čustvena doživetja vplivajo na oblikovanje njegove osebnosti. Tako na osnovi teh izkuštev, doživetij in zgledov okolja postopoma izgrajuje svoja osebna gledanja na spolnost, odnos med spoloma in njihovo vrednost. Če so ta doživetja ugodna, je verjetno, da bo tudi sam izoblikoval o spolnosti ugodne nazore. In če so neugodna, je malo verjetno, da se bo sam v spolnosti in odnosu do oseb drugega spola dobro znašel.

Hočemo reči, da je ustrezen pouk samo sredstvo, ki lahko ugodna izkušta in posmen dobrih zgledov utrdi in nezavestno »znanje« dvigne v zavetno. In hočemo tudi reči, da zgorj po razumski strani pridobljeno znanje, ki pa ni bilo podprt z ugodnimi doživetji in izkušnjami ter zgledi od zgodnjega otrošiva naprej. Lahko samo d'ino uspešno.

Pomen zgledov in izkušenj

Clovek si začne že zelo zgodaj pridobivati izkušta o spolu. Pridobiva jih najprej v družini, kasneje v šoli, sošoli, na delovnem mestu in v družbi občne. Na osnovi teh izkuštev, ki se v otroku seveda iz leta v leto kopičijo, oblikuje in gradi svoje osebno pojmovanje spolnosti. Če si že v otroštvu pridobi mnogo ugodnih izkuštev o vlogi enega in drugega spola v življenju, o vrednosti in lepoti odnosov med spoloma, zakonskem in družinskom življeno-

nju, je zelo verjetno, da se bo v spolnosti tudi sam dobro znašel ter mu bo to v srečo. Nasprotno pa človek, ki si je že od prvih let življenja pridobil neugodna izkušta, kasneje v življenju težko uspešno razvozava probleme spolnosti. Zakaj človek, ki nima niti dovolj zaupanja v svoj lastni spol, niti v drugi spol in niti dovolj v same odnose med spoloma, je v osnovi nesposben ustvariti v življenju srečno spolno skupnost. Na moč tega zaupanja v posamezniku vplivamo najbolj s t a r ř i. ker človek ravno z roditelji živi v najlesnejši življenjski čustveni povezavnosti, in to v razdobju, ko je za oblikovanje najbolj dostopen. Kasneje pa so seveda pomembna tudi izkušta, ki jih črpa iz širšega okolja.

O vlogi obeh spolov v življenju

Precenjevanje moškosti in podcenjevanje ženskosti — to je ponavadi prvo neugodno izkušto o spolnosti. Primerov teh neugodnih zgledov je čedanje manj, toda izginali še niso. Kolikokrat slabo prikrivamo večje navdušenje nad rojem otroka moškega spola! In ne le tedaj, tudi kasneje uživajo fantje v družinskem krogu številne prednosti, za katere so dekleta prikrnjana. Od otrošiva do odraslosti — in seveda se tudi kot odraslim — dopuščamo moškim več svobode, samostojnosti in podjetnosti kot dekletom in ženskam in jim laže oproščamo vse mogoče prestopke in nerdenosti.

Kolikokrat še govorimo, da je fantva važnejše, da pride do dobro plačanega poklica, vtem ko dekletu zadoda, da si najde pač nekakšno zasiloni zaposlitev — toliko, da se bo preživila do poroke. Milano tega damo neštetokrat čutiti, da pričakujemo od dekleta in ženske drugačno vedenje kot od fanta oziroma moškega. Tudi v družinskem krogu in v soseski si pridobivata otrok in mladoletnik takšne izkušnje. Tako počasi, ne da bi se prav zavedali, vcepljam dolgočasni nazor o spolih, njuni vlogi in prednosti; nazor, ki ga je kasneje težko sprememljati.

Pogovor z zdravnikom

Dobro bi bilo, da bi vsak voznik motornih vozil vedel...

NADALJEVANJE IN KONEC

4. Koliko so kriva zdravila

Zivimo v času praškov in tablet. Pri nekaterih državljanih je prišlo že v navado da brez tablet ne morejo več živeti. Za vsak najmanjši glavobolček že jemljejo zdravila, ki jih sicer zdravnik ne predpisuje, se pa dobe v lekarjah brez recepta. To so najrazličnejši praški in tablete proti bolečinam, npr. coffagol, amcophen, plividon, phae-nalgol, kombinirani praški in podobno. Ne glede na to, da že sama navada jemanja teh tablet in praškov na zdravje ne vpliva pozitivno, ker počasi zastruplja organizem, posebno možgane, opozarjam na to, da vsa ta sredstva proti bolečinam, pa tudi pomirjevalna sredstva ne gredu skupaj z alkoholom. Učinek alkohola se namreč v zvezi s temi zdravili ne sešteva, ampak množi, in posledica je karambol. Reagiranje človeka je počasnejše in nesreča je tu.

Kot primer navajam nesrečo na avto cesti Zagreb—Ljubljana letos. Voznik tovornjaka je čez dan pojedel tri tablete proti bolečinam, pa razvidno, da je v razdobju, ko je za oblikovanje najbolj dostopen. Kasneje pa so seveda pomembna tudi izkušta, ki jih črpa iz širšega okolja.

Teh nekaj dejstev, ki sem jih nanizal, naj bo opozorilo voznikom motornih vozil, ko gredo na vožnjo. V trenutku, ko vozilo krene na pot, se vključi v promet, ki vsak trenutek spreminja svojo naravo in daje nešteto prilik za nesrečo. V glavnem je dogajanje na cesti odvisno od voznikov, in če ti vožijo normalno in previdno ter če so veči promet, se promet odvija brez težav. Vsak voznik pa mora zase vedeti, kaj zmore in česa je sposoben.

Naredimo vse, da nesreč ne bo!

Dr. BOZO OBLAK

Kuharske bukvice

Človeško telo in prehrana

Cloveško telo je podobno stroju, ki ga goni motor. Ta motor je v telesu srce. V eni urti potisno po žilah 420 litrov krvi skozi telo. Clovek ima 51 krvlji žila udari pri zdravem Cloveku v 1 minutu 75-krat. Toplotna zdravega clovečka znaša 36,5–27 stopinj Celzija. Vsako zvišanje temperature ali topote pomeni že obolenje.

Da si ohranimo zdravje, moramo skrbeti za snago telesa in stanovanja ter pravilno prehrano. Cloveško telo dobiva moč od hrane, vrednost hrane merimo s tako imenovanimi kalorijami. Kalorije pomenijo količino toplotne, ki jo dajejo živila. Kalorična vrednost zaužite hrane mora biti tolikšna, da zagotovi telesu toploto 36,5 stopinj Celzija in nadomestiti potrošnjo energije pri delu. Bolj ko torej clovek dela, več hrane ali več kalorij potrebuje.

Clovek, ki miruje, potrebuje na dan 2400 kalorij, kadar pa težje dela, celo 4000 ali več.

Kakor je kurivo po svoji moči zelo različno, tako je tudi telesu potrebne kalorije.

Največ kalorij dajejo telesu maččobe in ogljikovi hidrati (sladkor, med in kruh). Približno polovico manj pa beljakovine (meso, ribe, jajca, mleko, sir). Zelenjava in sadje dajeta sicer zelo malo kalorij, vendar sta pomembni sestavni del naše hrane, ker sta nosilca vitaminov in rudinskih snovi.

Nadaljevanje prihodnjih

(6) tezo. Res je, da so zobje zelo važni iz estetičnega gledišča, vendar so še bolj važni za želodec. Mnogo manj bi bilo želodčnih obolenj, če bi imeli dobro očuvanje zobe. S sekalcem hrano drobimo, s kočeniki jo pa meljemo. Samo dobro zmleta hrana je lahko prebavljiva in ne bo čezmerno breme za želodec. Zlasti na deželi pa se vedno premalo skrbimo za zobovje malčkov. Tudi mlečni zobje predšolske mladine so izredno važni in zdravi zagotovijo za lepo raščene in neokrnjene zobe mladine in odraslih.

Ljudje smo silno različni po občutljivosti in odgovoru na dražljaje.

To je odvisno od temperamenta. Delo ali služba, ki nam je v veselje, kjer delamo v enakomernem ritmu, brez razburjenja in brez napetosti, in sredno družinsko življenje sta zagotovilo, da ne

bomo dobili čira ali razjede na dvanajsterniku.

Delo, mirovanje in športna dejavnost

naj se izmenjujejo.

Toplo priporočamo vsakodnevne krajše

sprehode — nakupovanje po trgovinah ni spreход — name

njenje samo razvedrilu.

Vsa kovrste igre z žogo, namizni

tenis, plavanje, smučanje in

planinarjenje so športi, ki nas

ohranijo zdrave, sveže in mla-

dstne.

Avtomobilizem ni šport. Za krmilom smo v stalni napetosti, ki močno draži živčevje in s tem tudi želodec, od tu toliko razjed na dvanajsterniku pri poklicnih šoferjih.

Pred zaključkom še nekaj besed o nikotinu, pravi kavi in alkoholu.

Kajenje je slaba navada in strast, ki nas sicer živčno lahko pomiri, je pa izrazito škodljivo in življensko nevarno. Vemo, da na tisoče kadilcev umira prav zaradi nikotina, ki okvarja srčne žile in povzroča pri občutljivejših smrti že pri 40. letu starosti, umira na pljučnem raku, ki ugonobi cloveka tam med 50. in 60. letom, oboleva na razjedi dvanajsternika ali želodca, ki se pojavi lahko že v mladosti, gnaji cloveka desetletja ali se tudi ne zaceli, dokler ne prenehamo kaditi. Pravijo, da kajenje po 10 cigaret dnevno ni škodljivo. To velja za srčnega in pljučnega bolnika, ne pa za želodčnega. Tam velja pravilo vsve ali nič. Tudi ena sama cigareta uniči ves trud, ki ga imamo z dieto in različnimi tabletami oz. draški.

Docent dr. Herbert Zaveršnik:

Želodčna obolenja

Cloveški organizem potrebuje kalorije pri delu, ne pa takrat, ko gremo spati. Kaj pa počenjam sedaj? Zjutraj stoje popijemo kavo ali mleko, pri tem se še ohlađimo, zavezujemo kravato, naročamo še to ali ono, nato pa kar najhitreje v službo, da ne zamudimo. Želodec je na ta način samo nadražen, v 10 minutah se izprazni in je tak izpostavljen prebavnim sokovom vse do malice ali celo do popolnega. Nekateri pridejo do poslednjega obroka še zvečer, nakar morajo seveda hitro v posteljo, saj gredo zgodaj zjutraj spet na delo. Zjutraj bi se torej morali v miru najesti, zajtrk pa naj bi bil vseboval dovolj beljakovin, ki nam zagotovijo pravilno in enakomerno izgrevanje preko vsega dne.

Med 13. in 14. uro naj bi enourni premor. Poizkusili so pokazali, da se organizem za-

Zavod za požarno varnost.
Novo mesto

obvešča
lastnike
avtomobilov
»Pretis« NSU,
da smo 1. 1. 1968 odprli
SERVIS »PRETIS« NSU.
Se priporočamo!

Oglasujte v DL!

Kemična čistilnica
Super-ekspres Zalar
Ribnica na Dol.,
s sprejemnicem
v Kočevju, Ljubljanska
cesta 16
(sprejema in izdaja
krojač F. Klin)

obvešča o cenjeni
stranke, da
sprejema V ČIŠČENJE
vsa tekstilna, sintetična in
najlon oblačila. Oblake
vam očisti v Kočevju v
treh dneh, v Ribnici pa
po želji stranke.
Zaupajte ji in zadovoljni
boste!

**3.
februar
2.
DNP
na Otočcu!**

OBVESTILO Komunalno podjetje NOVO MESTO — enota pogrebna služba

Obvešča vse lastnike grobov na novomeškem in Šmihelskem pokopališču, da bo v teku januarja in februarja 1968 dala račune vsem tistim, ki niso plačali najemnine grobov za nadaljnih 10 let.

Ker dosedanja evidenco lastnikov grobov ni popolna, prosimo vse tiste, ki imajo svoje pokopane na omenjenih pokopališčih in ki želijo, da ostanejo grobovi ohranjeni še naprej, da se zglobojo v pisarni pogrebne službe na rotovzu, Glavni trg št. 7, Novo mesto. Opozorjam, da v nasprotnem primeru nismo dolžni upoštevati grobov, ki so brez lastnine, razen grobov iz NOB in rezerviranih grobnic.

Plačilo in najemnine grobov in javljanje lastnikov bomo upoštevali do konca maja 1968, po tem roku pa bomo smatrali, da so grobovi, katerih lastniki se ne bodo javili, brez lastnikov in jih zato lahko prekopljemo.

Komunalno podjetje
Novo mesto

OBVESTILO o vzdrževanju grobov na Šmihelskem in novomeškem pokopališču

Komunalno podjetje Novo mesto — enota pogrebna služba obvešča vse lastnike grobov na pokopališčih v Ločni pri Novem mestu in v Šmihelu, da je prevzela obe pokopališči v vzdrževanje.

Po vzdrževanje pokopališč ne razumemo samo nove pokopaliških objektov (mrliških več, mrtvačnic itd.), temveč tudi zunanjega podoba pokopališča, s stezicami in grobovi. Da bi bili obe pokopališči čim lepsi, smo pripravljeni organizirati redno vzdrževanje grobov, in sicer z nasajanjem rož po želji strank ter pod strokovnim vodstvom vrtnarije, posebne enote Komunalnega podjetja Novo mesto. S tem želimo doseči redno vzdrževanje posameznih grobov pod strokovnim vodstvom, po drugi strani pa zagotoviti red na pokopališču pod čim ugodnejšimi pogoji.

Če se bodo posamezni lastniki odločili za vzdrževanje grobov po pogrebni službi in vrtnariji, prosimo, da se zglobojo v pisarni na rotovzu, Glavni trg št. 7, zaradi ureditve evidence.

KOMUNALNO PODJETJE
NOVO MESTO

Komisija za delovna razmerja pri

KRKI - tovarni zdravil NOVO MESTO

1. vabi k sodelovanju

VEČ EKONOMSKIH TEHNIKOV ZA DELO V RAČUNOVODSTVU ALI KOMERCIALI,

2. razglaša prosto delovno mesto

TAJNIKA ORGANOV SAMO- UPRAVLJANJA

Pogoji pod 1.: moški, dokončana ekonomska srednja šola, 2 leti delovnih izkušenj v računovodstvu ali komerciali in odslužen vojaški rok;
pod 2.: ekonomska srednja šola, obvezno znanje strojepisja in po možnosti stenografije ter 2 leti delovnih izkušenj na podobnih delovnih mestih.

Prošnje z življenjepisi in dokazili o izobrazbi, naj kandidati pošljejo kadrovskemu oddelku v roku 14 dni po objavi.

61%

**odstotne
LETNE OBRESTI
VAM DAJE ZA
navadne vloge
samo
DOLENJSKA BANKA
IN HRANILNICA !**

Razpisna komisija
Kmetijske zadruge RIBNICA na Dol.

razpisuje delovno mesto

DIREKTORJA ZADRUGE

Kandidati morajo izpolnjevati naslednje pogoje:
a) agronomski ali ekonomska fakulteta s 3-letno prakso na vodilnih mestih ali
b) srednja strokovna izobrazba z 8-letno prakso na vodilnih delovnih mestih v kmetijstvu.

Kandidati naj dostavijo svoje vloge skupaj z dokazili o izpolnjevanju teh pogojev in potrdilom o nekaznovanju v smislu 55. člena temeljnega zakona o podjetjih na gornji naslov v 15 dneh po objavi v časopisu.

STANOVANJSKO IN KOMUNALNO PODGETJE BREŽICE

razpisuje

JAVNI NATEČAJ

za oddajo stavbne parcele št. 233/48 (v. izmeri 1026 m²), k. o. Brežice, za gradnjo stanovanjskega dvojčka.

Javni natečaj bo v sobotu, 3. februarja, ob 8. uri na sedežu podjetja, soba št. 6.

Pogoji: izključna cena stavbnega sveta je 8,50 Ndin za deino opremo in 10,00 Ndin za zemljišče.

Udeleženci natečaja naj vložijo pismene ponudbe do pricetka javnega natečaja. Ostali natečajni pogoji so na vpogled pri stanovanjskem podjetju.

Stanovanjsko in komunalno podjetje Brežice

STE V ZADREGI ZA DARILO?

Sopek nageljčkov je primerno darilo za vsako priložnost! Naša dnevna proizvodnja je več tisoč cvetov v 6 barvah. Zahtevajte v vaši najbližji cvetličarni

nageljčke iz vrtnarije Čatež

KMETIJSKO IN TRGOVSKO PODGETJE
Agraria
BREŽICE

INSTALATERSTVO
za vodovod, kanalizacijo in plinske
naprave

BOJOVIĆ JELENKO

BEOGRAD - Treća Nova 31 - Jajinci

Opravljamo dela pri gradnji novih gremic (septičnih jam) iz specialnega materiala.
Naše storitve so za 30 odst. cenejše od klasične gradnje.

Z garancijo in z minimalnimi materialnimi stroški popravljamo gremice (septične jame).

Z vrtanjem mehaničnih vodnjakov (arteški vodnjaki itd.) vam najdemo in zagotovimo zdravo ali industrijsko vodo ter zajamčimo zahtevano količino!

TRIKON
TRIKOTAŽA IN KONFEKCIJA
• KOČEVJE •

**SUH
AKTIVNI
PEKOVSKI
KVAS**

ZA KRUH, PECIVO
IN KEKSE

En kilogram nadomesti
3 do 3,5 kg svežega
KVASA

Rok trajanja 6 mesecev.

Proizvaja:
PLIVA - ZAGREB

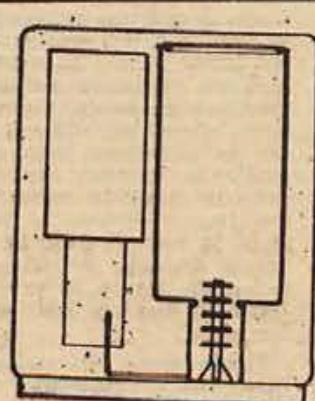
Popolno izgrevanje gorilnega olja, torej večjo ogrevno moč pri enaki porabi olja, izgrevalni prostor brez saj, ogrevane prostore brez neprijetnega vonja po gorilnem olju – vse to dosežete, če v vašo oljno peč vstavite

žarilni vložek

Proizvajalec:

INKOP

Industrija kovinske opreme
KOČEVJE

tako postavimo vložek
v oljno peč

KMEČKI GLAS LJUBLJANA

vas vabi med redne naročnike svojih izdaj.

Poleg časopisa »Kmečki glas«, ki je osrednji teden za bralce na podeželju, izdajamo še revijo »Sodobno kmetijstvo«, mesečnik za popularizacijo kmetijske, živilske, gozdarske in drugih sorodnih strok ter časopis »Kmetijski priročnik 1968« z nasveti za sodobno gospodarjenje.

Casopis »Kmečki glas« obravnavava vse pereča življenska vprašanja ljudi na podeželju, poroča o vseh pomembnejših dogodkih doma in po svetu, prispeva novice iz naših krajev, nudi zdravstvene in strokovne nasvete, v posebnih prilogah pa svetuje kmetijskim pridelovalcem in gospodinjam na podeželju, pri čemer sodelujejo številni kmetijski, živilski in drugi strokovnjaki.

V posebnih literarnih prilogih najdeš v njem branje tudi bralci, ki lučijo v časopisu razvedrilo.

Pravna služba »Kmečkega glasa« redno odgovarja na vprašanje bralcev brezplačno, bodisi v listu, bodisi pisemo.

Letna naročnina 35 Ndn.

Revija »Sodobno kmetijstvo«, ki bo začela izhajati januarja 1968, pa bo obravnavala strokovna vprašanja, ki so pomembna za sodobno pridelovanje v poljedelstvu, živilnici, sadjarstvu, vinogradništvu, hmeljarstvu, vrtnarstvu in delo v gozdu. Poleg tega bo začela tudi vprašanja iz veterinarstva, vzreje malih živali, kmečkega turizma in drugih gospodarskih dejavnosti v našem prostoru. Namenjena je kmetijskim in drugim strokovnjakom, ter delavcem v kmetijskih, živilskih in gozdarskih organizacijah, kakor tudi kmetom, ki se ukvarjajo s pridelovanjem za trž. in vsem tistim, ki želijo izpopolnjevati znanje pri pridelovanju zase, prav tako pa tudi vrtecarijem.

Letna naročnina 45 Ndn.

»Kmetijski priročnik 1968« je trena knjižica, ki ima poleg koledarskega dela bogato gradivo iz različnih kmetijskih strok in gozdarstva. Je dober svetovalec vsem, ki želijo spoznati novosti v kmetijstvu, zlasti se sedaj, ko občutimo močno pomanjkanje kmetijske strokovne literature.

Cena izvod 12 Ndn.

Casopisno podjetje »Kmečki glas« pripravi vsaku leto za svoje naročnike nagradno izrehanje. Pogoji je vplačana naročnina za časopis ali strokovno revijo.

VABIMO VAS MED NASE REDNE NAROČNIKE!

NAROČILNICA DL

Naročam:

1. časopis »Kmečki glas«
 2. revijo »Sodobno kmetijstvo«
 3. Kmetijski priročnik 1968
- (ustrezno obkrožiti)

Primek in ime:

Naslov:

Posta:

Podpis

ODREZITE IN POSLJITE V KUVERTU!

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.15, 6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 15.00, 18.00, 19.30 in 22.00. Pisani glasbeni sporedi od 4.30 do 6.00.

PETEK, 19. JANUARJA: 8.06 Glasbena matinacija. 9.26 Vaški kvinteti s Razko in Sonjo. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Porocila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Nada Engelman: Vesibinski program razsvetil revije za kmetijstvo. 12.40 Na kmečki pedi. 13.10 Obvestila in zabavna glasba. 13.30 Pripovedajo vam... 14.06 Volitki valic in uverture. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — I. 10.00 Še ponimate, tovariši... Milan Guček: Čez eno uro bi Kočevje podlio. 11.00–11.15 Porocila — Turistični napotki za tuje goste. 12.10 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — II. 13.15 Iz operetnih partitur. 15.05 Nedeljsko športno popoldne. 17.05 Pojo znameniti operni pevci. 17.30 Radijska igra — Stanko Tomšič: Tu sem. 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Zbor Robert Shaw poje črnske dубовне pesmi. 21.15 Oddaja o morju in pomorskih ladijih.

SOBOTA, 20. JANUARJA: 8.03 Glasbena matinacija. 9.25 Dvajset minut z našimi ansambli zabavne glasbe. 11.00 Porocila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Ciril Režnic: Novi standardi in cene lesa na bledovino. 12.40 Popveča iz studia. 14. 13.30 Pripovedajo vam... 15.20 Glasbeni intermezzi. 15.45 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — Tine Sever: Gorbarji. 17.05 Gremo v kino. 17.15 Igramo beatl. 18.50 S knjižnega trga. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s pevcom Arsenom Dedičem. 20.00 Spoznavanje svet in dobrobit. 21.30 Iz fonoteke radija Kopar. 22.10 Oddaja za naše tise. 1. Jence.

NEDELJA, 21. JANUARJA: 6.00–8.00 Dobro jutro! 8.05 Radijka V torč na svodenje! 17.05 Igra

igra za otroka. Brane Dolinar: »Tartinijev slavček. 9.05 Nasi poslušalci čestitajo in pozdravljajo — I. 10.00 Še ponimate, tovariši... Milan Guček: Čez eno uro bi Kočevje podlio. 11.00–11.15 Porocila — Turistični napotki za tuje goste. 12.10 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — II. 13.15 Iz operetnih partitur. 15.05 Nedeljsko športno popoldne. 17.05 Pojo znameniti operni pevci. 17.30 Radijska igra — Stanko Tomšič: Tu sem. 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 TV Dnevnik v nedeljo zvezde.

PONEDELJEK, 22. JANUARJA: 8.08 Glasbena matinacija. 9.10 Iz jugoslovenskih studior. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Porocila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Milan Dolenc: Napake pri pitanju žrebčev. 12.40 Poljska narodna pesem. 13.30 Pripovedajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — inž. Marga Gečes — Maček: V sodobni inozemski vrtnariji za rezano cvetje. 13.30 Pripovedajo vam... 14.05 Igramo za razvedrilo. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — E. Charles-Roux: Posabiti Palermo — I. 17.05 Mladina sebi in vam... 18.40 Naš razgovor. 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Georg Friedrich Händel: Radamisto (opera v treh dejanjih).

ČETRTEK, 23. JANUARJA: 8.08 Operna matinacija. 9.25 Za Solarje. 9.25 Tone Absec igra na harmoniko. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Porocila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Slavko Gilha: Gospodarski odnos med traktorjem, pridelki krme in prihrje pri živini. 12.40 Pihalne godbe. 13.30 Pripovedajo vam... 14.05 Pet minut za novo pesmico. 14.25 Zabavni svoki. 15.40 V torč na svodenje! 17.05 Igra

Simfonični orkester RTV — Ljubljana. 18.45 Svet tekmine — inž. Pavel Stular: Varljiva tehnika v sodobni kovinski industriji. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s pevko Marjanom Deržaj. 20.00 Od premiere do premiere. 21.15 Deset pesev — deset melodij.

SРЕДА, 24. JANUARJA: 8.08 Glasbena matinacija z rusko glasbo. 9.10 Slovenski pevci in ansambl zabavne glasbe. 10.15 Pojo znameniti operni pevci. 17.30 Radijska igra — Stanko Tomšič: Tu sem. 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 TV Dnevnik v nedeljo zvezde.

POVELJEK, 25. JANUARJA: 8.08 Operna matinacija. 9.25 Danica Obrenič poje srbske narodne pesmi. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Porocila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Vilko Stern: Viri posojil za obnovitev posestev v novi sezoni. 12.40 Igrajo pihalne godbe. 13.30 Pripovedajo vam... 14.45 Lirika za otroke: »Mehurdik. 15.20 Glasbeni intermezzi. 17.05 Cetrtkov simfonični koncert. 18.15 Turistični oddaja. 18.45 Jezikovni pogovor. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s pevko Iremo Kohont. 20.00 Cetrtkov večer domačih pesmi in napevov. 21.15 Komorni večer

Metliška vlonilca aretirana

Za vrome v Carjevo gostilno sta povedala med zaslijanjem

Delavci javne varnosti so te dni aretirali dva sezonska delavca, osumljena, da sta v lanskem decembru in v letosnjem januarju vlamali v poslovne in druge prostore v Metliki. Aretiranca sta pričaznostno delala v Metliki in okolici, ko pa sta bila brez zaposlitve, sta poznavanje razmer izrabila za vrome. Dejanja sta med zaslijanjem priznala. Povedala sta, da sta nekajkrat vlonili tudi v Carjevo gostilno in odnesla iz nje večjo količino žganja, goštiščar pa tativne ni prijavil. Z njuno zadavo se bo ukvarjal preiskovalni sodnik.

Aretiranca priznavata dejana, ki jih ni malo. V noči od 3. na 4. januar je doživel vlonilca trgovska poslovnična KOKRA. Zmanjšalo je več ročnih ur in nekaj gotovine. Vlonilci so imeli tudi na posti, poskušale vloniti pa v MERCATORJEVI poslovnični mesnici in urarski delavnici Dragana Ujdeniča. 11. oziloma 12. decembra je bil vlonilci v pisarni metliške železniške postaje. V zdaničico Metličana Niko Petkovića v Vrčicah je bilo vlonjeno 11. decembra in 3. januarja, ukradene pa so bile le prazne pletenke. 8. decembra zvečer

je vlonilci vlonili na Jugorju v Badovinčevu garažo in odnesli 40 litrov žganja. V noči od 20. na 21. decembra pa se je ponesrečil vlonilci v prostore komunalnega podjetja Metlika.

Kot smo že poročali, so imeli tlonilci vlonili tudi v mestničkem bifeju. Vlonilci se ni znani, vendar imajo organ javne varnosti o vlonilci že precej podatkov. Upajo, da bodo tudi ta primer kmalu rešiti.

Sliv toliko kot 1966, grozdja pa 14 odst.

manj

Kar 72.300 vagonov slije so pridobili kmetje in družbena posestva lani z nekaj več kot 67 milijonov dreves v državi, kar je približno toliko kot 1966. Z 1.580 milijoni trič pa je bilo obranega grozda le 105.000 vagonov oz. 14 odstotkov manj kot 1966. Sloveniji samo leto 1967 natrgali grozda za približno 7090 vagonov; od tega znaša pridelek zasebnih kmetov 5800 vagonov.

»EMI« dela pred vsem plastično embalažo

Prvotni načrt tovarne načinov peres, kemičnih svincnikov in embalaže EMİ z Mirne je predvideval kot glavni predmet poslovanja: izdelovanje načinov peres in kemičnih svincnikov. Huda konkurenca tujih tvrdik je povzročila zaostaj v prodaji in preusmeritev v izdelovanje plastične embalaže, ki je lajni zavzela že devet desetin vele proizvodnje.

Ceravno je bilo pri prehodu na druge izdelke nekaj manjših težav, se je preusmeritev dobro izkazala: v prvih devetih mesecih lajnega leta je bil dohodek za 130 odst. več kot predianški, ostanek dohodka pa za 92,6 odst. Občutno so se povedali; tudi zasluzki zaposlenih.

forma nova
ATELJE ZA REKLAMO
& OBLIKOVANJE
Grafenauerjeva 43
Ljubljana tel. 313 687

Oblizujemo vizualne komunikacije — reklamne napisne in publikacijske, zaščitne znake, embalažo... sodobno in kvalitetno.

NE POZABITE!

OBISKITE 9. GOSTOVANJE DUNAJSKE REVIE NA LEDU

z novim programom

Revija bo od 8. do 12. februarja 1968 v sejemski dvorani v Celovcu.

Začetek revije — vsak dan ob 14.30 in 19.30

Vstopnice pri potovalnih uradih ATLAS — Zagreb, KOMPAS — Ljubljana, LJUBLJANA — TRANSPORT, PUTNIK, SAP LJUBLJANA, TRANSTURIST TT LJUBLJANA.

EPILOGEN

